ผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

The Impact of Internal Control Quality on Performance of Agricultural Cooperative in the Five Southern Border Provinces

ศิรินธิรา สาแมหาดี

Sirinthira Samaehadee

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา

บัญชีมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Master of Accountancy

Prince of Songkla University

2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์ ผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ผู้เขียน นางสาวศิรินธิรา สาแมหาดี

สาขาวิชา การบัญชี

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

……..

(ดร.กุลวดี ลิ่มอุสันโน)

คณะกรรมการสอบ

……..ประธานกรรมการ

(ดร.ศิรดา นวลประดิษฐ์)

……...…กรรมการ

(ดร.มัทนชัย สุทธิพันธุ์)

……...…กรรมการ

(ดร.กุลวดี ลิ่มอุสันโน)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพล ศรีชนะ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้มาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และได้แสดงความขอบคุณบุคคลที่มีส่วนช่วยเหลือแล้ว

ลงชื่อ.....
(ดร.กุลวดี ลิ่มอุสันโน)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ลงชื่อ.....
(นางสาวศิรินธิรา สาแมหาดี)
นักศึกษา

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อน และไม่ได้ถูกใช้ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ.....

(นางสาวศิรินธิรา สาแมหาดี)

นักศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์ ผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้
ผู้เขียน นางสาวศิรินธิรา สาแมหาดี
สาขาวิชา บัญชีมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา 2559

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสหกรณ์ในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ ซึ่งได้รับการตอบกลับมา จำนวน 203 สหกรณ์จาก 289 สหกรณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่า ผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ 4 กรณี (1) ผลกระทบในเชิงลบด้านของคุณภาพการควบคุมภายในที่มีต่อผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงิน อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (ROA) คือ ด้านกิจกรรมการควบคุม (2) ผลกระทบในเชิงบวกด้านคุณภาพการควบคุมภายในที่มีต่อผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน คือ ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านการติดตามและประเมินผล (3) ผลกระทบในเชิงบวกด้านของคุณภาพการควบคุมภายในที่มีต่อผลการดำเนินงานอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) คือ การติดตามและประเมินผล และมีผลกระทบในเชิงลบ คือ ด้านข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร (4) เมื่อวิเคราะห์ผลกระทบตัวแปรแทรกสภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน ในแต่ละด้านของคุณภาพการควบคุมภายในที่มีต่อผลการดำเนินงาน ได้ดังนี้ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) มีผลกระทบในด้านกิจกรรมการควบคุม ส่วนผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน มีผลกระทบในด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการติดตามและประเมินผล และอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) มีผลกระทบในด้านข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการติดตามและประเมินผล

Thesis Title	The Impact of Internal Control Quality on Performance of Agricultural Cooperative in the Five Southern Border Provinces
Author	Miss. Sirinthira Samaehadee
Major Program	Accountancy
Academic Year	2016

Abstract

This study aimed to test the impact of internal control quality on performance. Data was collected from 203 Agricultural Cooperative in the Five Southern Border Provinces by questionnaires. The statistics were used in data analysis including percentage, mean, standard deviation, correlation coefficient of Pearson and multiple regression analysis. For the results, the impact of internal control quality on performance of Agricultural Cooperative in the Five Southern Border provinces had 4 cases : (1) Internal control quality (control activities) had a negative effect on return on assets (ROA). (2) Internal control quality (control environment, risk assessment, control activities, information and communication, monitoring) had a positive effect on non-financial performance. (3) Internal control quality (monitoring) had a positive effect on return on equity (ROE) and (information and communication) had a negative effect on return on equity (ROE). (4) Operating environments impacted on the relationship between internal control quality (control activities) and return on assets (ROA) and between internal control quality (control activities, information and communication, monitoring) and non-financial performance and between internal control quality (information and communication, monitoring) and return on equity (ROE).

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ ด้วยความกรุณาจากท่านอาจารย์ที่ปรึกษา ดร.กุลวดี ลิ่มอุสันโน ที่กรุณาอนุเคราะห์สละเวลาให้คำปรึกษา และคำชี้แนะในด้านวิทยาการทุกด้าน ตลอดจนทุกขั้นตอนของกระบวนการจัดทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้เป็นอย่างดีตลอดระยะเวลาที่ศึกษา ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาของท่านไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คณะกรรมการการสอบวิทยานิพนธ์ ดร.ศิรดา นวลประดิษฐ์ และดร.มัทนชัย สุทธิพันธุ์ ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจทานและให้ข้อเสนอแนะเป็นอย่างดี เป็นประโยชน์ในการแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

และที่สำคัญผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ครอบครัว และผู้มีอุปการคุณทุกท่านที่คอยให้ความห่วงใย ให้ความช่วยเหลือในทุกด้านด้วยความปรารถนาดีเสมอมา ช่วยผลักดันให้ผู้วิจัยอดทน และพากเพียรในการจัดทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วง และขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ ร่วมชั้นเรียนทุกคน ที่คอยเป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยเสมอมา ตลอดจนเจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่านของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่ให้คำปรึกษา และคำแนะนำจนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

ศิรินธิรา สาแมหาดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(5)
Abstract	(6)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญ	(8)
สารบัญตาราง	(10)
สารบัญรูปภาพ	(12)
บทที่ 1 บทนำ	**1**
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามงานวิจัย	3
1.3 วัตถุประสงค์	3
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.5 ขอบเขตการวิจัย	4
1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะ	5
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	**7**
2.1 คุณภาพการควบคุมภายใน	7
2.2 สหกรณ์ภาคการเกษตร	11
2.3 ผลการดำเนินงาน	15
2.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	17
2.5 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	23
2.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย	33
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย	**34**
3.1 สมมติฐานการวิจัย	34
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	40
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	42
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	44
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	45

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	**47**
ส่วนที่ 1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
ส่วนที่ 2 ขอบเขต ลักษณะและปริมาณของการรายงานข้อมูลของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้	48
ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา	49
ส่วนที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการควบคุมภายใน ผลการดำเนินงาน และสภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงานของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้	51
ส่วนที่ 5 การวิเคราะห์ผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยวิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)	64
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	**74**
5.1 สรุปผลการวิจัย	74
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	79
5.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม	86
5.4 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย	86
5.5 ข้อจำกัดของงานวิจัย	87
5.6 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป	87
บรรณานุกรม	**88**
ภาคผนวก	**91**
ภาคผนวก ก ความรู้ทั่วไปเรื่องสหกรณ์	92
ภาคผนวก ข รายชื่อสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดปัตตานี	99
ภาคผนวก ค รายชื่อสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดยะลา	102
ภาคผนวก ง รายชื่อสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดนราธิวาส	105
ภาคผนวก จ รายชื่อสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดสงขลา	108
ภาคผนวก ฉ รายชื่อสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดสตูล	113
ภาคผนวก ช แบบสอบถาม	116
ประวัติผู้เขียน	125

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3-1	จำนวนรายชื่อสหกรณ์ในภาคการเกษตรจังหวัดปัตตานี	40
3-2	จำนวนรายชื่อสหกรณ์ในภาคการเกษตรจังหวัดยะลา	40
3-3	จำนวนรายชื่อสหกรณ์ในภาคการเกษตรจังหวัดนราธิวาส	41
3-4	จำนวนรายชื่อสหกรณ์ในภาคการเกษตรจังหวัดสงขลา	41
3-5	จำนวนรายชื่อสหกรณ์ในภาคการเกษตรจังหวัดสตูล	42
4-1	แสดงข้อมูลจำนวนสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้	47
4-2	แสดงข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบภาม	49
4-3	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม	52
4-4	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในด้านการประเมินความเสี่ยง	53
4-5	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในด้านกิจกรรมการควบคุม	54
4-6	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในด้านข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร	56
4-7	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในด้านการติดตามและการประเมินผล	57
4-8	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงานของสหกรณ์	58
4-9	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน (ด้านสมาชิก)	60
4-10	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน (ด้านการบัญชี)	61
4-11	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน (ด้านธุรกิจ)	62
4-12	ตารางแสดงการทดสอบหาค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's orrelation)	64

ตารางที่ **หน้า**

4-13 ตารางวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ของผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงินอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) 65

4-14 ตารางวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ของผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน 67

4-15 ตารางวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ของผลการดำเนินงานอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) 68

4-16 ตารางสรุปผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษา 72

4-17 ตารางสรุปผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษาการวิเคราะห์ความอ่อนไหวของอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น ROE 73

สารบัญรูปภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดงานวิจัย	33
2	แผนภูมิแสดงโครงสร้างการดำเนินงานของสหกรณ์	95

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สหกรณ์คือ องค์การของบรรดาบุคคล ซึ่งรวมกลุ่มกันโดยสมัครใจในการวิสาหกิจที่พวกเขาเป็นเจ้าของร่วมกัน และควบคุมตามหลักประชาธิปไตย เพื่อสนองความต้องการ (อันจำเป็น) และความหวังร่วมกันทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ดังนั้น สหกรณ์จึงตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่แก้ปัญหาในด้านการทำมาหากินที่เหมือน หรือคล้าย ๆ กัน หรือความต้องการบริการที่เหมือนกัน และเป็นปัญหาที่สมาชิกแต่ละคนไม่สามารถแก้เองได้ตามลำพัง หรือตั้งขึ้นมาเพื่อดำเนินการให้สมาชิกได้รับประโยชน์ในการประกอบอาชีพของตนมากกว่าที่แต่ละคนเคยได้จากการดำเนินการเองตามลำพัง (กรมส่งเสริมสหกรณ์ , 2558)

สหกรณ์แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ สหกรณ์ภาคการเกษตร ซึ่งจำแนกได้เป็น สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ประมง สหกรณ์นิคม และสหกรณ์นอกภาคการเกษตร จำแนกได้เป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์บริการ สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน ซึ่งสหกรณ์ส่วนใหญ่จะเป็นสหกรณ์ภาคการเกษตร และในเขตพื้นที่ภาคใต้ก็เช่นกัน จำนวนสหกรณ์ทั้งหมดในประเทศไทยทั้งภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตรมีทั้งสิ้น จำนวน 8,256 แห่ง จัดเป็นสหกรณ์ภาคการเกษตรจำนวน 4,680 แห่ง และนอกภาคการเกษตร จำนวน 3,576 แห่ง ส่วนสหกรณ์ในภาคใต้ที่ผู้วิจัยสนใจคือ จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส จังหวัดสงขลา จังหวัดสตูล มีสหกรณ์ทั้งสิ้น 507 แห่ง แยกเป็น สหกรณ์ในภาคการเกษตร จำนวน 340 แห่ง สหกรณ์นอกภาคการเกษตร จำนวน 167 แห่ง (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2559) ซึ่งทั้งประเทศ และสหกรณ์ในทุกประเภทก็มีอัตราการจัดตั้งสหกรณ์เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ และสหกรณ์ภาคการเกษตรก็มีการเจริญเติบโตที่มากขึ้นเช่นกัน เนื่องจากสหกรณ์ในภาคการเกษตรสามารถดำเนินธุรกิจได้หลากหลาย จึงเป็นที่สนใจกับผู้ที่ต้องการจัดตั้งสหกรณ์และเป็นสมาชิกของสหกรณ์ การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ มีธุรกิจดังนี้ธุรกิจรวบรวมผลิตผล / แปรรูปผลผลิตทางการเกษตร และผลิตสินค้า (คือการรวบรวมผลิตผลจากสมาชิกเพื่อให้ได้ราคาดี) ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย (คือการขายสินค้าตามความต้องการของสมาชิกเมื่อมีการซื้อสินค้าในจำนวนมากๆ ตามความต้องการของสมาชิกเพื่อให้ได้ราคาที่ถูกจะเป็นการช่วยเหลือสมาชิก) ธุรกิจสินเชื่อ (คือการให้สมาชิกกู้เงิน และชำระดอกเบี้ยในราคาถูก) ธุรกิจแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร (คือการนำวัตถุดิบจากการรวบรวมจากสมาชิกแล้วมาแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าทางสินค้า) ธุรกิจเงินรับฝาก (คือการรับฝากเงินจากสมาชิกและให้ผลตอบแทน) และสาเหตุนี้จึงทำให้สหกรณ์ภาคการเกษตรยากต่อการควบคุมทั้งในเรื่องของการควบคุมภายในและเรื่องผลการดำเนินงาน จึงทำให้สหกรณ์มีปัญหาหลายด้าน

โดยเฉพาะสหกรณ์ในเขตพื้นที่ภาคใต้ และที่สำคัญในปัจจุบันการดำเนินงานของสหกรณ์มีการขยายตัวมากขึ้น ทำให้สหกรณ์ต้องเผชิญกับสภาวะการแข่งขันที่สูงขึ้น ทำให้สหกรณ์จำเป็นจะต้องมีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ในการดำเนินงานให้ทันกับกระแสของการเปลี่ยนแปลง ส่งผลทำให้การดำเนินงานของสหกรณ์เกิดความซับซ้อนมากขึ้น ผู้บริหารก็ไม่สามารถที่จะควบคุมดูแลได้ทั่วถึงจนบางครั้งทำให้เกิดความเสียหายได้ เช่น เงินสดขาดบัญชี ลูกหนี้มียอดค้างชำระจำนวนมากนานเกินไปจนทำให้สหกรณ์ขาดสภาพคล่อง โดยที่เจ้าหน้าที่สินเชื่อก็ไม่สามารถติดตามทวงถามหนี้ที่ค้างได้ รวมถึงปัญหาการทุจริตในหน้าที่จนทำให้ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ จนบางครั้งทำให้สหกรณ์ต้องปิดกิจการลง ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ล้วนเป็นสาเหตุที่ทำให้สหกรณ์ไม่สามารถดำรงอยู่ได้และทำให้ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ไม่เป็นไปตามที่วางแผนไว้ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จึงได้มีการประเมินคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์เป็นส่วนๆซึ่งอิงรูปแบบของการควบคุมภายในของ COSO ไว้เป็นแนวทางในการประเมิน เพื่อประเมินผลว่าสหกรณ์อยู่ในระดับชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน ในระดับใด ช่วยให้คณะกรรมการ ผู้ตรวจสอบกิจการ และพนักงานการเงินและบัญชี เข้าใจถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับสหกรณ์ที่ตนดูแล แก้ปัญหาได้ตรงจุด ทำให้เกิดประสิทธิภาพในผลการดำเนินงานของสหกรณ์ได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งคุณภาพการควบคุมภายในตามแนว COSO จะต้องพิจารณาในเนื้อหาอย่างลึกซึ้ง โดยองค์ประกอบทั้ง 5 มีดังนี้ ด้านที่ 1 สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment) ด้านที่ 2 การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) ด้านที่ 3 กิจกรรมการควบคุม (Control Activities) ด้านที่ 4 ข้อมูลสารสนเทศ และการสื่อสารในองค์กร (Information and Communication) ด้านที่ 5 การติดตามและประเมินผล (Monitoring)และจากการประเมินของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ก็จะได้ผลออกมาเป็น 4 ระดับชั้นการควบคุมภายใน คือ ระดับดีมาก ระดับดี ระดับพอใช้ ระดับต้องปรับปรุง ตามระบบการประเมินการควบคุมภายในของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ใช้ประเมินสหกรณ์ ซึ่งได้อิงรูปแบบการควบคุมภายในของ COSO นี้เป็นแนวทางในการประเมิน (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ , 2559)

ดังนั้นจากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ภาคใต้ที่ถือเป็นเขตพื้นที่เศรษฐกิจทางการเกษตรที่สำคัญของประเทศไทย และสหกรณ์ในภาคใต้ก็มีปัญหาเรื่องการควบคุมภายในมากที่ส่งผลโดยตรงกับผลการดำเนินงานผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของการควบคุมภายในที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งจะใช้การประเมินเรื่องคุณภาพการควบคุมภายในเป็นแบบสอบถามในรูปแบบการควบคุมภายในของ COSO

1.2 คำถามวิจัย

1. คุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นอย่างไร

2. ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นอย่างไร

3. สภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงานของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นอย่างไร

4. ผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์งานวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

2. เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

3. เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงานของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

4. เพื่อทดสอบผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

จากการศึกษาเรื่อง ผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อเป็นประโยชน์ในการใช้เป็นแนวทางปฏิบัติงานและทางด้านทฤษฎีของคณะกรรมการ พนักงานการเงินและบัญชี ผู้ตรวจสอบกิจการ และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ดังนี้

1.4.1 การศึกษาในครั้งนี้ สามารถนำผลการศึกษามาช่วยในการดำเนินกิจการให้เป็นไปตามกฎระเบียบของสหกรณ์ ซึ่งถ้าสหกรณ์มีการควบคุมภายในที่ดี ก็จะช่วยให้ผลการดำเนินงานของสหกรณ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลให้กับสหกรณ์ และจะช่วยส่งผลให้สมาชิกของสหกรณ์ได้รับประโยชน์นี้

1.4.2 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ มาวิเคราะห์หาวิธีการในการส่งเสริมสหกรณ์ที่ตนเองดูแล เพื่อให้เกิดคุณภาพการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพ

1.4.3 เพื่อเป็นแนวทางให้สหกรณ์สามารถวางแผนพัฒนาธุรกิจ พัฒนาให้แก่กิจการในการดำเนินงานของสหกรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับการให้เกิดการควบคุมภายในที่ดี และนำไปสู่การตอบสนองความคาดหวังของสมาชิกสหกรณ์ได้

1.5 ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษาผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีขอบเขตการศึกษา ดังต่อไปนี้

1.5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ศึกษาในครั้งนี้ เรื่องผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งศึกษาคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยองค์ประกอบของคุณภาพการควบคุมภายในทั้ง 5 มีดังนี้ ด้านที่ 1 สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment) ด้านที่ 2 การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) ด้านที่ 3 กิจกรรมการควบคุม (Control Activities) ด้านที่ 4 ข้อมูลสารสนเทศ และการสื่อสารในองค์กร (Information and Communication) ด้านที่ 5 การติดตามและประเมินผล (Monitoring)

1.5.2 ขอบเขตด้านประชากร

สหกรณ์ภาคการเกษตรที่อยู่ในเขตพื้นที่ภาคใต้ที่ผู้วิจัยสนใจ คือ จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส จังหวัดสงขลา จังหวัดสตูล มีจำนวนสหกรณ์ทั้งสิ้น 340 แห่ง และจะให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เป็นผู้ประเมินสหกรณ์ที่ตนเองรับผิดชอบ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์,2559)

1.5.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษาผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ในรายงานประจำปี 2559 จัดเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนกรกฎาคม - เดือนธันวาคม 2559

1.5.4 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา มี 3 ตัวแปร คือ ตัวแปรอิสระ ตัวแปรแทรก ตัวแปรตาม

ตัวแปรอิสระ คุณภาพการควบคุมภายในทั้ง 5 มีดังนี้ ด้านที่ 1 สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment) ด้านที่ 2 การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) ด้านที่ 3 กิจกรรม

การควบคุม (Control Activities) ด้านที่ 4 ข้อมูลสารสนเทศ และการสื่อสารในองค์กร (Information and Communication) ด้านที่ 5 การติดตามและประเมินผล (Monitoring)

ตัวแปรแทรก สภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน

ตัวแปรตาม ผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงินของสหกรณ์ คือ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (ROA) และผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงินของสหกรณ์ คือ ด้านสมาชิก ด้านบัญชี ด้านธุรกิจ

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

สหกรณ์ คือ องค์การของบรรดาบุคคล ซึ่งรวมกลุ่มกันโดยสมัครใจในการดำเนินวิสาหกิจที่พวกเขาเป็นเจ้าของร่วมกัน และควบคุมตามหลักประชาธิปไตย โดยช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อสนองความต้องการ (อันจำเป็น) และความหวังร่วมกันทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม(กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2559)

สหกรณ์ภาคการเกษตร หมายถึงกลุ่มสหกรณ์ที่มีความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์หลักอย่างเดียวกัน และประกอบอาชีพที่คล้าย ๆ กัน สหกรณ์การเกษตรแบ่งได้ 3 ประเภท ได้แก่ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ประมง สหกรณ์นิคม (พระราชบัญญัติสหกรณ์, 2542)

คุณภาพการควบคุมภายใน คือ คุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งอิงกับการควบคุมภายในของ COSO มีทั้งหมด 5 ด้าน ด้านที่ 1 สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment) ด้านที่ 2 การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) ด้านที่ 3 กิจกรรมการควบคุม (Control Activities) ด้านที่ 4 ข้อมูลสารสนเทศ และการสื่อสารในองค์กร (Information and Communication) ด้านที่ 5 การติดตามและประเมินผล (Monitoring) (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2559)

เขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ หมายถึง จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส จังหวัดสงขลา จังหวัดสตูล (พรบ.การบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้, 2553)

ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ที่เป็นตัวเงิน หมายถึง ผลที่ได้จากการบริหารจัดการธุรกิจของสหกรณ์ เพื่อให้บรรลุตามแผนงานและวัตถุประสงค์ที่คณะกรรมการได้วางไว้ ซึ่งจะได้รับผลตอบแทนในรูปแบบที่เป็นตัวเลข เช่น ค่าใช้จ่าย รายได้ กำไร ขาดทุน ได้แก่ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (บูรณภพ สมเศรษฐ์, 2555)

ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ที่ไม่เป็นตัวเงิน หมายถึง ผลที่ได้จากการบริหารจัดการในสหกรณ์ภาคการเกษตร เพื่อความพึงพอใจตามวัตถุประสงค์ในด้านต่างๆ ที่กำหนดไว้จากการปฏิบัติได้กำหนด 4 ด้านดังนี้ ด้านสมาชิก ด้านบัญชี ด้านธุรกิจ ด้านการปฏิบัติงาน

รายงานประจำปี หมายถึง ผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา และรายงานสัมฤทธิผลการดำเนินงานในรายปีของสหกรณ์ภาคการเกษตร ที่เสนอต่อสมาชิกของสหกรณ์ที่เกี่ยวข้องและผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของสหกรณ์ (พัชราภรณ์ ชดช้อย, 2557)

บทที่ 2
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในส่วนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องของการควบคุมภายใน และผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงินของสหกรณ์ ในส่วนของทฤษฎีจะอธิบายถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการนำมาใช้ในการวิจัยนี้ รวมถึงกรอบแนวคิดของงานวิจัย โดยมีประเด็นสำคัญ ดังต่อไปนี้

2.1 คุณภาพการควบคุมภายใน

2.2 สหกรณ์ภาคการเกษตร

2.3 ผลการดำเนินงาน

2.3.1 ผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงิน

2.3.2 ผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน

2.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.4.1 ทฤษฎีการสนับสนุนจากองค์กร

2.4.2 ทฤษฎีความคาดหวัง

2.5 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 คุณภาพการควบคุมภายใน

การควบคุมภายในของสหกรณ์ผู้สอบบัญชีทำการประเมินผลตามแบบการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์ ประกอบด้วย สหกรณ์การเกษตร (การเกษตร ประมง นิคม) นอกภาคการเกษตร (ร้านค้า บริการ ออมทรัพย์ เครดิตยูเนี่ยน) ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่ให้ความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลต่อผู้คณะกรรมการสหกรณ์ ในการช่วยลดความเสี่ยงทางธุรกิจ จัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ช่วยปกป้อง คุ้มครองทรัพย์สิน ช่วยให้เจ้าหน้าที่สหกรณ์ปฏิบัติตามกฎหมายข้อบังคับและระเบียบ ตลอดจนช่วยการคุ้มครองปกป้องเงินทุนของสมาชิกของผู้ถือหุ้น ซึ่งโดยหลักของการควบคุมภายในของสหกรณ์ เป็นการสรุปผลการประเมินการควบคุมภายในตามแนว COSO (คณะกรรมการร่วมของสถาบันวิชาชีพที่ให้ความสนับสนุนทางการเงินเพื่อศึกษา และพัฒนาเกณฑ์ที่เหมาะสมเกี่ยวกับการควบคุมภายในหรือ

The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) ที่มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการเป็นตัวชี้วัด ได้แก่

1. ด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุม (Control Environment) เป็นองค์ประกอบแรกที่ถือว่ามีความสำคัญมากที่สุด เป็นเสมือนรากฐานให้องค์ประกอบอื่นที่เกิดขึ้นหรือดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและมีประสิทธิผล สภาพแวดล้อมของการควบคุม หมายรวมถึง ปัจจัยต่างๆ เช่น นโยบาย วิธีการ และวิธีปฏิบัติ ที่แสดงให้เห็นถึงทัศนคติของบุคลากรที่มีต่อการควบคุมภายในของกิจการ ปัจจัยที่สำคัญยิ่งคือ คนภายในองค์กรนั้นเอง ตัวอย่างเช่น

1.1 ความซื่อสัตย์และจริยธรรม (Integrity and Ethical Values) ผู้บริหารควรทำตนเป็นแบบอย่าง โดยกำหนดนโยบาย ข้อบังคับ และการปฏิบัติตนอย่างสม่ำเสมอ

1.2 ความรู้ความสามารถของบุคลากรต้องกำหนดระดับความรู้ทักษะและประสบการณ์ที่ต้องการอย่างชัดเจน และเหมาะสมกับหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละระดับงาน

1.3 การมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพของคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการคณะกรรมการตรวจสอบเนื่องจากเป็นบุคคลสำคัญในการวางนโยบายและส่งเสริมบรรยากาศของการควบคุม

1.4 ปรัชญาและรูปแบบการทำงานของผู้บริหาร ผู้บริหารเป็นผู้กำหนดระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้และระบบการทำงาน ดังนั้น มาตรการและวิธีการปฏิบัติจึงแตกต่างกันไปตามแนวคิดและรูปแบบการทำงานของผู้บริหาร

1.5 โครงสร้างการจัดองค์กร ต้องเหมาะสมกับลักษณะและขนาดขององค์กรและกำหนดไว้อย่างชัดเจน ไม่ซ้ำซ้อน

1.6 การมอบหมายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเป็นไปอย่างเหมาะสมและชัดเจน

1.7 นโยบายการจัดการด้านบุคลากร เกี่ยวกับการสรรหา พัฒนา ประเมินผลงาน ค่าตอบแทน สวัสดิการ และการประกันความเสียหายของบุคลากรในองค์กรทุกระดับอย่างเหมาะสมเพราะคนเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อความสำเร็จ หรือล้มเหลวขององค์กร

2. ด้านความเสี่ยงจากลักษณะธุรกิจ (Risk Assessment) ความเสี่ยงหมายถึงเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์หรือการกระทำใดๆ อันจะก่อให้เกิดผลลัพธ์ในด้านลบหรือเป็นผลลัพธ์ที่ไม่ต้องการ ทำให้งานไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ความเสี่ยงอาจเกิดจากลักษณะงานหรือกิจกรรมของสหกรณ์การควบคุมภายใน การที่สหกรณ์ตรวจไม่พบข้อผิดพลาด ฯลฯ ขั้นตอนในการประเมินความเสี่ยงประกอบด้วย

2.1 การระบุปัจจัยเสี่ยง (Risk Identification) การระบุปัจจัยเสี่ยงของสหกรณ์สามารถเกิดขึ้นได้ทั้งจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะส่งผลกระทบถึงวัตถุประสงค์เป้าหมายหรือผลการดำเนินงานในสหกรณ์ เช่นการเปลี่ยนตัวคณะกรรมการและผู้ปฏิบัติงานในตำแหน่งที่สำคัญๆ บ่อยครั้งการเปลี่ยนแปลงกฎหมายใหม่ๆ ของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของหน่วยงานเป็นต้น

2.2 การวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk Analysis) ควรวิเคราะห์ถึงผลกระทบของปัจจัยเสี่ยงที่มีต่อสหกรณ์ ซึ่งโดยปกติปัจจัยเสี่ยงแต่ละปัจจัยมีผลกระทบต่อสหกรณ์มากน้อยไม่เท่ากัน การวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงมีหลายวิธีแตกต่างกัน คณะกรรมการควรให้ความสำคัญกับความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญ และมีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยๆ จึงควรพิจารณาเลือกใช้วิธีการหรือเทคนิคที่ใช้วิเคราะห์ให้เหมาะสมกับขนาด และลักษณะการดำเนินงานเพื่อให้สามารถประเมินระดับความสำคัญของความเสี่ยงได้ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพรวมทั้งผลเสียหายที่อาจเกิดจากความเสี่ยงนั้น

2.3 การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) เป็นการกำหนดแนวทางที่จะจัดการกับความเสี่ยงที่มีสาระสำคัญซึ่งมีโอกาสเกิดสูงอย่างเหมาะสมโดยทั่วไปกรณีที่เป็นความเสี่ยงจากปัจจัยภายในจะใช้วิธีบริหารด้วยการจัดระบบการควบคุมภายใน และถ้าเป็นความเสี่ยงที่จะเกิดจากปัจจัยภายนอกจะใช้วิธีบริหารความเสี่ยง

3. ด้านกิจกรรมการควบคุม (Control Activities) กิจกรรมการควบคุมหมายถึงนโยบายและวิธีการต่างๆ ที่จะสนับสนุนมาตรการที่จะป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นประเภทของการควบคุมกิจกรรมการควบคุมอาจแยกตามความจำเป็น และลักษณะของการควบคุมทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการดำเนินงานของหน่วยงานนั้นๆ เช่น

3.1 การควบคุมแบบป้องกัน (Preventive Control) เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยง และข้อผิดพลาดตั้งแต่แรกเช่นการอนุมัติการแบ่งแยกหน้าที่การใช้ และการควบคุมเอกสารที่ดีการควบคุมการเข้าถึงเอกสารถือว่าเป็นการควบคุมด้านคุณภาพและเสียค่าใช้จ่ายน้อย

3.2 การควบคุมแบบค้นพบ (Detective Control) เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อค้นพบข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นแล้วเช่นการสอบทานการวิเคราะห์การยืนยันยอดการตรวจนับการรายงานข้อบกพร่องการตรวจสอบ

3.3 การควบคุมแบบแก้ไข (Corrective Control) เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นให้ถูกต้องหรือเพื่อหาวิธีแก้ไขไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดซ้ำอีกในอนาคต

3.4 การควบคุมแบบส่งเสริม (Directive Control) เป็นวิธีการส่งเสริมหรือกระตุ้นให้เกิดความสำเร็จโดยตรงกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการเป็นวิธีการควบคุมภายในที่ดี และทันสมัย เพราะมีผลกระทบทางด้านบวกต่อขวัญ และกำลังใจของผู้ปฏิบัติเช่นการให้รางวัลแก่ผู้ที่มีผลงานดี การฝึกอบรมการสื่อสารให้ผู้ปฏิบัติเกิดความเข้าใจ

4. ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร (Information & Communication) หมายถึงข้อมูลข่าวสารที่ใช้ในการบริหารซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการเงินและไม่ใช่การเงินรวมทั้งข้อมูลข่าวสารอื่นๆ ทั้งจากแหล่งภายในและภายนอกการสื่อสารหมายถึง การรับ และส่งข่าวสารระหว่างกันเพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างบุคคลที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานที่สัมพันธ์กัน และการสื่อสารจะเกิดได้ทั้งภายใน และภายนอกหน่วยงานระบบการสื่อสารที่ดีและมีประสิทธิภาพควรเป็นการสื่อสารแบบสองทาง และติดต่อระหว่างหน่วยงานอย่างทั่วถึงครบถ้วน

5. ด้านการติดตามและประเมินผล (Monitoring & Evaluation) การติดตามผล หมายถึงการสอดส่องดูแลกิจกรรมที่อยู่ระหว่างการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการดำเนินงานเป็นไปตามระบบการควบคุมภายในที่กำหนดการประเมินผล หมายถึง การเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับระบบการควบคุมภายในที่ได้กำหนดไว้ว่ามีความสอดคล้องหรือไม่เพียงใด และประเมินระบบการควบคุมภายในที่มีอยู่ว่า ยังมีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในปัจจุบันหรือไม่รวมทั้งการวิเคราะห์การหาสาเหตุของความแตกต่างระหว่างแผนงานกับผลการดำเนินงาน สรุปผล และเสนอข้อแนะนำเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิผล และประสิทธิภาพนอกจากนี้ COSO ได้กำหนดให้ต้องมีการจัดทำรายงานการติดตาม และประเมินผลเสนอผู้บริหารที่รับผิดชอบโดยชี้แจงหรืออธิบายให้ทราบว่ามีความแตกต่างระหว่างการปฏิบัติงานจริงกับประมาณการหรือแผนงานอย่างไรมีสาเหตุจากอะไร และใครเป็นผู้รับผิดชอบเพื่อให้เกิดการสั่งการแก้ไข ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของการควบคุมด้านการบริหาร

ทั้งนี้ สำหรับการประเมินที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้มีการประเมินระดับชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์ได้อิงการควบคุมภายในแบบ COSO ซึ่งได้แบ่งเป็น 4 ส่วน ส่วนที่ 1 ประเมินสภาพแวดล้อมการควบคุม ส่วนที่ 2 การประเมินความเสี่ยงและกิจกรรมควบคุม ซึ่งส่วนนี้จะจัดแบ่งเกี่ยวกับการเงินการบัญชี ธุรกิจต่างๆ ของสหกรณ์ และตามส่วนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องของสหกรณ์ ส่วนที่ 3 การประเมินระบบข้อมูลสารสนเทศ และการสื่อสาร ส่วนที่ 4 การประเมินระบบการติดตามและประเมินผล และได้จัดชั้นคุณภาพตามการประเมินเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับดีมาก ระดับดี ระดับพอใช้ และระดับควรปรับปรุง ส่วนงานวิจัยในครั้งนี้ได้ใช้แบบการประเมินตามแนว COSO (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2559)

2.2 สหกรณ์ภาคการเกษตร

“สหกรณ์” (Cooperatives)

สหกรณ์ คือ “องค์การของบรรดาบุคคล ซึ่งรวมกลุ่มกันโดยสมัครใจในการดำเนินวิสาหกิจที่พวกเขาเป็นเจ้าของร่วมกัน และควบคุมตามหลักประชาธิปไตย เพื่อสนองความต้องการ (อันจำเป็น) และความหวังร่วมกันทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม”

“สหกรณ์” ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 หมายความว่า คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542

สหกรณ์ภาคการเกษตร แบ่งได้ 3 ประเภท

1. สหกรณ์การเกษตร คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ผู้ที่มีอาชีพการเกษตร โดยดำเนินธุรกิจแบบอเนกประสงค์ มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพและช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น

2. สหกรณ์ประมง คือ สหกรณ์ที่มีสมาชิกประกอบอาชีพทางการประมง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพ

3. สหกรณ์นิคม คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการจัดที่ดินให้เกษตรกรได้มีที่ทำกินพร้อมด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน การให้สินเชื่อ การรวมกันซื้อ รวมกันขาย และการส่งเสริมการเกษตร

ลักษณะสำคัญของสหกรณ์

สหกรณ์ เป็นสถาบันประเภทหนึ่ง ซึ่งเป็นลักษณะทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ กล่าวคือ สหกรณ์มีการรวมคนเป็นสมาชิกกลุ่ม และร่วมกันดำเนินธุรกิจ ดังนั้น องค์กรใดจะเป็นสหกรณ์ได้จะต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. เป็นกลุ่มบุคคลที่มีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างเดียวกันอย่างน้อยหนึ่งอย่าง
2. ทำความตกลงดำเนินกิจการร่วมกันในทางเศรษฐกิจ ด้วยเจตนารมณ์ที่จะช่วยตนเองโดยการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
3. ในการดำเนินกิจการกัน ได้ร่วมกันจัดตั้งวิสาหกิจขึ้น โดยการลงทุนและจัดการร่วมกัน
4. วิสาหกิจที่ดำเนินการร่วมกันนี้จะต้องมีวัตถุประสงค์จำเพาะ เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของสมาชิกและครอบครัว

สถานภาพสหกรณ์

1. สหกรณ์เกิดขึ้นได้ เมื่อมีการจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 ต่อนายทะเบียนสหกรณ์ หรือรองนายทะเบียนสหกรณ์ที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น
2. เมื่อจดทะเบียนแล้ว สหกรณ์มีสถานภาพเป็น “นิติบุคคล”
3. สหกรณ์เป็นนิติบุคคลในภาคเอกชน ไม่สังกัดส่วนราชการใดๆ

จุดมุ่งหมายของสหกรณ์

สหกรณ์ทุกประเภทมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน ดำเนินการให้สมาชิกเกิดความประหยัดและมีรายได้เพิ่ม เพื่อนำไปพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและครอบครัว ให้มีฐานะความเป็นอยู่หรือมาตรฐานการดำรงชีวิตที่ดีขึ้น เมื่อทุกครอบครัวมีความสุขไม่ต้องเบียดเบียน ก็จะทำให้สังคมนั้นมีสันติสุข

คุณค่าของสหกรณ์

สหกรณ์อยู่บนพื้นฐานแห่งคุณค่าของการช่วยตนเอง ความรับผิดชอบต่อตนเอง ความเป็นประชาธิปไตยความเสมอภาค ความเที่ยงธรรมและความเป็นเอกภาพ สมาชิกสหกรณ์เชื่อมั่นในคุณค่าทางจริยธรรมแห่งความสุจริต ความเปิดเผย ความรับผิดชอบต่อสังคมและเอื้ออาทรต่อผู้อื่น โดยสืบทอดประเพณีปฏิบัติของผู้ริเริ่มการสหกรณ์ คุณค่าของสหกรณ์จึงแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นพื้นฐานของสหกรณ์ และส่วนที่เป็นความเชื่อมั่นของสมาชิกสหกรณ์

คุณค่าที่เป็นพื้นฐานของสหกรณ์ ได้แก่

1. การช่วยตนเอง ซึ่งความหมายว่าทุกคนที่รวมกลุ่มกันตั้งสหกรณ์ หรือที่สมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ มีความมุ่งมั่นที่จะช่วยตนเอง และการกระทำทุกอย่างในทางที่ถูกที่ควรเพื่อช่วยตนเองได้ ทั้งในการประกอบอาชีพและการดำรงชีพ คำว่า “ตนเอง” ในที่หมายถึงครอบครัวของตนเองด้วย กล่าวคือ ขยันในการทำงานหรือประกอบอาชีพเพื่อหารายได้มาจับจ่ายใช้สอย และประหยัดในการจับจ่ายใช้สอยเพื่อให้มีเงินออมไว้สำหรับลงทุนขยายกิจการงานของตนหรือสำหรับใช้จ่ายอันจำเป็นหรือฉุกเฉินในวันหน้า เมื่อทุกคนที่รวมกลุ่มกันมีความมุ่งมั่นที่จะช่วยตนเอง และปฏิบัติตามหลักการ และวิธีการสหกรณ์คือการร่วมมือกัน การช่วยเหลือซึ่งกันและกันก็จะเกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ

2. ความรับผิดชอบต่อตนเอง เป็นหลักการพื้นฐานของการรวมกลุ่มบุคคลหลายคนเข้าเป็นสหกรณ์บุคคลทุกคนนั้นต้องมีจิตสำนึกและตระหนักอยู่เสมอว่าการประพฤติปฏิบัติของตนจะต้องจำกัดอยู่ในขอบเขตแห่งสิทธิและหน้าที่ของตนเท่านั้น และต้องเคารพต่อสิทธิและหน้าที่ของผู้อื่นด้วย หากเกิดความผิดพลาดหรือละเมิดสิทธิของผู้อื่นโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตาม ตนยอมรับผิดและ

ชดใช้ความเสียหายด้วยความเต็มใจเสมอ ความรับผิดชอบต่อตนเองจึงเป็นจิตสำนึกของคนที่มีความระมัดระวัง ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น และหากเกิดขึ้นก็ยินดีรับผิดชอบโดยไม่ต้องมีผู้ใดมาบังคับ

3. ประชาธิปไตย เป็นหลักการพื้นฐานที่สหกรณ์นำมาใช้ในการดำเนินงานและการควบคุมของสหกรณ์ คือ สมาชิกในฐานะเจ้าของและผู้ได้รับประโยชน์จากสหกรณ์ จะต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสหกรณ์ด้วยความเต็มใจเสมอ เช่น ร่วมในการถือหุ้น การใช้บริการของสหกรณ์ การเข้าประชุมใหญ่แสดงความคิดเห็นและออกเสียงลงคะแนนในญัตติต่าง ๆ ตามหลักความเสมอภาค และให้ถือเสียงข้างมากเป็นมติของที่ประชุม เป็นต้น

4. ความเสมอภาค เป็นหลักการพื้นฐานอีกประการหนึ่งของสหกรณ์ในการรับรองความเท่าเทียมกันระหว่างสมาชิก สมาชิกทุกคนต้องเคารพ และปฏิบัติตามข้อบังคับกับระเบียบของสหกรณ์อย่างเท่าเทียมกัน ในการใช้บริการของสหกรณ์ หรือใช้สิทธิใช้เสียงในการประชุม หรือสิทธิในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นกรรมการหากมีคุณสมบัติถูกต้องตามกฎหมายและข้อบังคับ

5. ความเที่ยงธรรม เป็นหลักการพื้นฐานของสหกรณ์ในการจัดสรรและจำแนกผลได้ทางเศรษฐกิจหรือรายได้สุทธิหรือกำไรสุทธิจากการดำเนินงาน อย่างเป็นธรรมและยุติธรรม เช่นการจำกัดอัตราเงินปันผลตามหุ้นไม่เกินอัตราดอกเบี้ยเงินฝากทั่วไป การจ่ายเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนของธุรกิจที่สมาชิกได้กระทำกับสหกรณ์ในระหว่างปี การจัดสรรเป็นทุนสำรอง การจัดสรรเป็นทุนเพื่อการศึกษาฝึกอบรม และทุนสาธารณประโยชน์ เป็นต้น

6. ความเป็นเอกภาพ เป็นหลักการพื้นฐานของสหกรณ์ในการช่วยให้สมาชิกสามารถช่วยตนเองได้นั่นคือความเป็นปึกแผ่นในการผนึกกำลังกันของสมาชิกทุกคน ไม่ว่ากำลังกาย กำลังความคิด และกำลังทรัพย์ความเป็นเอกภาพในสหกรณ์ในที่สุดก็หมายถึงความรัก ความสามัคคี และการช่วยเหลือซึ่งกันและกันนั่นเอง ทั้งในระดับสมาชิก และระดับสหกรณ์

อุดมการณ์สหกรณ์

อุดมการณ์ หมายถึง ความเชื่อถือหรือจุดมุ่งหมายหรืออุดมคติอันสูงส่งที่จูงใจมนุษย์ให้พยายามบรรลุถึงเป็นจินตนาการที่ถือว่าเป็นมาตรฐานแห่งความดีงานและความจริง ซึ่งมนุษย์ถือว่าเป็นเป้าหมายแห่งชีวิตของตน

อุดมการณ์สหกรณ์ คือ แนวความคิดที่เชื่อว่าวิธีการสหกรณ์จะช่วยแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมของมวลสมาชิก ให้มีความกินดีอยู่ดีและมีสันติสุขโดยการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

- การช่วยตนเอง การจะแก้ไขปัญหา หรือสร้างความกินดี อยู่ดีให้กับตนเองและครอบครัว จำเป็นจะต้องเริ่มต้นด้วยการคิดและทำเพื่อช่วยเหลือตนเอง โดยการขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย พัฒนาตน หลีกพ้นอบายมุข

- การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน หมายถึงทุกคนในสังคมสหกรณ์จะต้องมีความเห็นอกเห็นใจกันและมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในทุกๆ ด้าน ได้แก่ การร่วมแรง (กำลังกาย ความคิด กำลังทรัพย์) การร่วมใจ (ความเสียสละ ความรับผิดชอบ ความเห็นอกเห็นใจกัน และความไว้วางใจกัน)

- อยู่ดีกินดี หมายถึง ผู้เป็นสมาชิกสหกรณ์จะต้องดำรงชีพอยู่ในสภาพที่มีฐานะทางเศรษฐกิจเกิดความจำเริญทรัพย์

- มีสันติสุข หมายถึง สมาชิกอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสงบสุข เกิดความจำเริญธรรม

หลักการสหกรณ์

หลักการสหกรณ์ คือ แนวทางที่สหกรณ์ยึดถือปฏิบัติเพื่อให้คุณค่าของสหกรณ์เกิดผลเป็นรูปธรรม

หลักการที่ 1 การเป็นสมาชิกโดยสมัครใจและเปิดกว้าง

สหกรณ์เป็นองค์การแห่งความสมัครใจ เปิดรับสมัครบุคคลทั่วไปที่สามารถใช้บริการของสหกรณ์ได้และเต็มใจจะรับผิดชอบในฐานะสมาชิก เข้าเป็นสมาชิกโดยปราศจากการกีดกันทางเพศ ฐานะทางสังคม เชื้อชาติ การเมือง หรือศาสนา

หลักการที่ 2 การควบคุมโดยสมาชิกตามแนวทางประชาธิปไตย

สหกรณ์เป็นองค์การประชาธิปไตยที่มีการควบคุมโดยมวลสมาชิก ซึ่งมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจของสหกรณ์ ชายและหญิงผู้ปฏิบัติงานในฐานะผู้แทนซึ่งได้รับเลือกตั้งต้องรับผิดชอบต่อมวลสมาชิก ในสหกรณ์ขั้นปฐมสมาชิกมีสิทธิออกเสียงเท่ากัน (หนึ่งคนหนึ่งเสียง) และในสหกรณ์ระดับอื่นก็จัดให้มีการออกเสียงตามแนวทางประชาธิปไตย

หลักการที่ 3 การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจโดยสมาชิก

สมาชิกถึงมีส่วนในการให้ทุนแก่สหกรณ์อย่างเสมอภาคกัน และมีส่วนในการควบคุมการใช้ทุนตามแนวทางประชาธิปไตย อย่างน้อยที่สุดส่วนหนึ่งของทุนถือว่าเป็นทรัพย์สินส่วนรวม ตามปกติสมาชิกจะได้รับผลตอบแทนในอัตราที่จำกัด (ถ้ามี) จากทุนที่ลงทุนในสหกรณ์ตามเงื่อนไขแห่งการเป็นสมาชิก มวลสมาชิกมีเป็นผู้จัดสรรเงินส่วนเกินเพื่อความมุ่งหมายใดๆ หรือทั้งหมด เพื่อพัฒนากิจกรรมอื่นๆ ที่มวลสมาชิกเห็นชอบ

หลักการที่ 4 การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ

สหกรณ์เป็นองค์การที่พึ่งพาตนเองและปกครองตนเอง โดยการควบคุมของมวลสมาชิก หากสหกรณ์จะต้องมีข้อตกลงผูกพันกับองค์การอื่นใด ซึ่งรวมถึงหน่วยงานของรัฐบาลด้วย หรือจะต้องเพิ่มเงินลงทุน โดยอาศัยแหล่งเงินทุนจากภายนอกสหกรณ์ สหกรณ์จะต้องกระทำการดังกล่าวภายใต้เงื่อนไขที่มั่นใจได้ว่ามวลสมาชิกจะยังคงธำรงไว้ซึ่งอำนาจในการควบคุมสหกรณ์ตามแนวทางประชาธิปไตย และสหกรณ์ยังคงดำรงความเป็นอิสระ

หลักการที่ 5 การศึกษา ฝึกอบรม และสารสนเทศ

สหกรณ์พึงให้การศึกษาและการฝึกอบรมแก่สมาชิก ผู้แทนสมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้ง ผู้จัดการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ เพื่อให้บุคลากรเหล่านี้สามารถมีส่วนช่วยพัฒนาสหกรณ์ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิผล และพึงให้ข่าวสารแก่สาธารณชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนและบรรดาผู้นำทางความคิดในเรื่องคุณลักษณะและคุณประโยชน์ของสหกรณ์

หลักการที่ 6 การร่วมมือระหว่างสหกรณ์

สหกรณ์จะสามารถให้บริการแก่สมาชิกได้อย่างมีประสิทธิผลสูงสุด และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ขบวนการสหกรณ์ได้ โดยร่วมมือกันในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ

หลักการที่ 7 การเอื้ออาทรต่อชุมชน

สหกรณ์พึงดำเนินกิจการต่างๆ เพื่อการพัฒนาชุมชนให้มีความเจริญยั่งยืนตามนโยบายที่มวลสมาชิกเห็นชอบ

วิธีการสหกรณ์

วิธีการสหกรณ์ คือ การนำหลักการสหกรณ์มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อประโยชน์ของมวลสมาชิกและชุมชน โดยไม่ละเลยหลักการธุรกิจที่ดี

2.3 ผลการดำเนินงาน (Performance)

การวัดผลการดำเนินงานของสหกรณ์นั้น ผู้วิจัยใช้งบการเงินในรายงานประจำปีในการประเมินผลการดำเนินงาน ข้อมูลที่อยู่ในงบการเงินและรับรู้รายการตามแนวคิดทางบัญชีภายใต้เกณฑ์คงค้าง

ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ คือ ผลที่ได้จากการบริหารจัดการธุรกิจของสหกรณ์เพื่อให้บรรลุตามแผนงาน และวัตถุประสงค์ที่คณะกรรมการได้วางไว้ ซึ่งจะได้รับผลตอบแทนในรูปแบบที่เป็นตัวเลข เช่น ค่าใช้จ่าย รายได้ กำไร ขาดทุน

2.3.1 การวัดผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงินของสหกรณ์นั้น ใช้การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินเป็นเครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลการดำเนินงาน โดยการนำรายการในงบแสดงฐานะทางการเงินและงบกำไรขาดทุนของสหกรณ์ ที่มีความสัมพันธ์กันมาเปรียบเทียบกันในรูปแบบต่างๆ เช่น เป็นร้อยละ ทำให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถเข้าใจและตีความข้อความในงบการได้ดีมากยิ่งขึ้น

ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกเครื่องมืออัตราส่วนทางการเงินที่ใช้วัดผลการดำเนินงานของสหกรณ์ จำนวน 2 อัตราส่วน ได้แก่

1. อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (Return on Total Asset : ROA) เป็นการวัดความสามารถในการทำกำไรของสินทรัพย์รวมที่สหกรณ์ใช้ในการดำเนินงาน ว่าให้ผลตอบแทนจากการดำเนินงานได้มากน้อยเพียงใด หากมีค่าสูง แสดงถึงการใช้สินทรัพย์อย่างมีประสิทธิภาพผลลัพธ์ยิ่งสูงยิ่งดี

$$\text{ROA} = \frac{\text{กำไรสุทธิ (Net Profit)}}{\text{สินทรัพย์รวม (Total Assets)}}$$

2. อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity : ROE) แสดงให้เห็นว่าเงินลงทุนในส่วนของเจ้าของ จะได้รับผลตอบแทนกลับคืนมาจากการดำเนินการของสหกรณ์นั้นในอัตราส่วนเท่าไร หากมีค่าสูง แสดงถึงประสิทธิภาพในการหากำไรสูงด้วย ผลลัพธ์ยิ่งสูงยิ่งดี

$$\text{ROE} = \frac{\text{กำไรสุทธิ (Net Profit)}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น (Equity)}}$$

ในการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ จะพบว่า คุณภาพการควบคุมภายในมีผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน ทั้ง 2 อัตราส่วน ตัวอย่างเช่นงานวิจัยของ เพียงฤทัย คงดำ (2557) ได้วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมภายในกับผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรในเขตภาคใต้ ผลการศึกษาพบว่า การควบคุมภายในโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรในเขตภาคใต้ ซึ่งสอดคล้องกับงานของ ธนัชชา โยธาทัย (2549) วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลการควบคุมภายในกับผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า พบว่า ประสิทธิผลการควบคุมภายในด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุม และด้านสารสนเทศและการสื่อสารมีความสัมพันธ์ และผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานโดยรวม

2.3.2 การวัดผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงินของสหกรณ์ คือ ผลที่ได้จากการบริหารจัดการในสหกรณ์ภาคการเกษตร เพื่อความพึงพอใจตามวัตถุประสงค์ในด้านต่างๆ ที่กำหนดไว้จากการปฏิบัติได้กำหนด 3 ด้านดังนี้ ด้านสมาชิก ด้านบัญชี ด้านธุรกิจ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return on Total Asset : ROA) สำหรับผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงิน และในด้านสมาชิก ด้านบัญชี ด้านธุรกิจ ด้านการปฏิบัติงาน ผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน ในการศึกษาผลกระทบของการควบคุมภายในที่มีต่อผลการดำเนินของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และเลือกศึกษาการวิเคราะห์ความอ่อนไหว (Senesitivity Analysis) ในตัวแปรอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity : ROE) ว่าเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงผลการดำเนินงานเป็นตัวแปรนี้ จะพบผลกระทบหรือไม่ อย่างไร

(Thai E-commerce (2559). การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน. เข้าถึงเมื่อ 10 ตุลาคม 2559 http://www.thaiecommerce.org/index.php?lay=show&ac=article&Id=538735716.)

2.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.4.1 ทฤษฎีการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กร (Organizational support theory)

ทฤษฎีการสนับสนุนจากองค์การเชื่อว่าการรับรู้การสนับสนุนจากองค์การเกิดขึ้นจากการที่พนักงานมององค์การว่าเป็นเสมือนบุคคล (Eisenberger et al. , 1986) การกระทำต่างๆ ที่ดำเนินการโดยผู้แทนองค์การมักถูกมองว่าเป็นความประสงค์ขององค์การมากกว่าเป็นการกระทำที่เกิดจากความตั้งใจของผู้แทนองค์การเอง การมองว่าองค์การเป็นเสมือนบุคคลนั้นพนักงานจะพิจารณาจากการกระทำของผู้แทนองค์การได้แก่บทบาทของผู้แทนองค์การทั้งเชิงนิตินัยความรับผิดชอบทางการเงินและจริยธรรม รวมถึงนโยบายองค์การบรรทัดฐานวัฒนธรรมองค์การอำนาจหน้าที่ของผู้แทนองค์การโดยการกระทำของผู้แทนองค์การทั้งด้านลบและ ด้านบวกจะมีผลต่อทัศนคติของพนักงานที่มีต่อองค์การ

นักทฤษฎีหลักการแลกเปลี่ยนทางสังคมให้ความเห็นว่าผู้รับจะรู้สึกถึงคุณค่าของประโยชน์ที่ได้รับสูงหากได้มาจากการไตร่ตรองโดยอิสระของผู้ให้มิใช่การให้เพราะสถานการณ์บังคับอันเป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้ให้เห็นคุณค่า และยอมรับในผลงานหรือการกระทำของผู้รับดังนั้นการตอบแทนที่พนักงานได้รับจากองค์การ และสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดีเช่นค่าจ้างการเลื่อนตำแหน่งการเพิ่มพูนงานการมีส่วนร่วมในการวางนโยบายจะส่งผลเชิงบวกต่อการรับรู้การสนับสนุนจากองค์การหากพนักงานเห็นว่าสิ่งที่ได้รับเกิดจากความสมัครใจขององค์การแต่จะส่งผลเชิงลบหากพนักงานเห็นว่าเกิดจากปัจจัยภายนอกอื่น เช่นการผลักดันของสหภาพข้อบังคับ

ระเบียบด้านความปลอดภัย และสุขภาพของภาครัฐและเนื่องจากหัวหน้างานทำหน้าที่เป็นผู้แทนองค์การการที่พนักงานได้รับการปฏิบัติที่ดีจากหัวหน้างานจึงเป็นผลดีต่อการรับรู้การสนับสนุนจากองค์การ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าพนักงานมองเห็นความเป็นผู้แทนขององค์การในตัวหัวหน้างานของตนมากน้อยเพียงใด

Rhoades and Eisenberger (2002) กล่าวถึงกระบวนการทางจิตซึ่งเป็นผลของการรับรู้การสนับสนุนจากองค์การดังนี้

1. บรรทัดฐานของการแลกเปลี่ยนตอบแทนการรับรู้การสนับสนุนจากองค์การก่อให้เกิดความรู้สึกห่วงใยในสวัสดิภาพขององค์การ และพร้อมจะช่วยเหลือองค์การบรรลุวัตถุประสงค์

2. ความห่วงใยการให้การยอมรับ และการเป็นที่เคารพเป็นผลมาจากการรับรู้การสนับสนุนจากองค์การจะตอบสนองความต้องการด้านอารมณ์สังคมทำให้พนักงานเข้าร่วมเป็นสมาชิกขององค์การ และมีสถานะด้านบทบาททางสังคมในองค์การ

3. ความคาดหวังรางวัลจากผลการปฏิบัติงานการรับรู้การสนับสนุนขององค์การส่งเสริมให้พนักงานเห็นว่าองค์การตระหนักรู้ และให้รางวัลเมื่อมีผลการปฏิบัติงานที่ดี

กระบวนการเหล่านี้มีผลดีต่อพนักงานเช่นความพึงพอใจในงานเพิ่มขึ้นความรู้สึกด้านอารมณ์ทางบวก และส่งผลดีต่อองค์การ เช่นความผูกพันด้านอารมณ์เพิ่มขึ้นผลการปฏิบัติงานดีขึ้นและลดการลาออกจากงานประโยชน์ของทฤษฎีการสนับสนุนจากองค์การคือทำให้เกิดความชัดเจนในการพยากรณ์ และสามารถตรวจสอบตรวจสอบได้ทั้งในส่วนของปัจจัยที่มีอิทธิพล และผลที่ตามมาของการรับรู้การสนับสนุนจากองค์การรวมทั้งกระบวนการที่เกี่ยวข้อง

Eisenberger et al. (1986) ได้พัฒนาแบบสอบถามหรือแบบสำรวจการรับรู้การสนับสนุนจากองค์การ(The Survey of Perceived Organization Support) หรือ SPOS ซึ่งได้รับการยอมรับทั้งแบบสำรวจฉบับเต็มจำนวน 36 ข้อและฉบับย่อซึ่งคิดขึ้นในเวลาต่อมาแบบสำรวจถูกพัฒนาขึ้นเพื่อศึกษาความเชื่อโดยรวมของพนักงานต่อการปฏิบัติต่างๆ ที่ได้รับจากองค์การว่าองค์การได้ให้คุณค่าในการกระทำ และห่วงใยในสวัสดิภาพของพนักงานเพียงใดจากหลักฐานซึ่งพนักงานรับรู้ว่าองค์การมีการปฏิบัติในด้านลบหรือด้านบวกต่อตนเอง การศึกษาการรับรู้การสนับสนุนจากองค์การส่วนใหญ่มักทำโดยการใช้ฉบับย่อหรือใช้ข้อคำถามเพียงบางส่วนจากแบบสำรวจการรับรู้การสนับสนุนจากองค์การการใช้ฉบับย่อสามารถทำได้เพื่อให้มีความเหมาะสมแต่เพื่อความถูกต้องควรมีการให้นิยามองค์ประกอบคุณค่าของการอุทิศตนของพนักงานและความห่วงใยต่อสวัสดิภาพของพนักงานไว้ในแบบสำรวจด้วย

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้การสนับสนุนจากองค์การ

Rhoades and Eisenberger (2002, pp. 699-702) ได้ทาการศึกษารวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้การสนับสนุนจากองค์การรวม 73 เรื่องพบว่าปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการรับรู้การสนับสนุนจากองค์การประกอบด้วย

1. ความยุติธรรมในองค์การด้านกระบวนการกำหนดผลตอบแทนทั้งในด้านที่เกี่ยวกับกฎระเบียบนโยบายที่ใช้ในการตัดสิน และด้านการให้ความเคารพให้เกียรติพนักงานการให้ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการกำหนดผลตอบแทนแก่พนักงานเนื่องจากบุคคลไม่ได้คำนึงถึงความยุติธรรมด้านผลตอบแทนที่ตนได้รับจากองค์การแต่เพียงอย่างเดียวแต่บุคคลยังคำนึงถึงกระบวนการที่ใช้ในการจัดสรรผลตอบแทนด้วยมีพื้นฐานความเชื่อที่ว่ากระบวนการที่ยุติธรรมจะนามาซึ่งผลตอบแทนที่น่าพึงพอใจทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกมั่นคงเชื่อมั่นไว้วางใจที่จะทำงานในองค์การต่อไปและแสดงถึงความพึ่งพิงได้ขององค์การ

2. การได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชานั้น เนื่องจากผู้บังคับบัญชาเป็นเสมือนตัวแทนขององค์การที่มีหน้าที่รับผิดชอบดูแล และประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานเพื่อรายงานต่อผู้บริหารนอกจากนี้ผู้บังคับบัญชายังถือเป็นบุคคลที่ใกล้ชิด และต้องติดต่อกับพนักงานมากกว่าผู้บริหารระดับสูงดังนั้นการที่พนักงานประเมินพฤติกรรมของผู้บังคับบัญชาว่าเป็นบุคคลที่มีเมตตาหรือเป็นบุคคลที่ใจร้ายย่อมเสมือนเป็นการประเมินองค์การด้วยเช่นกันหากพนักงานประเมินว่าผู้บังคับบัญชาเห็นคุณค่าในการทุ่มเททางานของพนักงานส่งผลให้เกิดทัศนคติต่อองค์การในทางบวก และเลือกที่จะทำงานในองค์การต่อไปแต่หากพนักงานประเมินในทางลบจะเกิดความคับข้องใจไม่อยากมาทำงานและลาออกจากองค์การในที่สุด

3. รางวัลและสภาพการทำงานส่งผลต่อการรับรู้การสนับสนุนจากองค์การกล่าวคือการที่องค์การแสดงการยอมรับ และเห็นความสำคัญในการทุ่มเททำงานของพนักงานให้ค่าตอบแทนและเลื่อนตำแหน่งหน้าที่การงานตามกระบวนการที่ถูกต้องเหมาะสมแสดงความมั่นคงในการทำงานด้วยการสร้างความเชื่อมั่นว่าองค์การปรารถนาที่จะรักษาพนักงานไว้ไม่ปลดพนักงานออกแม้ในสภาวะที่มีการลดขนาดองค์การเกิดขึ้นจำนวนมากรวมทั้งการให้อิสระในการกำหนดการทำงานแก่พนักงานเป็นต้น

Yoon and Lim (1999, pp. 925) แบ่งลักษณะการสนับสนุนจากองค์การตามการสนับสนุนทางสังคมออกเป็น 2 ด้านคือ

- การสนับสนุนจากหัวหน้างานเป็นการได้รับการสนับสนุนทางด้านความสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้ากับลูกน้อง

• การสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงานเป็นการได้รับการสนับสนุนทางด้านความสัมพันธ์จากบุคคลในองค์การที่มีตำแหน่งเหมือนกันหรือในระดับเดียวกัน

การสนับสนุนจากหัวหน้างานและเพื่อนร่วมงานเป็นการมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างบุคคลในสังคมโดยการให้การสนับสนุนให้คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือแก้ปัญหาเกี่ยวกับงานในองค์การมีความเข้าใจปัญหา และความต้องการของบุคคลที่ทำงานร่วมกันและการเปิดโอกาสให้พนักงานได้ร่วมสร้างผลงานหรือการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสิ่งเหล่านี้จะทำให้พนักงานรับรู้ถึงการสนับสนุนจากองค์การได้นอกจากปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้นยังมีปัจจัยทางด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการรับรู้การสนับสนุนจากองค์การอาทิอารมณ์ ความรู้สึกทางลบและทางบวกของบุคคลในการตีความการกระทำขององค์การว่าเป็นแบบใจดีมีเมตตาหรือว่าโหดร้ายพนักงานที่มีอารมณ์ในทางบวกจะรับรู้การสนับสนุนจากองค์การในทางบวกแสดงพฤติกรรมที่เป็นมิตรต่อเพื่อนร่วมงาน และหัวหน้างานในทางตรงข้ามผู้ที่มีอารมณ์ทางลบจะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวไม่เป็นมิตรมาสาย และการขาดงานเสมอทั้งนี้การศึกษาเพศอายุ และอายุงานยังมีผลต่อการรับรู้การสนับสนุนจากองค์การเช่นพนักงานที่มีอายุน้อยรู้สึกไม่พึงพอใจองค์การ และมีแนวโน้มในการลาออกจากองค์การสูงกว่าพนักงานที่มีอายุมากหรือพนักงานที่มีอายุงานมากมีประสบการณ์เรื่องการได้รับการสนับสนุนจากองค์การมากกว่าพนักงานที่มีอายุงานน้อยทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีและผูกพันต่อองค์การมากกว่า Wayne, Shore, Bommer, and Tetrick (2002, pp. 590) พบว่าโอกาสที่พนักงานมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจที่สำคัญขององค์การ และการได้รับการยอมรับจากฝ่ายบริหารส่งผลต่อการรับรู้การสนับสนุนจากองค์การด้านสภาพการทำงาน

ผลของการรับรู้สนับสนุนจากองค์การ

การรับรู้การสนับสนุนจากองค์การก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมของพนักงานที่เป็นประโยชน์ต่อองค์การมากมายตัวอย่างเช่น

1. ความรู้สึกเป็นหนี้บุญคุณต่อองค์การทำให้พนักงานใส่ใจในสวัสดิการขององค์การเพิ่มผูกพันต่อองค์การด้านจิตใจมีความต้องการคงอยู่ในองค์การด้วยความเต็มใจไม่ใช่การคงอยู่กับองค์การเพราะความจำเป็นที่ต้องอยู่ (Rhoades et al., 2001, pp. 830)

2. ความพึงพอใจในงานจากความรู้สึกว่าองค์การสามารถตอบสนองความต้องการของตนได้ทำให้พนักงานรู้สึกว่าตนมีความสามารถมีคุณค่าต่อองค์การ และช่วยเพิ่มอารมณ์ทางบวกที่มีต่องาน (Rhoades et al, 2001, pp. 831)

3. ความเชื่อใจของพนักงานที่มีต่อองค์การว่าองค์การสามารถตอบแทนการทุ่มเททำงานและพฤติกรรมพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีของพนักงานได้ (Rhoades et al, 2001, pp. 832)

4. เพิ่มความพยายามและการทุ่มเททำงานของพนักงานเพื่อช่วยให้องค์การบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (Rhoades et al, 2001, pp. 832)

5. เพิ่มผลการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ และนอกเหนือจากหน้าที่ที่เป็นประโยชน์ต่อองค์การเช่นการช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานการให้คำแนะนำความรู้ และทักษะที่สร้างสรรค์ต่อองค์การ (Shore & Wayne , 1993, pp. 774 , Rhoades et al, 2001, pp. 832)

6. ลดพฤติกรรมการผลงานไม่เข้าร่วมกิจกรรมขององค์การการทำงานอย่างเฉื่อยชาการขาดงานและการลาออกจากงานเป็นต้น (Eisenberger, Cummings, Armeli& Lynch , 1997, pp. 812)

สรุปได้ว่าการรับรู้การสนับสนุนจากองค์การส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของพนักงานไปในทางที่ดีผลดีต่อองค์การคือการที่พนักงานลดพฤติกรรมต่างๆที่ไม่พึงปรารถนา และตั้งใจทำงานให้กับองค์การด้วยความทุ่มเทเพื่อตอบแทนสิ่งที่ได้รับจากองค์การมากขึ้น ผลดีต่อตัวของพนักงานเอง คือมีความสุขในการทำงานรู้สึกว่าตนมีคุณค่าในองค์การเกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน พร้อมทำงานให้กับองค์การอย่างเต็มความรู้ความสามารถด้วยความสมัครใจอัตราการลาออกจากงานลดลงมีความผูกพันต่อองค์การ และเกิดความตั้งใจคงอยู่ในองค์กรต่อไป

ดังนั้นจากแนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้การสนับสนุนจากองค์การที่ผู้วิจัยคิดว่า ทฤษฎีการสนับสนุนจากองค์กรเป็นทฤษฎีที่เกี่ยวกับพนักงานจะมองถึงองค์กรของตนเองอยู่ว่า มีการได้รับการสนับสนุนเอื้ออำนวยในการทำงานขนาดไหน อย่างไร องค์กรที่ตนเองอยู่ให้อะไรกับตนเองบ้าง สิ่งที่อำนวยความสะดวกอะไรบ้าง อธิเช่น ผลตอบแทนจากองค์กร ความห่วงใยจากผู้จัดการ คณะกรรมการสหกรณ์ และรางวัล ซึ่งทำให้พนักงานรู้สึกดีต่อองค์กรที่ตนเองอยู่ ทำงานได้ดีด้วยความเต็มใจ

2.4.2 ทฤษฎีความคาดหวัง (Expectancy Theory)

ทฤษฎีความคาดหวังเป็นทฤษฎีของ วิกเตอร์วรูม (Victor Vroom , 1964) ซึ่งอธิบายได้ด้วยสูตรแรงจูงใจ (Motivation) = ความคาดหวัง (Expectancy) x คุณค่าของผลลัพธ์ Valence) มีความหมายว่าระดับของ แรงจูงใจเป็นไปตามระดับความต้องการที่คนเรามีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และระดับความเป็นไปได้หรือคาดหวังที่เขาจะได้รับสิ่งนั้น ทฤษฎีนี้มีหลักการพื้นฐานที่สำคัญคือ

1) ปัจจัยภายใน (ความต้องการ) และปัจจัยภายนอก (สภาพแวดล้อม) มีผลต่อพฤติกรรมของบุคคล

2) พฤติกรรมใดๆ เกิดจากการตัดสินใจด้วยตนเองของบุคคล

3) บุคคลมีความแตกต่างกันในความต้องการความปรารถนาและเป้าหมาย

4) บุคคลจะเลือกใช้พฤติกรรมใดยอมเป็นไปตามการรับรู้ผลต่อเนื่องจากพฤติกรรมนั้น

5) แรงจูงใจตามทฤษฎีนี้จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยตัวแปรสำคัญสองตัวประกอบกัน คือความคาดหวังและคุณค่าของผลลัพธ์ความคาดหวัง (Expectancy) หมายถึงการรับรู้ของบุคคลต่อความสามารถของตนเองหรือโอกาสและความเป็นไปได้ที่เขาจะทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมายได โดยทั่วไปแล้วบุคคลที่ความคาดหวังสูงย่อมมีแรงจูงใจสูง แต่ถ้าพนักงานคนใดไมเชื่อใจตัวเองว่าจะทำงานได้สำเร็จพนักงานคนนั้นไม่มีแรงจูงใจที่จะทำ หรือจะไม่พยายามทำงานนั้น

การรับรู้ที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือการรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติการกระทำหรือพฤติกรรมกับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นหรือต่อผลตอบแทนที่จะได้รับ ถ้าบุคคลคาดหวังสูงกว่าการกระทำของเขาจะได้รับรางวัลเขาจะเกิดแรงจูงใจสูง ถ้าพนักงานที่ปฏิบัติงานมั่นใจว่าเมื่อกระทำแล้วได้รับผลตอบแทน เขายอมเกิดแรงจูงใจที่จะทำงานนั้น แต่ถ้าพนักงานไม่มีความแน่ใจว่าจะได้รับอะไร แรงจูงใจในการทำงานจะไมเกิดขึ้น ตัวอย่างเช่น ชูวิตเชื่อตัวเองว่าเขาสามารถเป็นหัวหน้างานที่ดีได้และเขาต้องการไดรับตำแหน่งนั้น แต่เขามีลักษณะการควบคุมจากภายนอก (External locus of control) ซึ่งเชื่อว่าการทำงานหนักไม่ใช่วิธีที่จะได้รับการเลื่อนตำแหน่งแต่อย่างใด ดังนั้นเขาจึงไม่มีแรงจูงใจที่จะทำงานหนักเพื่อการเลื่อนตำแหน่ง

คุณค่าของผลลัพธ์ (Valence) หมายถึงคุณค่า หรือความสำคัญที่บุคคลรับรู้ต่อผลตอบแทนหรือรางวัลที่ได้รับ โดยทั่วไปถ้าบุคคลรับรู้คุณค่าสูงต่อผลตอบแทน หรือรับรู้ว่าผลลัพธ์มีความสำคัญสูงมากเท่าไรยิ่งทำให้มีแรงจูงใจสูงมากขึ้นด้วยและจะทุ่มเทความสามารถในการกระทำเพื่อให้ได้ผลลัพธ์นั้น ตัวอย่างเช่น ชูใจซึ่งเป็นหัวหน้างานต้องการให้วิฑูรซึ่งเป็นพนักงานทำงานให้มากขึ้น เขาจึงบอกกับวิฑูรว่าควรจะเอาใจใสทำงานให้มากขึ้น เพราะการทำงานมากขึ้นจะส่งผลต่อการเลื่อนตำแหน่งถ้าหากวิฑูรมีความต้องการจะเลื่อนตำแหน่ง เขาคงมีแรงจูงใจสูงขึ้นในการทำงาน แต่ถ้าวิฑูรไม่สนใจหรือไม่เห็นความสำคัญของการเลื่อนตำแหน่งการบอกกล่าวของชูใจไม่สามารถจูงใจวิฑูรได้

การใช้ทฤษฎีความคาดหวังในการจูงใจ

ทฤษฎีความคาดหวังสามารถใช้ทำนายความพยายามในการทำงานระดับความพอใจงานและระดับการปฏิบัติงาน ของพนักงานได้อย่างชัดเจน แต่มีข้อแม้ว่าต้องกำหนดค่าต่างๆ ลงในสูตรให้ถูกต้อง ดังนั้นทฤษฎีอาจใช้พยากรณ์ได้ถูกต้องในบางสถานการณ์แต่อาจใช้ไม่ได้ในสถานการณ์อื่นที่แตกต่างไปหากจะใช้ทฤษฎีนี้ในการจูงใจการปฏิบัติงานของบุคคล จะต้องสอดคล้องกับเงื่อนไขต่อไปนี้

1) ต้องกำหนดเป้าหมายชัดเจน รวมทั้งการปฏิบัติที่จำเป็นเพื่อการบรรลุเป้าหมายนั้น

2) ผลตอบแทนหรือรางวัลจะได้ต้องสอดคล้องกับระดับความสำเร็จในการปฏิบัติงานเท่านั้นคือ บรรลุ เป้าหมายมากได้ผลตอบแทนมาก

3) ผลตอบแทนหรือรางวัลที่ให้ต้องเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อพนักงาน หัวหน้างานต้องรู้จักพนักงานแต่ละคนเป็นอย่างดี

4) พนักงานมีความเชื่อถือในข้อตกลงที่กำหนดกัน หัวหน้างานต้องรักษาสัญญาที่ให้ไว้กับพนักงาน

ดังนั้น ทฤษฎีความคาดหวังนี้ จะมีผลกับคณะกรรมการสหกรณ์ สมาชิกสหกรณ์เพราะบางครั้ง ความต้องการที่ให้ได้กำไร ซึ่งจะทำอย่างไรก็ได้เพื่อให้ได้กำไรจากการดำเนินงานมากที่สุด ซึ่งคณะกรรมการสหกรณ์ก็ต้องการที่จะได้โบนัสให้สูงๆ ส่วนสมาชิกสหกรณ์ก็ต้องการเงินปันผลให้ได้มากที่สุดเช่นกัน จึงไม่สนใจว่าการควบคุมภายในจะเป็นอย่างไร และผิดต่อหลักการของสหกรณ์หรือไม่ ซึ่งโดยหลักการของสหกรณ์ไม่เน้นกำไร แต่เพื่อช่วยเหลือสมาชิกที่เดือดร้อนและให้สมาชิกกินดีอยู่ดี ไม่เน้นกำไรจนเกิดความขัดแย้งในองค์กร

2.5 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาทางด้านผลกระทบ ผู้ที่จัดทำงานวิจัยได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับคุณภาพการควบคุมภายในที่มีผลต่อผลการดำเนินงานเป็นจำนวนไม่น้อย เนื่องจากผลการดำเนินงานเป็นเป้าหมายหลักที่ผู้ประกอบการต้องการ และจะให้ได้ผลการดำเนินธุรกิจที่น่าพอใจนั้นก็ต้องมีการควบคุมภายในที่ดี และมีประสิทธิภาพเพื่อก่อให้เกิดประสิทธิผลในผลการดำเนินงานของกิจการไม่ว่าจะเป็นองค์กร หรือหน่วยงานใดก็ตาม สหกรณ์เองก็เช่นกันซึ่งตามความคิดของผู้วิจัยแล้วถ้าการดำเนินกิจการไม่มีการควบคุมภายในที่ดี การประกอบกิจการก็จะไม่ประสบผลสำเร็จ ดังที่ผู้วิจัยหลายๆ ท่านสนใจในเรื่องที่กล่าวมา ดังนี้

กัญญาภัค ประสมศรี , ฐิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการควบคุมภายในตามแนวคิดของ COSO : กรณีศึกษากลุ่มการคลังสำนักงานศาลยุติธรรม (ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ) ว่ามีปัจจัยอะไรบ้างที่มีผลต่อประสิทธิผลการควบคุมภายในของกลุ่มการคลัง สำนักงานศาลยุติธรรม (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิผลของการควบคุมภายในที่ใช้ปฏิบัติในปัจจุบันและจะได้ทำการปรับเปลี่ยนแก้ไขและพัฒนาให้สอดคล้องกับ กฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์ ข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานและส่งผลให้การดำเนินงานต่างๆ เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็น เพศหญิงมีอายุ 30 - 40 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี มีตำแหน่งนักวิชาการเงินและบัญชี และมีประสบการณ์การทำงาน 5 - 10 ปี ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการควบคุมภายใน ในภาพรวมเห็นด้วยในระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วม ของบุคลากรในองค์กรเห็นด้วยในระดับมากที่สุด ส่วนด้านกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ด้านความรู้ความเข้าใจในระบบการควบคุมภายใน และด้านการสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร เห็นด้วย

ในระดับมาก ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการควบคุมภายใน ในภาพรวมเห็นด้วยในระดับมากที่สุด ปัจจัยมีการสอบทานและประเมินผลความเหมาะสมตามแผนที่กำหนดไว้ ลดความเสี่ยงหรือผลเสียหายด้านการเงิน และบัญชี มีการใช้ทรัพยากรได้อย่างประหยัดและคุ้มค่า ข้อมูลและรายงานทางการเงินมีความถูกต้องควบถ้วน และเชื่อถือได้ เห็นด้วยในระดับมากที่สุดส่วนปัจจัยลดขั้นตอน การปฏิบัติงานที่ซ้ำซ้อนหรือที่ไม่จำเป็น เห็นด้วยในระดับมาก ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ ระดับการศึกษาระดับตำแหน่งและประสบการณ์การทำงานมีผลต่อประสิทธิผลการควบคุมภายในตามแนวคิดของ COSO ต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญ 0.05 ปัจจัยในการควบคุมภายในด้าน กฎระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมายและด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากรในองค์กร มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับประสิทธิผลการควบคุมภายในตามแนวคิดของ COSO อย่างมีระดับนัยสำคัญ 0.05 ส่วนปัจจัยควบคุมภายใน ด้านการสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร และด้านความรู้ความเข้าใจในระบบการควบคุมภายใน ไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการควบคุมภายในตามแนวคิดของ COSO

ชีวรัตน์ สระแพ (2557) สนใจศึกษาเรื่อง การควบคุมภายในตามแนวคิดของ COSO ส่งผลต่อรายงานการตรวจสอบของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินของเทศบาลในจังหวัดสงขลา ได้ศึกษาว่าถ้าเทศบาลในจังหวัดสงขลามีการควบคุมภายในที่ดีแล้ว จะทำให้ข้อทักท้วงและข้อเสนอแนะของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินจะลดลงหรือไม่ ซึ่งงานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ศึกษาลักษณะของการควบคุมภายในของเทศบาลในจังหวัดสงขลา 2) ศึกษารายงานผลการตรวจสอบของ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินของเทศบาลในจังหวัดสงขลา 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมภายตามแนวคิดของ COSO กับรายงานผลการตรวจสอบของ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินของเทศบาลในจังหวัดสงขลา โดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซี่และมอร์แกน ซึ่งในการวิเคราะห์ จากผู้อำนวยการกองคลังหรือ หัวหน้าส่วนการคลัง หรือเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน พนักงานหรือเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในส่วนกองคลังของเทศบาลในจังหวัดสงขลา จำนวน 201 คน จากประชากร 410 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการศึกษาพบว่า 1) ในภาพรวมเทศบาลในจังหวัดสงขลามีการควบคุมภายในอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีการควบคุมภายในในด้านของกิจกรรมการควบคุมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 รองลงมามีการควบคุมภายในด้านสารสนเทศและการสื่อสาร มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.87 ด้านการประเมินความเสี่ยงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 ด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ด้านการติดตามและประเมินผลมีค่าเฉลี่ย 3.54 2) ตามลำดับ 3.18 เท่ากับเทศบาลในจังหวัดสงขลามีการปฏิบัติตามระเบียบฯ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (X = 4.85, S.D. = 0.23) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยที่ด้านรายงานการเงินมีการปฏิบัติตามระเบียบฯ

สูงที่สุด รองลงมาด้านการรับเงิน ด้านการเงิน ด้านพัสดุ และทรัพย์สิน ด้านการเบิกจ่าย และด้านจัดเก็บรายได้มีการปฏิบัติตามระเบียบฯ ต่ำสุด 3) การควบคุมภายในมีความสัมพันธ์กับรายงานผลการตรวจสอบของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (r =-0.051) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผลการวิจัยพบว่า ทุกด้านของการควบคุมภายในมีความสัมพันธ์กับรายงานผลการ ตรวจสอบของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ธนัชชา โยธาทัย (2549) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลการควบคุมภายในกับผลการดำเนินงานของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ประสิทธิผลของการควบคุมภายใน ด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุม ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานโดยรวม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ซึ่งพบว่า (1) ด้านการประเมินความเสี่ยงมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับด้านลูกค้า (2) ด้านสารสนเทศ และการสื่อสารมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายในและด้านการเรียนรู้และพัฒนา (3) ด้านการติดตามประเมินผลมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับด้านกระบวนการภายใน ด้านการเรียนรู้และพัฒนา (4) ด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุมมีความสัมพันธ์ และผลกระทบเชิงบวกกับด้านเรียนรู้และพัฒนา (5) ด้านกิจกรรมการควบคุมมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงลบกับด้านการเงิน ซึ่งสรุปได้ว่า ประสิทธิผลการควบคุมภายในของสหกรณ์เป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยให้สหกรณ์การเกษตรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และสามารถดำเนินธุรกิจบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสหกรณ์การเกษตรควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษาบุคลากรเพื่อให้มีการเรียนรู้และพัฒนา นอกจากนี้ควรให้ความสำคัญกับกระบวนการดำเนินงาน และการบริการที่ดี ซึ่งจะนำไปสู่ความพึงพอใจของลูกค้า และผลการดำเนินงานที่ดี ตลอดจนการดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืนของสหกรณ์ภาคการเกษตร

นิภาวรรณ สุวิมลธีระบุตร (2541) ได้วิจัยเรื่อง ทัศนคติของพนักงานบัญชีที่มีต่อความสำคัญของระบบการควบคุมภายในทางการบัญชีของสหกรณ์ร้านค้าในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาให้ทราบถึงทัศนคติของพนักงานบัญชีที่มีต่อความสำคัญของระบบการควบคุมภายในทางการบัญชี ผลการวิจัยในการศึกษาพบว่า พนักงานบัญชีสหกรณ์ร้านค้าให้ความสำคัญต่อระบบการควบคุมภายในทางการบัญชีส่วนใหญ่อยู่ในระดับ

นุสอน เทพสุวรรณ์ (2551) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาของการควบคุมภายในทางการบัญชีของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดพิษณุโลก วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัญหาการควบคุมภายในทางการบัญชีของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดพิษณุโลก และเพื่อให้ทราบถึงแนวทางแก้ไข

ปรับปรุงระบบการควบคุมภายในทางการบัญชีของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า สหกรณ์ส่วนใหญ่มีปัญหาการควบคุมภายในระดับน้อยที่สุดในด้านการบัญชี ด้านเงินสดและธนาคาร ด้านรายรับ ด้านรายจ่าย ด้านการขายสินค้าและลูกหนี้ ด้านการซื้อสินค้าและเจ้าหนี้ ด้านสินทรัพย์ถาวร ด้านเงินให้กู้ยืม ด้านเงินเดือนและค่าจ้าง ส่วนปัญหาการควบคุมภายในระดับน้อย คือ ด้านสินค้าคงเหลือ

เพียงฤทัย คงดำ (2557) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมภายในกับผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรในเขตภาคใต้ ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามในการศึกษาการวิจัย งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมภายในกับผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรในเขตภาคใต้จำนวน 224 แห่ง เป็นกลุ่ม ตัวอย่างที่ได้จากการเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากผู้ปฏิบัติงานของสหกรณ์การเกษตรในเขตภาคใต้ ซึ่งจากการส่งแบบสอบถามมีแบบสอบถามที่ตอบกลับมาจำนวน 170 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 75.89 และใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาความสัมพันธ์โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปร ผลการศึกษาพบว่า การควบคุมภายในโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรในเขตภาคใต้แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุม ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการติดตามประเมินผล มีความสัมพันธ์กับผลการ ดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรในเขตภาคใต้ เช่นกัน แต่ในส่วนของด้านกิจกรรมการควบคุม ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรในเขตภาคใต้ ข้อเสนอแนะงานวิจัยในอนาคต ซึ่งการศึกษาครั้งนี้ได้ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมภายในกับผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรในเขต ภาคใต้โดยใช้แนวคิดของ COSO ซึ่งผู้ที่สนใจอาจจะใช้แนวคิดอื่นในการทดสอบเพื่อให้ทราบความสัมพันธ์ของการควบคุมภายในกับผลการดำเนินงาน นอกจากนั้น อาจจะทำการศึกษาเปรียบเทียบเกี่ยวกับการควบคุมภายในของภาครัฐและเอกชน

ภรณ์ชนก บูรณะเรข (2554) ค้นคว้าศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ฐานะการเงินและผลการดำเนินของสหกรณ์ร้านค้า : กรณีศึกษาร้านสหกรณ์วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา จำกัด ซึ่งสนใจวิเคราะห์ฐานะทางการเงินของสหกรณ์ที่ศึกษาอยู่ วิเคราะห์แนวโน้มฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของร้านสหกรณ์ที่วิจัยอยู่ โดยใช้แนวคิดทฤษฎี CAMELS Analysis เปรียบเทียบกับอัตราส่วนของสหกรณ์ร้านค้าเฉลี่ย (Peer Group) ระดับขนาดใหญ่ และวิเคราะห์แนวโน้มฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของร้านสหกรณ์วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา จำกัด ในช่วงปี 2552 - 2554 ทราบถึงประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ผ่านมา ผลการศึกษาพบว่า ร้านสหกรณ์วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา จำกัด มีฐานะการเงินและผลการดำเนินงานในปี 2554

ในภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ดี เมื่อพิจารณาในมุมมอง 6 มิติ ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ พบว่า มิติที่ 1 ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง อยู่ในเกณฑ์ดี มีติที่ 2 คุณภาพของสินทรัพย์ อยู่ในเกณฑ์ดี มิติที่ 3 ความสามารถในการบริหาร อยู่ในเกณฑ์ดี มิติที่ 4 ความสามารถในการทำกำไร อยู่ในเกณฑ์ดี มิติที่ 5 สภาพคล่องทางการเงิน อยู่ในเกณฑ์ดี มิติที่ 6 ผลกระทบต่อธุรกิจ มีปัจจัยเสี่ยงจากราคาสินค้าที่เพิ่มขึ้น

วิไลวรรณ์ ภานุวิศิทธิ์แสง (2558) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออัตราผลตอบแทนของหุ้นสามัญของบริษัทจดทะเบียนในกลุ่มอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออัตราผลตอบแทนของหุ้นสามัญของบริษัทจดทะเบียนในกลุ่มอุสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยปัจจัยที่ที่ใช้นั้น ประกอบด้วย อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของเจ้าของ อัตราส่วนผลตอบแทนจากส่วนของเจ้าของ อัตราส่วนหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม อัตราราคาหุ้นต่อมูลค่าหุ้นทางบัญชี อัตราส่วนเงินปันผลตอบแทน อัตราการเติบโตของยอดขาย และอัตรามูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด ซึ่งจากการวิจัยนี้พบว่า อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน อัตราการเติบโตของยอดขาย และอัตราผลตอบแทนจากส่วนของเจ้าของ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราผลตอบแทนของหุ้นสามัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนอัตราส่วนเงินปันผลตอบแทน มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับอัตราผลตอบแทนของหุ้นสามัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับอัตราส่วนทางการเงินอื่นๆ ได้แก่ อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของเจ้าของ อัตราราคาหุ้นต่อมูลค่าหุ้นทางบัญชี อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม อัตรามูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด ไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนของหุ้นสามัญของบริษัทจดทะเบียนในกลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร และเครื่องดื่มในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สวรรยา พิณเนียม (2543) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาการควบคุมภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์ เพื่อศึกษาการควบคุมภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์ในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาถึงระดับความสำคัญของการควบคุมภายในเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการควบคุม การประเมินความเสี่ยง วิธีการควบคุม และความเชื่อถือได้ของรายงานการเงินการบัญชี และเพื่อทดสอบถึงประเด็นที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการควบคุม การประเมินความเสี่ยง วิธีการควบคุม และความเชื่อถือได้ของรายงานการเงินการบัญชี ว่าประเด็นใดบ้างที่มีความสำคัญต่อการควบคุมภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์ ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพแวดล้อมในการควบคุม ได้ให้ความสำคัญมากที่สุด คือ วิสัยทัศน์ การวางแผน 2. การประเมินความเสี่ยง ได้ให้ความสำคัญมากที่สุด คือการลงนามอนุมัติเป็นลายลักษณ์อักษร และพิจารณาการเกิดขึ้นจริงของรายการหรือเอกสารและการสอบยันยอดระหว่างบัญชีรายละเอียดซึ่งแยกหน้าที่ของผู้จัดทำและมีการกระทบยอดของยอดคงเหลือใน

บัญชีคุม 3. เรื่องวิธีการควบคุม ได้ให้ความสำคัญมากที่สุด คือ มีการแบ่งแยกหน้าที่ระหว่างผู้อนุมัติ ผู้บันทึกบัญชี และผู้เก็บรักษาทรัพย์สินที่สำคัญ 4. ความเชื่อถือได้ของรายงานการเงินการบัญชี คือ ได้ให้ความสำคัญที่สุดในทุกๆ ด้าน เงินสด เงินฝากธนาคาร ลูกหนี้เงินกู้ เงินรับฝาก ทุนเรือนหุ้น และเงินสำรองและทุนสะสมตามข้อบังคับ

สุกัญญา จันทร์ปรีชาชัย (2553) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่ออัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์หมวดธุรกิจการเกษตรที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นการทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่ออัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์หมวดธุรกิจการเกษตรที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อีกทั้งยังศึกษาขนาดของผลกระทบ และทิศทางความสัมพันธ์โดยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาทำประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรแต่ละตัวแล้วนำผลที่ได้มาสรุป และอธิบายความสัมพันธ์ของปัจจัยทางเศรษฐกิจกับอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์หมวดธุรกิจการเกษตร จากการศึกษาพบว่า 1. สัดส่วนรายได้จากการดำเนินงานต่อค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์ (TEC) มีผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) ของธนาคารพาณิชย์ไทยทั้งระบบ ซึ่งมีความแตกต่างจากงานวิจัยของ ทิพากร บุญสุวรรณ (2543) ที่พบว่าสัดส่วนรายได้จากการดำเนินงานต่อค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์ (TEC) ไม่มีผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) ของธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบ อาจอธิบายได้ว่า ในงานวิจัยนี้ช่วงเวลาที่ทำการศึกษาคือ ปี 2544 - 2550 ซึ่งเป็นช่วงที่ธนาคารพาณิชย์ไทยหลายๆ แห่งเริ่มมีการปรับตัวสู่การดำเนินธุรกิจแบบ Universal Banking 2. ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยรับและจ่าย (IS) ให้ผลการศึกษาเช่นเดียวกันกับงานวิจัยที่เคยวิจัยมาแล้ว คือ ไม่มีผลต่อค่า (ROA) ของธนาคารขนาดกลางและขนาดเล็กแต่จะแตกต่างจากงานทั้งนี้อาจเนื่องมาจากธนาคารพาณิชย์มีการปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลงในสัดส่วนที่น้อยกว่าอัตราดอกเบี้ยนโยบาย 3. ในกรณีของสัดส่วนรายได้จากค่าธรรมเนียมและบริการต่อรายได้ทั้งหมด (FBI) งานวิจัยนี้ส่งผลต่อค่า (ROA) ของธนาคารขนาดใหญ่ ซึ่งอธิบายได้ว่า ธนาคารขนาดใหญ่มีช่องทางในการเข้าถึงลูกค้าที่หลากหลายและทั่วถึง

สุธาทิพย์ พาโพธิ์ (2551) ได้ศึกษาการประเมินระบบการควบคุมภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจน่าน จำกัด วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและประเมินระบบการควบคุมภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจน่าน จำกัด ผลการวิจัยพบว่า สหกรณ์มีระบบการควบคุมภายในสอดคล้องตามแนวคิดของ COSO ซึ่งครบทุกด้าน แต่ควรให้ความสำคัญกับองประกอบข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสารโดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องระบบสารสนเทศและการป้องกันดูแลรักษาสารสนเทศ

สุปรียา มนตรี (2557) ได้ทำการศึกษาการควบคุมภายในกับประสิทธิภาพขององค์กร : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคใต้ วัตถุประสงค์ในการศึกษา 1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางวิชาชีพของผู้ปฏิบัติงานด้านการบริหารงานการเงินและการคลัง

กับการควบคุมภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคใต้ 2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับทักษะทางวิชาชีพของผู้ปฏิบัติงานด้านการเงิน และการคลัง กับประสิทธิภาพในการบริหารงานการเงินและการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคใต้ 3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมภายในกับประสิทธิภาพในการบริหารงานการเงินและการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า 1. ทักษะทางวิชาชีพของผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินการคลังมีความสัมพันธ์กับการควบคุมภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคใต้อย่างมีนัยความสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2. ทักษะทางวิชาชีพผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินงานคลัง ไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการบริหารงานการเงินและการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่กับประสิทธิภาพในการบริหารงานการเงินและการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคใต้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและ 3. การควบคุมภายในไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สุพรรณี คำวาส (2558) ได้วิจัยเรื่อง การกำกับดูแลกิจการและการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพขององค์การ : หลักฐานเชิงประจักษ์จากธุรกิจเซรามิก จังหวัดลำปาง ได้สนใจศึกษา ผลกระทบระหว่างการกำกับดูแลกิจการ การควบคุมภายในที่มีต่อประสิทธิภาพขององค์การ การศึกษาเชิงประจักษ์จากธุรกิจเซรามิก จังหวัดลำปางเพื่อจะนำไปสู่แนวทางการพัฒนาให้องค์กรมีประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจเนื่องจากการประกอบธุรกิจ การกำกับดูแลกิจการและการควบคุมภายในเป็นวิธีปฏิบัติงานภายในองค์การ เพื่อปกป้กรักษาทรัพย์สินของกิจการ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการ องค์ประกอบการควบคุมภายในที่มีต่อประสิทธิภาพขององค์กรนั้น โดยภาพรวมนั้นมีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพขององค์การ เมื่อพิจารณาเป็นด้านมีองค์ประกอบบางตัวเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์ เช่น ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม และด้านสารสนเทศและการสื่อสาร แต่อีกสามด้านไม่มีความสัมพันธ์กันคือด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุม ด้านการติดตามและประเมินผล และด้านการกำกับกิจการที่ดี

สุภาพร ประเสริฐสิริเจริญ (2551) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งสนใจเกี่ยวกับ ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดค่า ROA ของธนาคารพาณิชย์ไทยทั้งระบบทั้งขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างความมั่นคง และวางแผนการบริหารงานของธนาคารพาณิชย์ไทยในอนาคต เพื่อให้ธนาคารมีผลประกอบการที่ดียิ่งขึ้น และสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ ซึ่งผลที่ได้รับจากการวิจัยในครั้งนี้พบว่า

1. สัดส่วนของรายได้จากการดำเนินงานต่อค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์ (TEC) มีผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) ในธนาคารพาณิชย์ไทยทั้งระบบ ซึ่งในงานวิจัยได้มีความแตกต่างจากงานวิจัยของทิพากร บุญสุวรรณ (2543) อาจอธิบายได้ว่า ในงานวิจัยนี้ช่วงเวลาที่ทำการศึกษาคือ ปี 2544 - 2550 ซึ่งเป็นช่วงที่ธนาคารพาณิชย์ไทยหลายๆ แห่งเริ่มที่จะมีการปรับตัวสู่การดำเนินธุรกิจแบบ Universal Banking ซึ่งธนาคารจะต้องมีความพร้อมในด้านระบบการจัดการข้อมูล และระบบเทคโนโลยีค่อนข้างมาก จึงมีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาช่วยเพิ่มโอกาสในการใช้งานสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ให้ตรงใจลูกค้ามากขึ้น รวมถึงการปรับเปลี่ยนเครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการดำเนิน 2. อัตราดอกเบี้ยรับและจ่าย (IS) ให้ผลการศึกษาคือ ไม่มีผลต่อค่า (ROA) ของธนาคารขนาดกลางและขนาดเล็ก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากธนาคารพาณิชย์มีการปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลงในสัดส่วนที่น้อยกว่าอัตราดอกเบี้ยนโยบาย เนื่องจากตามโครงสร้างเงินฝากของธนาคารแต่ละแห่งยังคงมีต้นทุนจากเงินฝากที่ยังไม่ครบกำหนดตามสัญญา 3. สัดส่วนรายได้จากค่าธรรมเนียมและบริการต่อรายได้ทั้งหมด (FBI) สำหรับงานวิจัยนี้จะส่งผลต่อค่า ROA ของธนาคารขนาดใหญ่ ซึ่งจะอธิบายได้ว่า ธนาคารขนาดใหญ่มีช่องทางในการเข้าถึงลูกค้าที่หลากหลายและทั่วถึง มีจำนวนสาขา และเครื่องทำธุรกรรมทางการเงิน เช่น เครื่อง ATM เครื่องรับฝากเงินสดอัตโนมัติที่เพิ่มมากขึ้นทุกปี

สุวินชา การพัดชี (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ประสิทธิภาพระบบการควบคุมภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร สนใจศึกษาเพื่อ ศึกษาปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ที่มีผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ตามแนว COSO และประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหารกับประสิทธิภาพการควบคุมภายในและประสิทธิภาพการดำเนินงานศึกษากับความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลการควบคุมภายในตามแนวคิดของ COSO กับประสิทธิภาพการดำเนินงาน กลุ่มประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอนและเจ้าหน้าที่ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1.ปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านอายุ ประสบการณ์การทำงาน มีผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในตามแนวคิดของ COSO ในด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร การติดตามและการประเมินผล 2. ปัจจัยประชากรศาสตร์ ด้านอายุ ประสบการณ์การทำงานและระดับการศึกษามีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงาน โดยอายุและประสบการณ์การทำงานมีผลต่อคุณภาพของงานและปริมาณของงาน 3.ปัจจัยการบริหารด้านความพร้อมของบุคลากรและการฝึกอบรมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กับประสิทธิภาพการควบคุมภายในตามแนวคิดของ COSO ในด้านการประเมินความเสี่ยงในภาพรวมที่ระดับปานกลาง 4. ปัจจัยการบริหารด้านความพร้อม

ของบุคลากรและการฝึกอบรมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านคุณภาพของงานและปริมาณของงานในภาพรวมที่ระดับต่ำ 5. ประสิทธิภาพการควบคุมภายในตามแนวคิดของ COSO ด้านการประเมินความเสี่ยง มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านคุณภาพของงานและปริมาณของงานในภาพรวมที่ระดับปานกลาง

อัญชลี ตติยนันตกุล (2554) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการปรับปรุงการควบคุมภายในทางการเงินและการบัญชีของสหกรณ์ภาคการเกษตรของพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า สหกรณ์ภาคการเกษตรควรมีการปรับปรุงอยู่ในระดับปานกลางนั้นมี ด้านสภาพแวดล้อมทั่วไป ด้านการประเมินความเสี่ยงและกิจกรรมการควบคุม ส่วนด้านระบบข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านการติดตามและประเมินผล สหกรณ์ภาคการเกษตรควรมีการปรับปรุงอยู่ในระดับมาก

Ameer and Othman (2012) ศึกษาการปฏิบัติอย่างยั่งยืนกับผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงินของบริษัท กรณีศึกษาบริษัทชั้นนำของโลกในประเทศกำลังพัฒนา โดยเก็บข้อมูลจากรายงานความยั่งยืน จำนวน 100 บริษัทที่เปิดเผยในเว็บไซต์ขององค์การแห่งความริเริ่มว่าด้วยการรายงานสากล (GRI) ในระหว่างปี 2006 - ปี 2010 โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนาและ T-test ในการวิเคราะห์ข้อมูล ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงินได้แก่ การเพิ่มขึ้นของยอดขาย ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ กำไรก่อนภาษี และกระแสเงินสด ผลการศึกษา จากการศึกษาข้อปฏิบัติความยั่งยืนทั้ง 4 ด้าน คือ สิ่งแวดล้อม ความหลาหลายทางเพศ สังคมและจริยธรรม พบว่า ด้านสังคมและจริยธรรมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงิน ในขณะที่ด้านสิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางเพศ พบความสัมพันธ์แบบสองทิศทาง ข้อจำกัดของงานวิจัย คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

Kopp และ O'Donnell (2005 : 423- 434) พบว่า การ ประเมินการควบคุมภายในองค์กรจะได้ผลดีเมื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมปฏิบัติการ สามารถเข้าถึงการเรียนรู้กระบวนการ และการจัดการข้อมูลช่วยในการตัดสินใจขององค์กร

Sabina Dineshkumar (2011) ในปัจจุบันการสื่อสารมีความจำเป็นมากในการดำเนินธุรกิจ และทุก ๆ กิจกรรมในบริษัท ของผู้ให้บริการ การสื่อสารโทรคมนาคมในศรีลังกา ซึ่งกิจกรรมทางการเงินของบริษัท ต้องผ่านการตรวจสอบในการควบคุมขององค์กรอย่างถูกต้อง มีวัตถุประสงค์เพื่อกิจกรรมการควบคุมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในบริษัท งานวิจัยนี้ พยายามศึกษาขอบเขตในระบบของการควบคุมภายในที่มีอิทธิพลบนผลการดำเนินงานของบริษัทโทรคมนาคมในอำเภอจัฟฟนาในศรีลังกา ใช้ข้อมูลหลัก และข้อมูลทุติยภูมิในการศึกษา และใช้การส่งแบบสอบถามในการวิจัย สัมภาษณ์และการสังเกตการณ์ กลุ่มตัวอย่างที่เลือกใช้ในการวิจัยคือ

พนักงาน บุคลากรในบริษัทการสื่อสารโทรคมนาคมในศรีลังกา ร้อยละ 60 ของบริษัทที่ ผลการวิจัยปรากฏว่า ระบบการควบคุมภายในมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานในบริษัทการ สื่อสารโทรคมนาคมในศรีลังกา และจะมีผลกับผลการดำเนินงานในอนาคตอีกด้วย

Stanley B. Messer (1972) จากการศึกษา เด็กๆ คนไหนที่มีความผูกพันกับผลการ ดำเนินงานทางวิชาการ บนความพยายามของความเป็นเจ้าของและความสามารถในการควบคุม ภายใน เมื่อเทียบกับโรงเรียนประถมศึกษาต่างๆ และบนการทดสอบของความสำเร็จของวิชาการ กับเด็กๆ ใครดูแล้วผลการดำเนินงานในโรงเรียนของพวกเขา หรือการแปรเปลี่ยนการควบคุม ภายนอกอื่นๆ ที่ไหนมีความสำเร็จของเกรดที่สูงกว่า และความสำเร็จของผลคะแนนสอบเมื่อมี IQ และสถิติขององค์ความรู้ในการควบคุมภายใน เด็กผู้ชายหรือเด็กผู้หญิงที่มีความสำเร็จในทาง วิชาการ หรือความล้มเหลวมากกว่ากัน ซึ่งดูจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นและคะแนนสอบ ที่สูงกว่า

2.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ นั้น ผู้ศึกษาวิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูล ทฤษฎี และเอกสารเกี่ยวกับการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ทำให้สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยได้ ดังต่อไปนี้

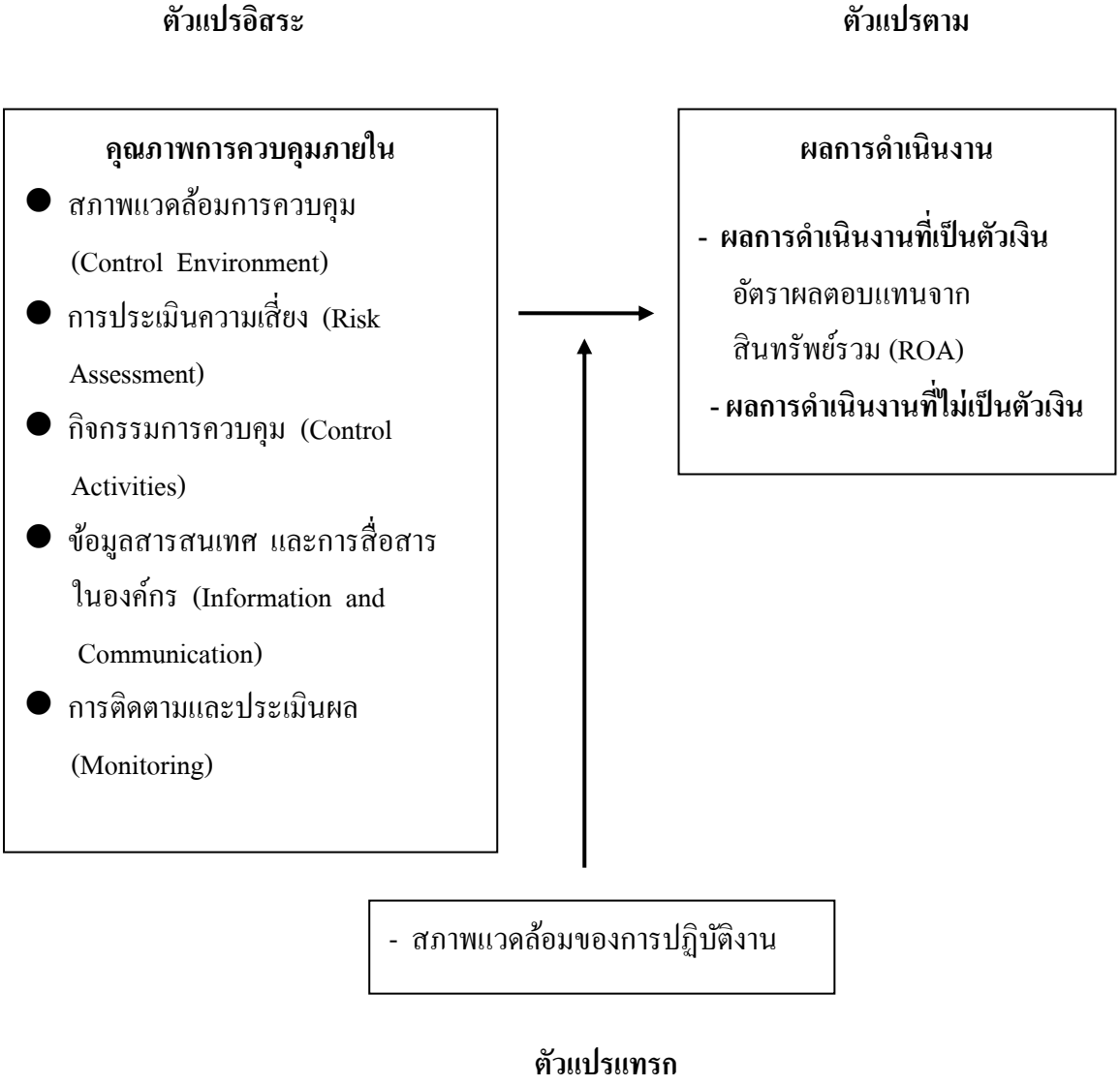

บทที่ 3
ระเบียบวิธีการวิจัย

ในการศึกษา ผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในที่มีต่อการควบคุมภายในของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวิธีการและขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1 สมมติฐานการวิจัย

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 ข้อมูลและแหล่งของข้อมูล

3.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 สมมติฐานการวิจัย

ในการศึกษากรอบแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาวิจัยได้กำหนดตัวแปรในการรายงานผลที่คาดว่าผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในใดที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสมมติฐานในการวิจัย ดังต่อไปนี้

ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานจากตัวแปร ดังนี้

จากการศึกษาผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในด้านสภาพแวดล้อมการควบคุมที่มีต่อผลการดำเนินงานนั้น สภาพแวดล้อมของการควบคุม (Control Environment) สภาพแวดล้อมของการควบคุมเป็นแกนหลักขององค์ประกอบอื่น เน้นที่จิตสำนึกและคุณภาพของ บุคลากรหรือคน ซึ่งเป็นหัวใจของแต่ละกิจกรรม ถ้าสหกรณ์มีบุคลากรที่ดีย่อมเป็นพื้นฐานและกำลังผลักดันให้เกิดสิ่งดีๆ ขึ้นในสหกรณ์ได้ แต่ถ้าระบบทุกอย่างในสหกรณ์ดี เพียงแต่มีบุคลากรที่ไม่ดีไม่เหมาะสมระบบที่มีอยู่ ก็อาจล้มเหลวและส่งผลให้เกิดการล่มสลายของสหกรณ์ได้ในที่สุด สภาพแวดล้อมของการควบคุมภายในที่ดีจึงเป็นเรื่อง เกี่ยวกับการสร้างความตระหนักให้บุคลากรเกิดจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบ และการสร้างบรรยากาศของการควบคุมโดยผู้บริหารระดับสูง จะเห็นได้ว่าสภาพแวดล้อมของการควบคุมเน้นเรื่อง ความสำคัญของบุคลากรที่เหมาะสมกับการดำเนินงาน สภาพแวดล้อมการควบคุมขึ้นอยู่กับการให้ความสำคัญของผู้บริหารเกี่ยวกับการควบคุมภายในของสหกรณ์ เช่น ความรู้ความสามารถและคุณธรรม

จริยธรรมของผู้บริหาร การจัดผังโครงสร้างสหกรณ์ เป็นต้น งานวิจัยของ ธนัชชา โยธาทัย (2549) พบว่า ประสิทธิผลการควบคุมภายในด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุม มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานโดยรวม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพียงฤทัย คงดำ (2557) ผลการศึกษาพบว่า การควบคุมภายในด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุมมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของสหกรณ์ และงานวิจัยของ Sabina Dineshkumar (2011) ศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง ขอบเขตในระบบของการควบคุมภายในที่มีอิทธิพลบนผลการดำเนินงานของบริษัทโทรคมนาคมในอำเภอจัฟฟนาในศรีลังกา ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การควบคุมภายในมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน จากผลการวิจัยดังกล่าวจึงนำมาสู่การพัฒนาสมมติฐาน ได้ดังนี้

H1a : คุณภาพการควบคุมภายในด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม มีผลกระทบในเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงิน

H1b : คุณภาพการควบคุมภายในด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม มีผลกระทบในเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน

จากการศึกษาผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในด้านการประเมินความเสี่ยงที่มีต่อผลการดำเนินงานนั้น องค์กรทุกองค์กรไม่ว่าจะประกอบธุรกิจประเภทใด เป็นธุรกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม หรือขนาดใหญ่ก็ตาม นอกจากต้องเผชิญกับความเสี่ยงตามรูปแบบของธุรกิจแล้ว ยังต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา อาจเป็นความเปลี่ยนแปลงจากฝ่ายบริหารสหกรณ์เอง หรือจากฝ่ายบริหารประเทศ หรืออาจเป็นความเปลี่ยนแปลงจากสภาพเศรษฐกิจ สังคม กฎหมายระเบียบ ข้อบังคับทางราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารจึงจำเป็นที่จะต้องได้ข้อมูลความเสี่ยง ที่ถูกต้องตรงกับสภาพที่เป็นจริงในทุกขณะ เพื่อนำมากำหนดมาตรการหรือปรับเปลี่ยน เพื่อเสริมสร้างระบบการควบคุมภายในของสหกรณ์ให้สอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์ ดังนั้นสหกรณ์จึงจำเป็นต้องทำการประเมินความเสี่ยงและต้องกระทำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอจากการประเมิน ความเสี่ยงเป็นเรื่องจำเป็นที่สหกรณ์จะต้องมีเพื่อป้องกันความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นภายในสหกรณ์ ซึ่งสหกรณ์การเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีการประเมินความเสี่ยงจะทำให้สามารถระบุปัญหาได้ เมื่อธุรกิจสามารถระบุได้ว่ามาจากปัญหาอะไรก็ควรแก้ไขที่จุดนั้น ก็จะทำให้ธุรกิจลดค่าใช้จ่ายลงและเพิ่มรายได้ ได้ในอนาคตส่งผลต่อผลการการดำเนินของสหกรณ์ งานวิจัยของ เพียงฤทัย คงดำ (2557) ในการวิจัยพบว่า การควบคุมภายในด้านการประเมินความเสี่ยง มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนัชชา โยธาทัย (2549) ผลการวิจัยพบว่า การควบคุมภายในด้านการประเมินความเสี่ยงมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงินด้านลูกค้า และงานวิจัยของ Sabina Dineshkumar

(2011) ศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง ขอบเขตในระบบของการควบคุมภายในที่มีอิทธิพลบนผลการดำเนินงานของบริษัทโทรคมนาคมในอำเภอจัฟฟนาในศรีลังกา ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การควบคุมภายในมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน จากผลการวิจัยจึงนำมาสู่การพัฒนาสมมติฐาน ได้ดังนี้

H2a : คุณภาพการควบคุมภายในด้านการประเมินความเสี่ยง มีผลกระทบในเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงิน

H2b : คุณภาพการควบคุมภายในด้านการประเมินความเสี่ยง มีผลกระทบในเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน

จากการศึกษาผลกระทบของคุณภาพการควบคุมในด้านกิจกรรมการควบคุมที่มีต่อผลการดำเนินงานนั้น กิจกรรมการควบคุมเป็นนโยบายมาตรการและวิธีการดำเนินงานต่างๆ ที่ฝ่ายบริหารของสหกรณ์นำมาใช้ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า มาตรการต่างๆ ที่กำหนดขึ้นเพื่อลดหรือควบคุมความเสี่ยงได้รับการตอบสนอง และปฏิบัติตามกิจกรรมการควบคุม องค์ประกอบของกิจกรรมการควบคุมประกอบด้วย 3.1 การกำหนดนโยบายและแผนงาน (Policies and Plans) 3.2 การสอบทานโดยผู้บริหาร (Management Review) 3.3 การประมวลผลข้อมูล (Information Processing) 3.4 การควบคุมทางกายภาพ (Physical Control) 3.5 การแบ่งแยกหน้าที่ (Segregation of Duties) 3.6 ดัชนีวัดผลการปฏิบัติงาน (Performance Indication) 3.7 การจัดทำเอกสารหลักฐาน (Documentation) 3.8 การตรวจสอบการปฏิบัติงานอย่างเป็นอิสระ (Independent Checks on Performance) จากกิจกรรมการควบคุมดังกล่าวข้างต้น สหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยทั่วไปมีการแบ่งแยกหน้าที่ การอนุมัติรายการ การบันทึกรายการ และการเก็บรักษาทรัพย์สิน เช่น มีการแบ่งหน้าที่ระหว่างฝ่ายบัญชีและฝ่ายเหรัญญิกออกจากกัน ซึ่งฝ่ายบัญชีทำหน้าที่ในการบันทึกรายการ ส่วนฝ่ายเหรัญญิกทำหน้าที่ในการเก็บรักษาเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเป็นต้น ดังนั้นกิจกรรมการควบคุมภายในที่ดีจึงส่งผลต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ งานวิจัยของ ธนัชชา โยธาทัย (2549) พบว่า ประสิทธิผลการควบคุมภายในด้านกิจกรรมการควบคุมมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงลบกับผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงินแต่ส่งผลกระทบในเชิงบวกกับผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน ส่วนด้านงานวิจัยของ เพียงฤทัย คงดำ (2557) ผลการศึกษาพบว่า การควบคุมภายในด้านกิจกรรมการควบคุมไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของสหกรณ์แต่อย่างใด ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sabina Dineshkumar (2011) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง ขอบเขตในระบบของการควบคุมภายในที่มีอิทธิพลบนผลการดำเนินงานของบริษัทโทรคมนาคมในอำเภอจัฟฟนาในศรีลังกา ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การควบคุม

ภายในมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน จากผลการวิจัยดังกล่าวจึงนำมาสู่การพัฒนาสมมติฐาน ได้ดังนี้

H3a : คุณภาพการควบคุมภายในด้านกิจกรรมการควบคุม มีผลกระทบในเชิงลบต่อผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงิน

H3b : คุณภาพการควบคุมภายในด้านกิจกรรมการควบคุม มีผลกระทบในเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน

จากการศึกษาผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในด้านสารสนเทศและการสื่อสารที่มีต่อผลการดำเนินงานนั้น ด้านสารสนเทศ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการบริหารงานโดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคที่ผู้ที่ได้รับสารสนเทศที่รวดเร็วและถูกต้องสามารถช่วงชิงโอกาสได้ก่อนผู้อื่น สารสนเทศหมายความรวมถึง ข้อมูลข่าวสารทางการเงินและข้อมูลที่เกี่ยวกับการดำเนินงานอื่นๆ ที่มาจากแหล่งข้อมูล ทั้งภายในและภายนอกสหกรณ์ สารสนเทศมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในทุกระดับ ด้านการสื่อสารหมายถึง การสื่อสารกับบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและ ภายนอกสหกรณ์ สารสนเทศจะมีประโยชน์เมื่อสหกรณ์มีระบบการสื่อสารที่สามารถส่งสารสองทาง คือ มีการรับและส่งข้อมูลแบบโต้ตอบกันได้ การติดต่อสื่อสารทั้งภายในและภายนอกสหกรณ์ควรมีการประเมินเป็นระยะๆ อย่างสม่ำเสมอเพื่อทราบประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบการสื่อสารที่องค์กรใช้อยู่ เนื่องจากสารสนเทศมีผลต่อการตัดสินใจ และการสื่อสารมีผลกระทบต่อความรวดเร็วรวมทั้งความ ทันต่อการตัดสินใจซึ่งจะส่งผลต่อการบริหารจัดการของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนั้น งานวิจัยของ เพียงฤทัย คงดำ (2557) ในการวิจัยพบว่า การควบคุมภายในด้านสารสนเทศและการสื่อสาร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานโดยรวม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนัชชา โยธาทัย (2549) ผลการวิจัยพบว่า การควบคุมภายในด้านข้อมูลสารสนเทศ และการสื่อสาร มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงินด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายในและด้านการเรียนรู้และพัฒนา และงานวิจัยของ Sabina Dineshkumar (2011) ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องขอบเขตในระบบของการควบคุมภายในที่มีอิทธิพลบนผลการดำเนินงานของบริษัทโทรคมนาคมในอำเภอจัฟฟนาในศรีลังกา ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การควบคุมภายในมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน จากผลการวิจัยจึงนำมาสู่การพัฒนาสมมติฐาน ได้ดังนี้

H4a : คุณภาพการควบคุมภายในด้านข้อมูลสารสนเทศ และการสื่อสาร มีผลกระทบในเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงิน

H4b : คุณภาพการควบคุมภายในด้านข้อมูลสารสนเทศ และการสื่อสาร มีผลกระทบในเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน

จากการศึกษาผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในด้านการติดตามและประเมินผลที่มีต่อผลการดำเนินงานนั้น ไม่มีการควบคุมภายในสหกรณ์ใดสหกรณ์หนึ่งจะมีความสมบูรณ์และเหมาะสมได้ตลอด เนื่องจากสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป ทั้งในองค์กรเอง และสภาวะแวดล้อมภายนอก แม้แต่การควบคุมที่เพิ่งกำหนดขึ้น และใช้ถือปฏิบัติก็ตามจึงจำเป็น ต้องมีระบบการติดตามและประเมินผล เพื่อช่วยให้ผู้บริหารมีความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลอยู่ตลอดเวลาว่าการควบคุมภายในของสหกรณ์ยังมีประสิทธิภาพอยู่ 5.1 การติดตาม (Monitoring) จะใช้สำหรับมาตรการหรือระบบที่อยู่ระหว่างการออกแบบ หรืออยู่ระหว่างการปฏิบัติงาน 5.2 การประเมินผล (Evaluation) จะใช้สำหรับมาตรการหรือระบบควบคุมที่ใช้ไปแล้วเป็นระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งสามารถที่จะได้รับการประเมินว่ายังมีความเหมาะสมหรือไม่เพียงใด การติดตามและการประเมินผลของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นเรื่องติดตามความก้าวหน้าและประเมินผลคุณภาพของผลการดำเนินของสหกรณ์ ดังนั้น งานวิจัยของ ธนัชชา โยธาทัย (2549) พบว่า ประสิทธิผลการควบคุมภายในด้านการติดตามและประเมินผล มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานโดยรวม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพียงฤทัย คงดำ (2557) ผลการวิจัยพบว่า การควบคุมภายในด้านการติดตามและประเมินผลมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของสหกรณ์ และงานวิจัยของ Sabina Dineshkumar (2011) ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องขอบเขตในระบบของการควบคุมภายในที่มีอิทธิพลบนผลการดำเนินงานของบริษัทโทรคมนาคมในอำเภอจัฟฟนาในศรีลังกา ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การควบคุมภายในมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน จากผลการวิจัยดังกล่าวจึงนำมาสู่การพัฒนาสมมติฐาน ได้ดังนี้

H5a : คุณภาพการควบคุมภายในด้านการติดตามและประเมินผล มีผลกระทบในเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงิน

H5b : คุณภาพการควบคุมภายในด้านการติดตามและประเมินผล มีผลกระทบในเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน

ตัวแปรแทรก 1 สมมติฐาน ดังนี้

ตัวแปรแทรกที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ สภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน ทั้งในเรื่องข้อบังคับ ระเบียบ และการสนับสนุนจากองค์กร เป็นเครื่องมือที่ใช้บังคับอยู่เป็นประจำตามปกติ เพื่อเป็นระเบียบบังคับความประพฤติของบุคลากร ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในสหกรณ์ ไม่ว่าจะเป็นคณะกรรมการ หรือฝ่ายจัดการ เป็นบทกำหนดในการประกอบธุรกิจ หรือดำเนินการใดๆ ในสหกรณ์ ไม่ให้สหกรณ์ประกอบกิจต่างๆ นอกกรอบวัตถุประสงค์ เป็นการเพิ่มความรู้ความเข้าใจและการสนับสนุนจากองค์กร นักทฤษฎีหลักการแลกเปลี่ยนทางสังคมให้ความเห็นว่าผู้รับจะรู้สึกถึงคุณค่าของประโยชน์ที่ได้รับสูงหากได้มาจากการไตร่ตรองโดยอิสระ ของผู้ให้มิใช่การให้เพราะสถานการณ์บังคับอันเป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้ให้ยอมรับและเห็นคุณค่าในผลงานหรือการกระทำของผู้รับดังนั้นการตอบแทนที่พนักงานได้รับจากองค์การ และสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดีเช่น ค่าจ้างการเลื่อนตำแหน่งการเพิ่มพูนงานการมีส่วนร่วมในการวางนโยบายจะส่งผลเชิงบวกต่อการรับรู้การสนับสนุนจากองค์การหากพนักงานเห็นว่าสิ่งที่ได้รับเกิดจากความสมัครใจ ขององค์การแต่จะส่งผลเชิงลบหากพนักงานเห็นว่าเกิดจากปัจจัยภายนอกอื่นเช่นการผลักดันของสหภาพระเบียบข้อบังคับด้านความปลอดภัยและสุขภาพของภาครัฐ และเนื่องจากหัวหน้างานทำหน้าที่เป็นผู้แทนองค์การการที่พนักงานได้รับการปฏิบัติที่ดีจากหัวหน้างานจึงเป็นผลดีต่อการรับรู้การสนับสนุนจากองค์การทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าพนักงานมองเห็นความเป็นผู้แทนขององค์การในตัวหัวหน้างานของตนมากน้อยเพียงใด

และจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม โดยปกติแล้วสหกรณ์มิได้หวังผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงินเพียงอย่างเดียว แต่สหกรณ์มีความหวังให้สมาชิกกินดี อยู่ดี มีความมั่นคงในการดำรงชีวิตประจำวัน และช่วยเหลือสมาชิกในด้านต่างๆ และหวังให้สหกรณ์ดำเนินงานอย่างถูกต้อง ตามหลักเกณฑ์ของสหกรณ์ ไม่เกิดปัญหาในภายภาคหน้า ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษางานที่เกี่ยวกับผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงินด้วย ดังงานวิจัยของ ธนัชชา โยธาทัย (2549) ซึ่งสนใจศึกษาเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของสหกรณ์ที่ไม่เป็นตัวเงิน จากผลการวิจัยดังกล่าวจึงนำมาสู่การตั้งสมมติฐาน ดังนี้

H6a : สภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงานกับคุณภาพการควบคุมภายใน มีผลกระทบในเชิงบวกต่อความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการควบคุมภายในกับกับผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงิน

H6b : สภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน มีผลกระทบในเชิงบวกต่อความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการควบคุมภายในกับผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลขั้นทุติยภูมิ (Secondary Data) เก็บข้อมูลจากสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ภาคใต้ ใช้ประชากรทั้งหมด 3 ประเภทของสหกรณ์ในภาคการเกษตร คือ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ประมง สหกรณ์นิคม ใช้รายงานประจำปี พ.ศ.2559 ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม คือ 1. สหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดปัตตานี 2. สหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดยะลา 3. สหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดนราธิวาส 4. สหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดสงขลา 5. สหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดสตูล ได้ดังนี้

1) การกำหนดประชากรกลุ่มที่ 1 สหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดปัตตานี โดยใช้รายงานประจำปี พ.ศ.2559 ที่มีรายชื่อทั้งหมด 2 ประเภท จำนวนตัวอย่าง 50 สหกรณ์ ได้จำนวนตัวอย่างทั้งหมด 45 ตัวอย่าง

ตารางที่ 3-1 จำนวนรายชื่อสหกรณ์ในภาคการเกษตรจังหวัดปัตตานี

ลำดับที่	ประเภทกลุ่มสหกรณ์	จำนวนประชากร	ร้อยละ	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ
1	สหกรณ์การเกษตร	45	90.00	42	93.33
2	สหกรณ์ประมง	5	10.00	3	6.67
3	สหกรณ์นิคม	-	-	-	-
	รวม	50	100	45	100
	จำนวนตัวอย่างทั้งหมด 45 ตัวอย่าง				

2) การกำหนดประชากรกลุ่มที่ 2 สหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดยะลา โดยใช้รายงานประจำปี พ.ศ.2559 ที่มีรายชื่อทั้งหมด 1 ประเภท จำนวนตัวอย่าง 75 สหกรณ์ ได้จำนวนตัวอย่างทั้งหมด 60 ตัวอย่าง

ตารางที่ 3-2 จำนวนรายชื่อสหกรณ์ในภาคการเกษตรจังหวัดยะลา

ลำดับที่	ประเภทกลุ่มสหกรณ์	จำนวนประชากร	ร้อยละ	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ
1	สหกรณ์การเกษตร	75	100	60	100
2	สหกรณ์ประมง	-	-	-	-

ลำดับที่	ประเภทกลุ่มสหกรณ์	จำนวนประชากร	ร้อยละ	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ
3	สหกรณ์นิคม	-	-	-	-
	รวม	75	100	60	100
จำนวนตัวอย่างทั้งหมด 60 ตัวอย่าง					

3) การกำหนดประชากรกลุ่มที่ 3 สหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดนราธิวาส โดยใช้รายงานประจำปี พ.ศ.2559 ที่มีรายชื่อทั้งหมด 2 ประเภท จำนวนตัวอย่าง 63 สหกรณ์ ได้จำนวนตัวอย่างทั้งหมด 50 ตัวอย่าง

ตารางที่ 3-3 จำนวนรายชื่อสหกรณ์ในภาคการเกษตรจังหวัดนราธิวาส

ลำดับที่	ประเภทกลุ่มสหกรณ์	จำนวนประชากร	ร้อยละ	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ
1	สหกรณ์การเกษตร	61	91.83	50	100
2	สหกรณ์ประมง	-	-	-	-
3	สหกรณ์นิคม	2	3.17	-	-
	รวม	63	100	50	100
จำนวนตัวอย่างทั้งหมด 50 ตัวอย่าง					

4) การกำหนดประชากรกลุ่มที่ 4 สหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดสงขลาโดยใช้รายงานประจำปี พ.ศ.2559 ที่มีรายชื่อทั้งหมด 2 ประเภท จำนวนตัวอย่าง 116 สหกรณ์ ได้จำนวนตัวอย่างทั้งหมด 102 ตัวอย่าง

ตารางที่ 3-4 จำนวนรายชื่อสหกรณ์ในภาคการเกษตรจังหวัดสงขลา

ลำดับที่	ประเภทกลุ่มสหกรณ์	จำนวนประชากร	ร้อยละ	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ
1	สหกรณ์การเกษตร	113	97.41	100	98.04
2	สหกรณ์ประมง	3	2.59	2	1.96
3	สหกรณ์นิคม	-	-	-	
	รวม	116	100	102	100
จำนวนตัวอย่างทั้งหมด 102 ตัวอย่าง					

5) การกำหนดประชากรกลุ่มที่ 5 สหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดสตูล โดยใช้รายงานประจำปี พ.ศ.2559 ที่มีรายชื่อทั้งหมด 2 ประเภท จำนวนตัวอย่าง 37 สหกรณ์ ได้จำนวนตัวอย่างทั้งหมด 32 ตัวอย่าง

ตารางที่ 3-5 จำนวนรายชื่อสหกรณ์ในภาคการเกษตรจังหวัดสตูล

ลำดับที่	ประเภทกลุ่มสหกรณ์	จำนวนประชากร	ร้อยละ	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ
1	สหกรณ์การเกษตร	35	94.59	30	93.75
2	สหกรณ์ประมง	2	5.41	2	6.25
3	สหกรณ์นิคม	-	-	-	-
	รวม	37	100	32	100
	จำนวนตัวอย่างทั้งหมด 32 ตัวอย่าง				

จำนวนตัวอย่างทั้งหมดสหกรณ์ในภาคการเกษตรจังหวัดปัตตานี	45
จำนวนตัวอย่างทั้งหมดสหกรณ์ในภาคการเกษตรจังหวัดยะลา	60
จำนวนตัวอย่างทั้งหมดสหกรณ์ในภาคการเกษตรจังหวัดนราธิวาส	50
จำนวนตัวอย่างทั้งหมดสหกรณ์ในภาคการเกษตรจังหวัดสงขลา	102
จำนวนตัวอย่างทั้งหมดสหกรณ์ในภาคการเกษตรจังหวัดสตูล	32
รวมตัวอย่างทั้งหมด	289

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

จากการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเก็บรวมรวมข้อมูลจากรายงานประจำปีของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ในการใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดในการเก็บข้อมูลดังต่อไปนี้

3.3.1 ข้อมูลและแหล่งของข้อมูล

โดยศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำราทางวิชาการ บทความวิจัย งานวิจัย สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ และการค้นคว้าข้อมูลทางอินเตอร์เน็ต เกี่ยวกับทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยครั้งนี้

ผู้ศึกษาได้เก็บและรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปีของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้รายงานประจำปี พ.ศ.2559 ซึ่งผู้วิจัย ได้ทำการขอความ

อนุเคราะห์รายงานผลการดำเนินงานจากสำนักงานสหกรณ์จังหวัดในพื้นที่เป้าหมายแต่ละจังหวัดที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้

และใช้ข้อมูลจากการการส่งแบบสอบถามให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ที่ดูแลสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 289 ชุด

ซึ่งจะใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง โดยคำนึงถึงโอกาสและความน่าจะเป็น (Probability Sampling) ที่จะได้รับการตอบแบบสอบถามกลับมายังผู้วิจัย โดยจะใช้การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างวิธีการคำนวณจากสูตรของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 289 สหกรณ์ รายละเอียดในการคำนวณการเลือกตัวอย่าง เป็นดังนี้

n คือ ขนาดของประชากร

N คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

e คือ การคาดเคลื่อนที่ยอมรับให้เกิดจากการสุ่มตัวอย่างซึ่งการวิจัยครั้งนี้กำหนดค่าเท่ากับ 0.05

สูตร $n = \frac{N}{1+N(e)^2}$

แทนค่าสูตร $n = \frac{289}{1+289(0.05)^2}$

$n = 168$ สหกรณ์

3.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบคัดเลือกเข้า (Enter Selection) วิธีการนี้จะเป็นการเลือกตัวแปรพยากรณ์เข้าสมการด้วยการวิเคราะห์เพียงขั้นตอนเดียว ซึ่งเป็นการคัดเลือกโดยใช้วิจารณญาณของผู้วิจัยเองว่า จะคัดเลือกตัวแปรพยากรณ์ใดบ้างเข้าสมการ ทำการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแต่ละคู่ก่อนและใช้สถิติพื้นฐานโดยเฉพาะค่าความแปรปรวนหรือส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานกับค่าทดสอบนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเกณฑ์กับตัวแปรพยากรณ์และระหว่างตัวแปรพยากรณ์ด้วยกันในการคัดเลือกควรคัดเลือกตัวแปรพยากรณ์มีค่าสูงๆ และมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ด้วยกันมีค่าน้อยและไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อคัดเลือกแล้วจะใช้ตัวแปรพยากรณ์ทุกตัวที่เลือกวิเคราะห์พร้อมๆ กัน ทุกตัวแปรเข้าสมการหมด (วาโร เพ็งสวัสดิ์,2551)

การวิเคราะห์ความอ่อนไหว (Sensitivity Analysis)

เป็นการวิเคราะห์การทดสอบความมั่นคงของข้อสรุปที่ได้จากการวิเคราะห์บนพิสัยของการประเมินค่าความน่าจะเป็นการใช้ดุลพินิจเกี่ยวกับตัวเลขต่างๆ ตลอดจนข้อมูลสมมติพื้นฐานที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ โดยประเมินการเปลี่ยนแปลงของผลลัพธ์จากการเปลี่ยนแปลงค่าของตัวแปรหรือองค์ประกอบในการวิเคราะห์ทีละตัว

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้ศึกษาวิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ความอ่อนไหวของข้อมูลผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงินในตัวแปรอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE)

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในเก็บข้อมูล ที่ใช้ในการทดสอบผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบข้อมูลของรายงานประจำปี พ.ศ.2559 ของสหกรณ์ในการคำนวณอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (ROA), และข้อมูลวิเคราะห์ความอ่อนไหวของอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE)

ข้อมูลทั่วไปของสหกรณ์ , แบบข้อมูลคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์ , แบบข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน , ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยทุกส่วน

ส่วนที่ 2 ใช้แบบสอบถาม ในการเก็บรวบรวมเกี่ยวกับคุณภาพการควบคุมภายใน , สภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน และผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน จำนวน 289 ชุด ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองโดยศึกษาจากหลักการประเมินของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการเก็บข้อมูลเรื่องต่างๆ แบ่งออกเป็น 6 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการควบคุมภายในทั้ง 5 ด้าน

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน

ส่วนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงิน

ส่วนที่ 6 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) โดยการประมวลผลคำในการรายงานแบบบูรณาการ ออกมาในรูปแบบร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อใช้ในการศึกษาขอบเขต เนื้อหา และปริมาณรายงานประจำปีของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ สามารถกำหนดค่าตัวแปรอิสระและเขียนออกมาในรูปแบบสมการถดถอย ได้ดังนี้

$$Y_1 = a + b_1X_1 + b_2X_2 + b_3X_3 + b_4X_4 + b_5X_5 + b_6X_6 + b_7(X_1X_6)$$

$$+ b_8(X_2X_6) + b_9(X_3X_6) + b_{10}(X_4X_6) + b_{11}(X_5X_6) + e$$

$$Y_2 = a + b_1X_1 + b_2X_2 + b_3X_3 + b_4X_4 + b_5X_5 + b_6X_6 + b_7(X_1X_6)$$

$$+ b_8(X_2X_6) + b_9(X_3X_6) + b_{10}(X_4X_6) + b_{11}(X_5X_6) + e$$

Y_1 = ผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงิน (กำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวมของสหกรณ์)

Y_2 = ผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน

a = ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

X_1 = ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม

X_2 = ด้านการประเมินความเสี่ยง

X_3 = ด้านกิจกรรมการควบคุม

X_4 = ด้านข้อมูลสารสนเทศ และการสื่อสารในองค์กร

X_5 = ด้านการติดตามและประเมินผล

X_6 = สภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน

e = ความคลาดเคลื่อน

ตัวแปรการวิเคราะห์ความอ่อนไหว

$$Y_3 = a + b_1X_1 + b_2X_2 + b_3X_3 + b_4X_4 + b_5X_5 + b_6X_6 + b_7(X_1X_6)$$

$$+ b_8(X_2X_6) + b_9(X_3X_6) + b_{10}(X_4X_6) + b_{11}(X_5X_6) + e$$

Y_3 = อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (กำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น)

บทที่ 4
ผลการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และงบการเงินของสหกรณ์ที่เป็นตัวอย่าง และได้เสนอผลการศึกษาวิจัยตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานที่ตั้งไว้แบ่งออกเป็นหัวข้อ ดังนี้

ส่วนที่ 1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 2 ขอบเขต ลักษณะและปริมาณของการรายงานข้อมูลของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา

ส่วนที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการควบคุมภายใน ผลการดำเนินงาน และสภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงานของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ส่วนที่ 5 การวิเคราะห์ผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยวิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ส่วนที่ 1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

$\overline{X}$ = แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D = แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

Y_1 = แทน อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์

Y_2 = แทน ผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน

Y_3 = แทน อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น

X_1 = แทน สภาพแวดล้อมการควบคุม

X_2 = แทน การประเมินความเสี่ยง

X_3 = แทน กิจกรรมการควบคุม

X_4 = แทน ข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร

X_5 = แทน การติดตามและประเมินผล

X_6 = แทน สภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน

ส่วนที่ 2 ขอบเขต ลักษณะและปริมาณของการรายงานข้อมูลของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

จากการที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านการตอบแบบสอบถาม จำนวน 289 สหกรณ์ ในปี พ.ศ.2559 ซึ่งใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล 6 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการควบคุมภายในทั้ง 5 ด้าน ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน ส่วนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงิน ส่วนที่ 6 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ซึ่งทำให้ได้ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่ามีจำนวนสหกรณ์ที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ตอบแบบสอบถาม จำนวน 203 สหกรณ์ ดังตารางที่ 4 - 1

ตารางที่ 4 - 1 แสดงข้อมูลจำนวนสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

สหกรณ์	สหกรณ์ทั้งหมด		สหกรณ์ที่รายงาน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สหกรณ์ในจังหวัดปัตตานี				
สหกรณ์การเกษตร	42	14.53	34	75.56
สหกรณ์ประมง	3	1.05	3	6.67
สหกรณ์ในจังหวัดยะลา				
สหกรณ์การเกษตร	60	20.76	37	61.67
สหกรณ์ในจังหวัดนราธิวาส				
สหกรณ์การเกษตร	50	17.30	20	40.00
สหกรณ์ในจังหวัดสงขลา				
สหกรณ์การเกษตร	100	34.60	82	80.39
สหกรณ์ประมง	2	0.69	-	-
สหกรณ์ในจังหวัดสตูล				
สหกรณ์การเกษตร	30	10.38	27	84.38
สหกรณ์ประมง	2	0.69	-	-
รวม	**289**	**100.00**	**203**	**70.24**

จากตารางที่ 4 - 1 ในส่วนของจำนวนสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ส่งแบบสอบถาม จำนวน 289 สหกรณ์ มีการตอบกลับแบบสอบถามจำนวน 203 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 70.24 ของสหกรณ์ที่ส่งแบบสอบถามทั้งหมด

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา

ในส่วนนี้เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงในรูปของความถี่และร้อยละ โดยนำค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม การแสดงความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อสหกรณ์

ตารางที่ 4 -2 แสดงข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบภาม

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ			
	ชาย	100	49.26
	หญิง	103	50.74
	รวม	**203**	**100.00**
อายุ			
	ต่ำกว่า 25 ปี	0	0.00
	25 - 35 ปี	86	42.36
	มากกว่า 35 ปี	117	57.64
	รวม	**203**	**100.00**
ระดับการศึกษาสูงสุด			
	ปวส. หรือ เทียบเท่า	12	5.91
	ปริญญาตรี	165	81.28
	ปริญญาโท	26	12.81
	รวม	**203**	**100.00**
สาขาที่จบ			
	การสหกรณ์	7	3.45
	การบัญชี	57	28.08
	บริหารธุรกิจ	102	50.25

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รัฐศาสตร์	15	7.39
เศรษฐศาสตร์	17	8.37
การตลาด	5	2.46
รวม	**203**	**100.00**
ประสบการณ์ในการทำงาน		
น้อยกว่า 1 ปี	1	0.49
1 - 5 ปี	12	5.91
6 - 10 ปี	43	21.18
11 - 15 ปี	18	8.87
16 - 20 ปี	64	31.53
21 ปีขึ้นไป	65	32.02
รวม	**203**	**100.00**

จากตาราง 4 - 2 แสดงข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามสรุปได้ ดังนี้

1. เพศ

กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยเพศหญิงมีจำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 50.74 เพศชายมีจำนวน 100 คิดเป็นร้อยละ 49.26

2. อายุ

กลุ่มตัวอย่างอยู่ในอายุมากกว่า 35 ปี มากที่สุด จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 57.64 รองลงมาคือ 25 – 35 ปี จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 42.36 ส่วนอายุต่ำกว่า 25 ปี ไม่มีผู้ตอบแบบสอบถาม

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

กลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับการศึกษาสูงสุดที่ ปริญญาตรี จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 81.28 รองลงมาคือ ปริญญาโท จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 12.81 และ ปวส. หรือเทียบเท่า จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 5.91

4. สาขาที่จบ

กลุ่มตัวอย่างจบการศึกษาในสาขาที่สูงสุดคือบริหารธุรกิจ จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 50.25 รองลงมา การบัญชี จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 28.08 เศรษฐศาสตร์ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 8.37 รัฐศาสตร์ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 7.39

การสหกรณ์ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 3.45 และลำดับสุดท้ายคือการตลาด จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.46

5. ประสบการณ์ในการทำงาน

กลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์ในการทำงานที่สูงสุดคือ 21 ปีขึ้นไป จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 32.02 รองลงมาระหว่าง 16 - 20 ปี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 31.53 ระหว่าง 6 - 10 ปี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 21.18 ระหว่าง 11 - 15 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 8.87 ระหว่าง 1 - 5 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 5.91 และน้อยกว่า 1 ปี มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.49

ส่วนที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการควบคุมภายใน ผลการดำเนินงาน และสภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงานของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

งานวิจัยฉบับนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การให้น้ำหนักในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยจากค่าอันตรภาคชั้น = (n-1)/n เมื่อ n เป็นจำนวนของระดับความคิดเห็น 5 ระดับจาก 1 ถึง 5 แทนค่าในสมการข้างต้นจะได้ค่าอันตรภาคชั้นในแต่ละช่วง

นำคะแนนที่ได้คำนวณหาค่าเฉลี่ย โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 99-100)

<u>ค่าเฉลี่ย</u>	<u>ระดับความคิดเห็น</u>
1.00 – 1.50	น้อยที่สุด
1.51 – 2.50	น้อย
2.51 – 3.50	ปานกลาง
3.51 – 4.50	มาก
4.51 – 5.00	มากที่สุด

จากการศึกษาคะแนนระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เกี่ยวกับผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในของกลุ่มตัวอย่าง สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4 -3 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม

สภาพแวดล้อมการควบคุม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
1. มีการกำหนดเกี่ยวกับความซื่อสัตย์และจริยธรรมในการประพฤติปฏิบัติของคณะกรรมการและฝ่ายจัดการ	3.57	0.856	มาก
2. มีการสื่อสารทำความเข้าใจกับทุกฝ่ายให้ทราบถึงบทลงโทษเกี่ยวกับความซื่อสัตย์และจริยธรรม	3.84	1.071	มาก
3. การตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารงานเป็นไปอย่างเหมาะสมมิได้ขึ้นอยู่กับบุคคลหนึ่งหรือเฉพาะกลุ่ม	3.81	0.776	มาก
4. กรรมการเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการดำเนินการโดยสม่ำเสมอ	3.90	1.242	มาก
5. ฝ่ายจัดการมีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่ง	3.95	1.850	มาก
6. มีหลักประกันการทำงานที่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน	3.86	1.082	มาก
7. มีการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบชัดเจนและปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย	3.86	0.778	มาก
8. ผู้ตรวจสอบกิจการได้ปฏิบัติงานตรวจสอบอย่างเหมาะสมตามหน้าที่ที่กำหนดไว้	3.82	1.165	มาก
9. ผู้ตรวจสอบกิจการมีอิสระในการปฏิบัติงานทั้งจากคณะกรรมการและฝ่ายจัดการ	3.88	0.787	มาก
10. มีการกำหนดบุคคลากรและงบประมาณสอดคล้องกับแผนงาน	3.91	1.088	มาก
11. มีการแบ่งส่วนงานที่ชัดเจน เหมาะสมกับขนาด และลักษณะการดำเนินธุรกิจ	3.85	0.782	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	**3.84**	**1.043**	**มาก**

จากตารางที่ 4 - 3 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนความเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในฝ่ายจัดการมีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่งในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.51 - 4.50 และพบว่าคุณภาพการควบคุมภายในที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนความเห็นด้วยมากที่สุด ในเรื่องเกี่ยวกับผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในฝ่ายจัดการมีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่ง รองลงมาคือ มีการกำหนดบุคคลากรและงบประมาณสอดคล้องกับแผนงาน และพบว่าข้อที่มีคะแนนความเห็นเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้ตรวจสอบกิจการได้ปฏิบัติงานตรวจสอบอย่างเหมาะสมตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ รองลงมาคือ ผู้ตรวจสอบกิจการได้ปฏิบัติงานตรวจสอบอย่างเหมาะสมตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ ส่วนค่าเฉลี่ยรวมคือ 3.84 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4 - 4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในด้านการประเมินความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยง	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
1. มีการออกใบเสร็จรับเงินทุกครั้งที่มีการรับเงิน	3.59	0.853	มาก
2. ใช้ใบเสร็จรับเงินเรียงตามลำดับเลขที่และลงลายมือชื่อผู้รับเงิน	3.97	1.057	มาก
3. มีการอนุมัติการจ่ายเงิน โดยผู้มีอำนาจอนุมัติ	3.80	0.765	มาก
4. มีการยืนยันยอดเจ้าหนี้ ลูกหนี้ เงินรับฝาก การลงทุนต่างๆ	3.99	1.177	มาก
5. มีการเผยแพร่ ชี้แจงวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ให้สมาชิก คณะกรรมการและฝ่ายจัดการรับทราบและมีความเข้าใจตรงกัน	3.84	0.780	มาก
6. มีการรับฟังข้อร้องเรียนจากสมาชิก และบุคคลภายนอก	3.85	1.129	มาก
7. การกู้เงินของสหกรณ์อยู่ภายในวงเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์	3.87	0.779	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	**3.85**	**0.934**	**มาก**

จากตารางที่ 4 - 4 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนความเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในมีการเผยแพร่ ชี้แจงวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ให้สมาชิก คณะกรรมการและฝ่ายจัดการรับทราบและมีความเข้าใจตรงกัน โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.51 - 4.50

และพบว่าคุณภาพการควบคุมภายในที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนความเห็นด้วยมากที่สุด ในเรื่องเกี่ยวกับผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในมีการเผยแพร่ ชี้แจงวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ให้สมาชิก คณะกรรมการและฝ่ายจัดการรับทราบและมีความเข้าใจตรงกัน รองลงมาคือ ใช้ใบเสร็จรับเงินเรียงตามลำดับเลขที่และลงลายมือชื่อผู้รับเงิน และพบว่าข้อที่มีคะแนนความเห็นเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีการออกใบเสร็จรับเงินทุกครั้งที่มีการรับเงิน รองลงมาคือ มีการอนุมัติการจ่ายเงิน โดยผู้มีอำนาจอนุมัติส่วนค่าเฉลี่ยรวมคือ 3.85 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4 - 5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในด้านกิจกรรมการควบคุม

กิจกรรมการควบคุม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
1. การแบ่งแยกหน้าที่ระหว่างผู้ทำหน้าที่การเงิน บัญชี และอนุมัติ ออกจากกัน	3.96	0.798	มาก
2. มีการตรวจนับเงินสดในมือเปรียบเทียบกับบัญชีทุกวัน	4.00	0.985	มาก
3. มีการจัดทำงบทดลองอย่างน้อยเดือนละครั้ง	3.76	0.822	มาก
4. ไม่มีการซื้อสินค้าจากผู้ขายรายเดียวเป็นเวลานาน	3.64	1.291	มาก
5. ไม่มีการซื้อสินค้าเกินความต้องการมีการสำรวจความต้องการของสมาชิก	3.87	0.740	มาก
6. ไม่มีการเซ็นชื่อผู้ถอนในใบถอนเงินฝากธนาคารไว้ล่วงหน้า	3.59	1.461	มาก
7. มีการแต่งตั้งกรรมการในการจัดซื้อ/จัดจ้าง	3.82	0.784	มาก
8. มีการตรวจสอบภาระผูกพันของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์ก่อนอนุมัติให้ลาออก	3.96	1.066	มาก

กิจกรรมการควบคุม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
9. มีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายดำเนินงานอย่างชัดเจน และวัดผลได้ เช่น นโยบายและแผนปฏิบัติงานประจำปี	3.84	0.734	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	**3.83**	**0.965**	**มาก**

จากตารางที่ 4 - 5 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนความเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในมีการตรวจนับเงินสดในมือเปรียบเทียบกับบัญชีทุกวัน โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.51 – 4.50

และพบว่าคุณภาพการควบคุมภายในที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนความเห็นด้วยมากที่สุด ในเรื่องเกี่ยวกับผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในมีการตรวจนับเงินสดในมือเปรียบเทียบกับบัญชีทุกวัน รองลงมาคือ การแบ่งแยกหน้าที่ระหว่างผู้ทำหน้าที่การเงิน บัญชี และอนุมัติ ออกจากกัน และพบว่าข้อที่มีคะแนนความเห็นเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ไม่มีการเซ็นชื่อผู้ถอนในใบถอนเงินฝากธนาคารไว้ล่วงหน้า รองลงมาคือ ไม่มีการซื้อสินค้าจากผู้ขายรายเดียวเป็นเวลานาน ส่วนค่าเฉลี่ยรวมคือ 3.83 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4 - 6 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในด้านข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร

ข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
1. มีการแจ้งข้อมูลข่าวสารการดำเนินธุรกิจ และการประชาสัมพันธ์ด้านต่างๆ แก่สมาชิกได้อย่างรวดเร็ว	3.95	0.795	มาก
2. ระบบข้อมูลสารสนเทศมีความครบถ้วน ถูกต้องเหมาะสมและให้บริการแก่สมาชิกอย่างรวดเร็ว	3.92	1.071	มาก
3. มีการบำรุงรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ตามความเหมาะสม	3.61	0.821	มาก
4. มีการจัดทำคู่มือและเอกสารชี้แจงให้พนักงานที่เกี่ยวข้องทราบถึงวิธีการใช้ระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง	3.84	1.110	มาก
5. มีระบบป้องกันและเตือนภัยที่จำเป็นสำหรับระบบคอมพิวเตอร์ รวมถึงเครื่องสำรองไฟฟ้ารับเหตุสุดวิสัย	3.84	0.774	มาก
6. มีการปรับปรุงข้อมูลในระบบสารสนเทศให้ทันสมัยสม่ำเสมอ	3.89	1.098	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	**3.84**	**0.945**	**มาก**

จากตารางที่ 4 - 6 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนความเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในมีการแจ้งข้อมูลข่าวสารการดำเนินธุรกิจ และการประชาสัมพันธ์ด้านต่างๆ แก่สมาชิกได้อย่างรวดเร็ว โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.51 – 4.50

และพบว่าคุณภาพการควบคุมภายในที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนความเห็นด้วยมากที่สุด ในเรื่องเกี่ยวกับผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในมีการแจ้งข้อมูลข่าวสารการดำเนินธุรกิจ และการประชาสัมพันธ์ด้านต่างๆ แก่สมาชิกได้อย่างรวดเร็ว รองลงมาคือ ระบบข้อมูลสารสนเทศมีความครบถ้วน ถูกต้องเหมาะสมและให้บริการแก่สมาชิกอย่างรวดเร็ว และพบว่าข้อที่มีคะแนนความเห็นเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีการบำรุงรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ตามความเหมาะสม รองลงมาคือ มีการจัดทำคู่มือและเอกสารชี้แจงให้พนักงานที่เกี่ยวข้องทราบถึงวิธีการใช้ระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง ซึ่งค่าเฉลี่ยรวมคือ 3.84 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4 - 7 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในด้านการติดตามและการประเมินผล

การติดตามและการประเมินผล	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
1. มีรายงานผลการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบกิจการที่เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างสม่ำเสมอ	3.66	0.912	มาก
2. มีการจดบันทึกรายการประชุมคณะกรรมการดำเนินการ	4.04	0.930	มาก
3. มีการรายปัญหาการดำเนินงานแต่ละด้านและติดตามความคืบหน้าของการแก้ไขปัญหาทันเหตุการณ์	3.79	0.824	มาก
4. มีการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับแผนงานและงบประมาณที่กำหนดไว้	3.82	1.109	มาก
5. มีการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขผลการดำเนินงาน หากไม่เป็นไปตามแผนงานและงบประมาณที่กำหนดมาก	3.77	0.831	มาก
6. มีการนำข้อสังเกต / ข้อบกพร่องที่ได้รับแจ้งจากผู้สอบบัญชี / ผู้ตรวจสอบกิจการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาพิจารณาดำเนินการ	3.94	1.139	มาก
7. มีการติดตามผลการปฏิบัติงานของบุคลากรตามที่กำหนดไว้	3.92	1.043	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	**3.85**	**1.131**	**มาก**
ค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 5 ด้านของคุณภาพการควบคุมภายใน	**3.84**	**1.004**	**มาก**

จากตารางที่ 4 - 7 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนความเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในมีการจดบันทึกรายการประชุมคณะกรรมการดำเนินการโดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.51 – 4.50

และพบว่าคุณภาพการควบคุมภายในที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนความเห็นด้วยมากที่สุด ในเรื่องเกี่ยวกับผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในมีการจดบันทึกรายการประชุมคณะกรรมการดำเนินการ รองลงมาคือ มีการนำข้อสังเกต / ข้อบกพร่องที่ได้รับแจ้งจากผู้สอบบัญชี / ผู้ตรวจสอบกิจการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาพิจารณาดำเนินการ และพบว่าข้อที่มี

คะแนนความเห็นเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีรายงานผลการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบกิจการที่เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างสม่ำเสมอ รองลงมาคือ มีการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขผลการดำเนินงาน ซึ่งค่าเฉลี่ยรวมคือ 3.85 ซึ่งอยู่ในระดับมาก และค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 5 ด้านของคุณภาพการควบคุมภายในคือ 3.84 อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4 - 8 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงานของสหกรณ์

สภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
1. มีการเก็บรักษาเงินสดตามวงเงินที่กำหนด ตามระเบียบรับ - จ่ายและเก็บรักษาเงินสดของสหกรณ์	3.29	0.901	ปานกลาง
2. มีการกำหนดระเบียบและแนวปฏิบัติในการดำเนินงานด้านต่างๆ ครอบคลุมทุกธุรกิจ	3.07	0.799	ปานกลาง
3. มีการจัดทำบัญชีเรียบร้อยเป็นปัจจุบันตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด	3.32	0.807	ปานกลาง
4. มีแผนพัฒนาบุคลากรประจำปี เพื่อให้มีความรู้ความชำนาญและทักษะในการปฏิบัติงาน ในการเพิ่มผลตอบแทน	3.42	0.855	ปานกลาง
5. มีการรายงานการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบกิจการเสนอที่ประชุมคณะกรรมการทุกเดือน	3.55	0.851	มาก
6. สหกรณ์มีการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและมติต่างๆ ตามที่ประชุมกำหนดไว้	3.52	0.858	มาก
7. สหกรณ์มีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพโปร่งใส มีเป้าหมายที่ชัดเจน	3.47	0.834	ปานกลาง
8. สหกรณ์มีการควบคุมรายจ่ายอย่างเหมาะสมโดยกำหนดงบประมาณประจำปีไว้	3.60	0.858	มาก

สภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
9. มีความยุติธรรมในองค์การด้านกระบวนการกำหนดผลตอบแทนทั้งในด้านที่เกี่ยวกับกฎระเบียบนโยบายที่ใช้ในการตัดสินและด้านการให้ความเคารพให้เกียรติพนักงานการให้ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการกำหนดผลตอบแทนแก่พนักงาน	3.85	1.138	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	**3.45**	**0.783**	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 - 8 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนความเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงานเรื่องสหกรณ์มีความยุติธรรมในองค์การด้านกระบวนการกำหนดผลตอบแทนทั้งในด้านที่เกี่ยวกับกฎระเบียบนโยบายที่ใช้ในการตัดสินและด้านการให้ความเคารพให้เกียรติพนักงานการให้ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการกำหนดผลตอบแทนแก่พนักงาน โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.51 – 4.50

และพบว่าสภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงานที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนความเห็นด้วยมากที่สุด ในเรื่องเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงานในด้านสหกรณ์มีความยุติธรรมในองค์การด้านกระบวนการกำหนดผลตอบแทนทั้งในด้านที่เกี่ยวกับกฎระเบียบนโยบายที่ใช้ในการตัดสินและด้านการให้ความเคารพให้เกียรติพนักงานการให้ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการกำหนดผลตอบแทนแก่พนักงาน รองลงมา สหกรณ์มีการควบคุมรายจ่ายอย่างเหมาะสมโดยกำหนดงบประมาณประจำปีไว้ และพบว่าข้อที่มีคะแนนความเห็นเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีการกำหนดระเบียบและแนวปฏิบัติในการดำเนินงานด้านต่างๆ ครอบคลุมทุกธุรกิจ รองลงมา มีการเก็บรักษาเงินสดตามวงเงินที่กำหนด ตามระเบียบรับ - จ่ายและเก็บรักษาเงินสดของสหกรณ์ โดยมีค่าเฉลี่ยรวมคือ 3.45 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4 - 9 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน (ด้านสมาชิก)

ผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน (ด้านสมาชิก)	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
1. สหกรณ์มีการให้ความรู้แก่สมาชิกเกี่ยวกับสินเชื่อเพื่อการเกษตร แผนการผลิต เทคนิคการผลิตเป็นประจำ	3.74	1.271	มาก
2. สหกรณ์จัดให้มีพนักงานในฝ่ายต่างๆ เพียงพอต่อการให้บริการแก่สมาชิก	3.74	1.253	มาก
3. มีการมอบรางวัลสำหรับสมาชิกชั้นดี และให้การสนับสนุนในเรื่องต่างๆ	3.89	1.112	มาก
4. สหกรณ์มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบันเพื่อง่ายต่อการรับรู้และการตรวจสอบของสมาชิก	3.93	1.083	มาก
5. สหกรณ์มีการสำรวจความคิดเห็นความพึงพอใจของสมาชิกประจำทุกปี	3.82	1.129	มาก
6. ให้สวัสดิการหรือการสงเคราะห์ตามสมควรแก่สมาชิกและครอบครัว	3.91	1.093	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	**3.84**	**1.157**	**มาก**

จากตารางที่ 4 - 9 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนความเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน (ด้านสมาชิก) เรื่อง สหกรณ์มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน เพื่อง่ายต่อการรับรู้และการตรวจสอบของสมาชิก โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.51 - 4.50

และพบว่าสภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงานที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนความเห็นด้วยมากที่สุด ในเรื่องเกี่ยวกับผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน (ด้านสมาชิก) ในเรื่อง สหกรณ์มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน เพื่อง่ายต่อการรับรู้และการตรวจสอบของสมาชิก รองลงมา ให้สวัสดิการหรือการสงเคราะห์ตามสมควรแก่สมาชิกและครอบครัว ส่วนข้อที่มีคะแนนความเห็นเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ สหกรณ์มีการให้ความรู้แก่สมาชิกเกี่ยวกับสินเชื่อเพื่อการเกษตร แผนการผลิต เทคนิคการผลิตเป็นประจำ และอีกข้อที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ สหกรณ์จัด

ให้มีพนักงานในฝ่ายต่างๆ เพียงพอต่อการให้บริการแก่สมาชิก ส่วนค่าเฉลี่ยรวมคือ 3.84 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4 - 10 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน (ด้านการบัญชี)

ผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน (ด้านการบัญชี)	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
1. มีการบันทึกบัญชีขั้นต้นและบัญชีแยกประเภทเป็นปัจจุบัน	4.11	0.969	มาก
2. มีการจัดทำงบทดลองเป็นประจำทุกเดือน	4.03	1.087	มาก
3. ส่งงบการเงินให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบได้ภายใน 30 วัน นับจากสิ้นปีบัญชี	4.11	0.984	มาก
4. ผลการดำเนินงานในรอบปีบัญชีสุดท้ายจัดทำงบการเงินแล้วเสร็จและส่งให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบแล้วนำเสนอเพื่ออนุมัติให้ที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ภายใน 150 วัน นับแต่วันสิ้นปีบัญชี	4.08	1.071	มาก
5. มีการนำเสนองบทดลองให้ที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการพิจารณาเป็นประจำครบทุกเดือนทุกครั้งที่มีการประชุมคณะกรรมการดำเนินการ	4.00	1.215	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	**4.07**	**1.065**	**มาก**

จากตารางที่ 4 - 10 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนความเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน (ด้านการบัญชี) เรื่อง มีการบันทึกบัญชีขั้นต้นและบัญชีแยกประเภทเป็นปัจจุบัน และที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ ส่งงบการเงินให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบได้ภายใน 30 วันนับจากสิ้นปีบัญชี โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.51 – 4.50

และพบว่าสภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงานที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนความเห็นด้วยมากที่สุด ในเรื่องเกี่ยวกับผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน (ด้านการบัญชี) ในเรื่อง มีการบันทึกบัญชีขั้นต้นและบัญชีแยกประเภทเป็นปัจจุบัน และที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ ส่งงบการเงินให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบได้ภายใน 30 วันนับจากสิ้นปีบัญชี รองลงมาคือ ผลการดำเนินงานในรอบปี

บัญชีสุดท้ายจัดทำงบการเงินแล้วเสร็จและส่งให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบแล้วนำเสนอเพื่ออนุมัติให้ที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ภายใน 150 วัน นับแต่วันสิ้นปีบัญชี ส่วนข้อที่มีคะแนนความเห็นเฉลี่ยน้อยที่สุดมีการจัดทำงบทดลองเป็นประจำทุกเดือน มีค่าเฉลี่ยรวมคือ 4.07 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4 - 11 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน (ด้านธุรกิจ)

ผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน (ด้านธุรกิจ)	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
1. กรณีลงทุนนอกเหนือจากประกาศของ คพช.ได้ผ่านการอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่และได้รับความเห็นชอบจาก คพช. ตาม พรบ.สหกรณ์กำหนด	3.97	1.190	มาก
2. มีการจัดทำแผนงานรายเดือนทุกเดือน	3.95	1.107	มาก
3. ไม่มีการรับฝากเงินจากบุคคลภายนอกตามข้อบังคับสหกรณ์	3.90	1.216	มาก
4. สหกรณ์มีการกำหนดแผนงานในการดำเนินธุรกิจ ให้ฝ่ายจัดการนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติ	3.99	1.034	มาก
5. สหกรณ์มีการบริการธุรกิจครบวงจรแก่สมาชิก และบุคคลทั่วไป	3.91	1.131	มาก
6. สหกรณ์มีสมาชิกส่วนใหญ่มาใช้บริการด้านสินค้าและบริการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง	3.94	1.097	มาก
7. สหกรณ์มียอดขายสินค้า/บริการ เปรียบเทียบต่อจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นทุกปี	3.95	1.066	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	**3.94**	**1.120**	**มาก**
ค่าเฉลี่ยรวมผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน	**3.95**	**1.114**	**มาก**

จากตารางที่ 4 - 11 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนความเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน (ด้านธุรกิจ) เรื่อง สหกรณ์มีการกำหนดแผนงานในการดำเนินธุรกิจ ให้ฝ่ายจัดการนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติ รองลงมาคือ กรณีลงทุนนอกเหนือจากประกาศของ คพช.ได้ผ่านการอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่และได้รับความเห็นชอบจาก คพช. ตาม พรบ.สหกรณ์กำหนด โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.51 – 4.50

และพบว่าสภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงานที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนความเห็นด้วยมากที่สุด ในเรื่องเกี่ยวกับผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน (ด้านธุรกิจ) ในเรื่อง สหกรณ์มีการกำหนดแผนงานในการดำเนินธุรกิจ ให้ฝ่ายจัดการนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติ รองลงมา คือ กรณีลงทุนนอกเหนือจากประกาศของ คพช.ได้ผ่านการอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่และได้รับความเห็นชอบจาก คพช. ตาม พรบ.สหกรณ์กำหนด ส่วนข้อที่มีคะแนนความเห็นเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ไม่มีการรับฝากเงินจากบุคคลภายนอกตามข้อบังคับสหกรณ์ รองลงมา สหกรณ์มีการบริการธุรกิจครบวงจรแก่สมาชิก และบุคคลทั่วไป มีค่าเฉลี่ยรวมคือ 3.94 ซึ่งอยู่ในระดับมาก และสรุปค่าเฉลี่ยรวมของผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน คือ 3.95 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

ส่วนที่ 5 การวิเคราะห์ผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยวิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผู้วิจัยได้นำตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัวแปร จากผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มาทำการวิเคราะห์เพื่อทำการจัดกลุ่มหรือรวมตัวแปรเดิมที่มีความสัมพันธ์กันไว้ในกลุ่มหรือปัจจัยเดียวกัน ปรากฏผลลัพธ์ ผลการวิเคราะห์ การถดถอยพหุคูณด้วย Method : Enter ดังนี้

จากตารางที่ 4 -12 ตารางแสดงการทดสอบหาค่าสหสัมพันธ์ของเพียวร์สัน (Pearson's Correlation)

	Y_1	Y_2	Y_3	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6
VIF				2.42	2.92	3.79	3.41	3.71	1.28
Y_1	1	.350**	.192**	-.084	-.110	-.180**	-.149*	-.085	-.015
Y_2	.	1	.092	-.040**	-.078	-.128*	-.145*	-.019	.033
Y_3			1	.766**	.814**	.860**	.830**	.878**	.395**
X_1				1	.663**	.690**	.713**	.702**	.338**
X_2				.	1	.757**	.714**	.745**	.435**
X_3						1	.782**	.797**	.408**
X_4							1	.775**	.353**
X_5								1	.426**
X_6									1

** ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 , * ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

จากการทดสอบในตาราง 4 - 12 พบว่า ค่าสหสัมพันธ์ของเพียวร์สัน (Pearson's Correlation) ระหว่างตัวแปรทุกตัวที่นำเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์โดย ผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านการติดตามและประเมินผล และสภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน โดยมีผลกระทบกับผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงิน (ROA) เท่ากับ -.084 -.110 -.180 -.149 -.085 -.015 ตามลำดับโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .117 .059 .005 .017 .115 .418 ตามลำดับ และมีจำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของสองตัวแปรนี้เท่ากับ 203 สหกรณ์ ส่วนผลกระทบกับผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงินเท่ากับ .766 .814 .860 .830 .878 .395 ตามลำดับโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 ทั้ง 6

ตัวแปร และมีจำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของสองตัวแปรนี้เท่ากับ 203 สหกรณ์ และถ้าผลกระทบกับผลการดำเนินงาน (ROE) เท่ากับ -.040 -.078 -.128 -.145 -.019 .033 ตามลำดับโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .284 .134 .034 .020 .393 .318 ตามลำดับ และมีจำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของสองตัวแปรนี้เท่ากับ 203 สหกรณ์

นอกจากนี้การตรวจสอบตัวแปรอิสระจะต้องไม่มีความสัมพันธ์กันเองจะใช้ค่าทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม Variance Inflation (VIF) พบว่าค่าสูงสุดของ VIF มีค่า 3.79 ซึ่งมีค่าต่ำกว่า 10 (Hair and Other, 2006) และ X_1 - X_6 มีค่า 2.42 2.92 3.79 3.41 3.71 1.28 ตามลำดับ แสดงว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กันเอง

ตารางที่ 4 -13 ตารางวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ของผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงินอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA)

	B	t	Sig.
(Constant)	13.186	1.160	.247
สภาพแวดล้อมการควบคุม	1.483	.564	.573
การประเมินความเสี่ยง	.150	.044	.965
กิจกรรมการควบคุม	-7.299	-2.131	.034*
ข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร	-2.934	-.943	.347
การติดตามและประเมินผล	4.094	1.281	.202
สภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน	2.208	.635	.528
สภาพแวดล้อมการควบคุม x สภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน	3.465	.659	.510
การประเมินความเสี่ยง x สภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน	3.197	.490	.625
กิจกรรมการควบคุม x สภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน	-13.777	-2.015	.045*
ข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร x สภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน	-6.053	-.971	.333
การติดตามและประเมินผล x สภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน	9.040	1.418	.158
R		.222	
R Square		.049	
Sig.		.124	

* ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

ตาราง 4 - 13 จะแสดงค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย ผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรที่มีผลต่อผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงิน (ROA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีเพียงหนึ่งตัวเท่านั้น คือ คุณภาพการควบคุมภายในด้านกิจกรรมการควบคุม โดยมีค่า B = -7.299 (t = -2.131, sig = .034) ส่วนตัวแปรอิสระคุณภาพการควบคุมภายในที่ส่งผลอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากค่า sig. > .05 มี 4 ตัวแปร สภาพแวดล้อมการควบคุม การประเมินความเสี่ยง ข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร การติดตามและประเมินผล และเมื่อพิจารณาตัวแปรแทรก การรายงานผลพบว่า ตัวแปรที่มีผลต่อผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงิน (ROA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีเพียงหนึ่งตัวเช่นกัน คือ คุณภาพการควบคุมภายในด้านกิจกรรมการควบคุม โดยมีค่า B = -13.777 (t = -2.015, sig = .045)

จากผลการวิจัยข้างต้น สรุปได้ว่า คุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้ง 5 ด้าน และตัวแปรแทรก 1 ตัวแปร ที่นำมาวิเคราะห์นั้น มีตัวแปรอิสระ 1 ตัวแปร ที่มีค่านัยสำคัญทางสถิติ (ค่า sig.) น้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.05 คือ คุณภาพการควบคุมภายในด้านกิจกรรมการควบคุม ส่วนตัวแปรอิสระคุณภาพการควบคุมภายในที่ไม่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงิน (ROA) มีจำนวน 4 ตัวแปร คือ สภาพแวดล้อมการควบคุม การประเมินความเสี่ยง ข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร การติดตามและประเมินผล และเมื่อพิจารณาตัวแปรแทรกสภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงานในแต่ละด้านของคุณภาพการควบคุมภายใน ผลที่ออกมาก็มีคุณภาพการควบคุมภายใน 1 ตัวแปรเช่นกันที่มีค่านัยสำคัญทางสถิติ (ค่า sig.) น้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.05 คือ กิจกรรมการควบคุม

จากตารางที่ 4 - 14 ตารางวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ของผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน

	B	t	Sig.
(Constant)	-2.711	-9.954	.000
สภาพแวดล้อมการควบคุม	.217	3.451	.001*
การประเมินความเสี่ยง	.375	4.562	.000*
กิจกรรมการควบคุม	.417	5.080	.000*
ข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร	.257	3.448	.001*
การติดตามและประเมินผล	.557	7.268	.000*
สภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน	.098	-1.177	.240
สภาพแวดล้อมการควบคุม x สภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน	.292	1.527	.128
การประเมินความเสี่ยง x สภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน	-.079	-.333	.739
กิจกรรมการควบคุม x สภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน	.599	2.407	.017*
ข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร x สภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน	.567	2.500	.013*
การติดตามและประเมินผล x สภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน	.870	3.749	.000*
R		.939	
R Square		.882	
Sig.		.000	

* ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

ตาราง 4 - 14 จะแสดงค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย ผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรที่มีผลต่อผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้ง 5 ตัวแปร คือ สภาพแวดล้อมการควบคุม การประเมินความเสี่ยง กิจกรรมการควบคุม ข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร และการติดตามและประเมินผล โดยมีค่า B = .217 .375 .417 .257 .557 (t = 3.451 4.562 5.080 3.448 7.268 , sig = .001 .000 .000 .001 .000) ตามลำดับ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากค่า sig. น้อยกว่าหรือเท่ากับ .05 และเมื่อพิจารณาตัวแปรแทรกสภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน การรายงานผลพบว่า ตัวแปรที่มีผลต่อผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มี 3 ตัวแปร คือ กิจกรรมการควบคุม ข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร การติดตามและประเมินผล โดยมีค่า B = .599 .567 .870 (t = 2.407 2.500 3.749 , sig = .017 .013 .000) ตามลำดับ

จากสมการข้างต้น สรุปได้ว่า คุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้ง 5 ด้าน และตัวแปรแทรก 1 ตัวแปร ที่นำมาวิเคราะห์นั้น มีตัวแปรอิสระ 5 ตัวแปร ที่มีค่านัยสำคัญทางสถิติ (ค่า sig.) น้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.05 คือ สภาพแวดล้อมการควบคุม การประเมินความเสี่ยง กิจกรรมการควบคุม ข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร และการติดตามและประเมินผล และเมื่อพิจารณาตัวแปรแทรกสภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงานในแต่ละด้านของคุณภาพการควบคุมภายใน ผลที่ออกมามี 3 ตัวแปร ที่มีค่านัยสำคัญทางสถิติ (ค่า sig.) น้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.05 คือ กิจกรรมการควบคุม ข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร การติดตามและประเมินผล

จากตารางที่ 4 - 15 ตารางวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ของผลการดำเนินงานอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE)

	B	t	Sig.
(Constant)	9.066	.371	.711
สภาพแวดล้อมการควบคุม	5.077	.898	.370
การประเมินความเสี่ยง	-1.840	-.250	.803
กิจกรรมการควบคุม	-12.264	-1.665	.098
ข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร	-14.070	-2.103	.037*
การติดตามและประเมินผล	14.923	2.171	.031*
สภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน	7.356	.983	.327
สภาพแวดล้อมการควบคุม x สภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน	11.309	11.312	319
การประเมินความเสี่ยง x สภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน	3.018	14.048	.830
กิจกรรมการควบคุม x สภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน	-22.628	14.718	.126
ข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร x สภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน	-28.567	13.417	.034*
การติดตามและประเมินผล x สภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน	31.816	13.721	.021*
R		.251	
R Square		.063	
Sig.		.045	

* ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

ตาราง 4 - 15 จะแสดงค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย ผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรที่มีผลต่อผลการดำเนินงาน (ROE) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 2 ตัวแปร คือ คุณภาพการควบคุมภายในด้านข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร และการติดตามและประเมินผล โดยมีค่า B = -14.070 14.923 (t = -2.103 2.171, sig = .037 .031) ตามลำดับ ส่วนตัวแปรอิสระคุณภาพการควบคุมภายในที่ส่งผลอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากค่า sig. > .05 มี 3 ตัวแปร และเมื่อพิจารณาตัวแปรแทรกสภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน การรายงานผลพบว่า ตัวแปรที่มีผลต่อผลการดำเนินงาน (ROE) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 2 ตัวแปร คือ ข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร และการติดตามและประเมินผล ที่มีค่านัยสำคัญทางสถิติ (ค่า sig.) น้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.05 โดยมีค่า B = -28.567 31.816 (t = 13.417 13.721, sig = .034 .021) ตามลำดับ

จากสมการข้างต้น สรุปได้ว่า คุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้ง 5 ด้าน และตัวแปรแทรก 1 ตัวแปร ที่นำมาวิเคราะห์นั้น ตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร ที่มีค่านัยสำคัญทางสถิติ (ค่า sig.) น้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.05 คือ ข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร และการติดตามและประเมินผล ส่วนตัวแปรอิสระคุณภาพการควบคุมภายในที่ไม่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงิน (ROE) มีจำนวน 3 ตัวแปรนั้น คือ สภาพแวดล้อมการควบคุม การประเมินความเสี่ยง กิจกรรมการควบคุม และเมื่อพิจารณาตัวแปรแทรกสภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงานในแต่ละด้านของคุณภาพการควบคุมภายใน ผลที่ออกมาก็มีคุณภาพการควบคุมภายใน 2 ด้านเช่นกันที่มีค่านัยสำคัญทางสถิติ (ค่า sig.) น้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.05 คือ ข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร การติดตามและประเมินผล

และจากการวิเคราะห์ผลการวิจัยข้างต้น พบว่า คุณภาพการควบคุมภายในด้านข้อมูลข่าวสารและการสื่อสารมีผลกระทบเชิงลบกับผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงิน (ROE) อาจสรุปได้ว่าสหกรณ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้อาจจะมีการแจ้งข้อมูลข่าวสาร การประชาสัมพันธ์ในการดำเนินธุรกิจล่าช้า มีระบบสารสนเทศที่ไม่ค่อยเหมาะสมกับการให้บริการแก่สมาชิก และการจัดทำคู่มือของเอกสารในการชี้แจงให้พนักงานที่เกี่ยวข้องทราบในด้านการปฏิบัติงานด้านสารสนเทศไม่เพียงพอ จึงอาจทำให้รับรู้ข่าวสารล่าช้าและอาจทำให้สมาชิกไม่พอใจในการบริการ

จากผลการวิเคราะห์ทั้งหมดสามารถสรุปได้ว่า

คุณภาพการควบคุมภายในเป็นส่วนหนึ่งในนโยบายและวิธีปฏิบัติงานที่ผู้บริหารซึ่งหมายถึงคณะกรรมการของสหกรณ์กำหนดขึ้น เพื่อช่วยให้กิจการบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังนั้นการที่จะทำให้ผลการดำเนินงานเกิดประสิทธิผลมากที่สุด คณะกรรมการจึงจำเป็นที่ต้องกำหนดนโยบายให้ชัดเจน มีการกำหนดระเบียบและคู่มือในการปฏิบัติงานที่มีความชัดเจน เข้าใจง่าย และไม่คลุมเครือ ก็จะทำให้พนักงานในสหกรณ์ทุกคนเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานได้จริงอย่างถูกต้องและเกิดประสิทธิผล ซึ่งตัวแปรอิสระผู้วิจัยได้กำหนดในเรื่องคุณภาพการควบคุมภายใน ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน และรวมทั้งตัวแปรควบคุมในเรื่องสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน ที่สามารถส่งผลในการปฏิบัติงานได้ ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมการควบคุม สหกรณ์ควรมีการกำหนดเกี่ยวกับพฤติกรรมในการปฏิบัติของคณะกรรมการและฝ่ายจัดการอย่างชัดเจน มีการสื่อสารทำความเข้าใจกับทุกฝ่ายให้ทราบถึงบทลงโทษเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและในการประพฤติตน ในการบริหารงานสหกรณ์ควรแบ่งแยกหน้าที่อย่างชัดเจน มีการมอบหมายหน้าที่เหมาะสมกับตำแหน่งงาน มีผู้ตรวจสอบกิจการตรวจสอบอย่างเหมาะสมกับงาน

2. การประเมินความเสี่ยง สหกรณ์ต้องออกใบเสร็จทุกครั้งที่มีการรับเงิน ใบเสร็จทุกใบต้องเรียงลำดับเลขที่ และลงลายมือชื่อผู้รับเงินอย่างชัดเจน มีการอนุมัติการจ่ายเงินทุกครั้ง โดยผู้มีอำนาจในการอนุมัติ มีการยืนยันยอดเจ้าหนี้ ลูกหนี้ เงินรับฝาก และเงินลงทุนต่างๆ มีการเผยแพร่ชี้แจงวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ มีการรับฟังข้อร้องเรียนจากสมาชิก และบุคคลภายนอกเพื่อแก้ไขสิ่งที่ผิดพลาด และในการกู้ยืมเงินสหกรณ์กู้เงินที่อยู่ภายในวงเงินกู้ยืมที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์แล้วเท่านั้น

3. กิจกรรมการควบคุม สหกรณ์มีการแบ่งแยกหน้าที่ระหว่างผู้ทำหน้าที่การเงิน บัญชีและผู้อนุมัติออกจากกันอย่างชัดเจน มีการตรวจนับเงินสดในมือเปรียบเทียบกับบัญชีทุกวัน มีการจัดทำงบทดลองอย่างน้อยเดือนละครั้ง ไม่มีการซื้อสินค้าจากผู้ขายรายเดียวเป็นเวลานานๆ ไม่มีการซื้อสินค้าเกินความต้องการของสมาชิก และต้องมีการสำรวจความต้องของสมาชิกก่อนซื้อสินค้าเสมอ ไม่มีการเซ็นชื่อผู้ถอนในใบถอนเงินฝากธนาคารไว้ล่วงหน้า ต้องมีการแต่งตั้งกรรมการในการจัดซื้อ/จัดจ้าง มีการตรวจสอบภาระผูกพันของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์ก่อนอนุมัติให้ลาออก และมีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายดำเนินเงินอย่างชัดเจน และวัดผลได้ เช่น การกำหนดนโยบายและแผนการปฏิบัติงานประจำปี

4. ข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร สหกรณ์มีการแจ้งข้อมูลข่าวสารด้านการดำเนินธุรกิจและการประชาสัมพันธ์ด้านต่างๆ แก่สมาชิกได้อย่างรวดเร็ว ระบบข้อมูลสารสนเทศมีความ

ครบถ้วน ถูกต้องเหมาะสม มีการบำรุงรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์อย่างสม่ำเสมอ มีการจัดทำคู่มือและเอกสารชี้แจงให้พนักงานที่เกี่ยวข้องทราบถึงวิธีการใช้ระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง มีระบบป้องกันและเตือนภัยที่จำเป็นสำหรับระบบคอมพิวเตอร์ รวมถึงเครื่องสำรองไฟฟ้ารับเหตุสุดวิสัย มีการปรับปรุงข้อมูลในระบบสารสนเทศให้ทันสมัย และสม่ำเสมอ

5. การติดตามและประเมินผล สหกรณ์มีการรายงานผลการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบที่เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างสม่ำเสมอ มีการจดบันทึกรายการประชุมคณะกรรมการดำเนินการ มีการรายงานปัญหาการดำเนินงานแต่ละด้านและติดตามความคืบหน้าของการแก้ไขปัญหาทันเหตุการณ์ มีการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขผลการดำเนินงาน หากไม่เป็นไปตามแผนงานและงบประมาณที่กำหนด มีการนำข้อสังเกต ข้อบกพร่องที่ได้รับแจ้งจากผู้สอบบัญชี ผู้ตรวจสอบกิจการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาพิจารณาดำเนินการ มีการติดตามผลการปฏิบัติงานของบุคลากรตามที่กำหนดไว้

6. สภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน มีการเก็บรักษาเงินสดตามวงเงินที่กำหนดตามระเบียบรับ - จ่าย มีการกำหนดระเบียบและแนวปฏิบัติในการดำเนินงานด้านต่างๆ ครอบคลุมทุกธุรกิจ มีการจัดทำบัญชีเรียบร้อยเป็นปัจจุบันตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด มีแผนพัฒนาบุคลากรประจำปี เพื่อให้มีความรู้ความชำนาญและทักษะในการปฏิบัติงาน มีการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และมติที่ประชุมกำหนดไว้ สหกรณ์มีการควบคุมรายจ่ายอย่างเหมาะสมตามกำหนดงบประจำปี มีความยุติธรรมในองค์การด้านกระบวนการกำหนดผลตอบแทนทั้งในด้านที่เกี่ยวกับกฎระเบียบนโยบายที่ใช้ในการตัดสินและด้านการให้ความเคารพให้เกียรติพนักงาน ในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการกำหนดผลตอบแทนแก่พนักงาน

และจากการวิเคราะห์ผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ยอมรับหรือปฏิเสธสมมติฐานทางสถิติดังนี้

ตารางที่ 4 - 16 ตารางสรุปผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษา

สมมติฐานการศึกษา	ผลการทดสอบ
H1a : คุณภาพการควบคุมภายในด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม มีผลกระทบในเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงิน	ปฏิเสธ
H1b : คุณภาพการควบคุมภายในด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม มีผลกระทบในเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน	ยอมรับ
H2a : คุณภาพการควบคุมภายในด้านการประเมินความเสี่ยง มีผลกระทบในเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงิน	ปฏิเสธ
H2b : คุณภาพการควบคุมภายในด้านการประเมินความเสี่ยง มีผลกระทบในเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน	ยอมรับ
H3a : คุณภาพการควบคุมภายในด้านกิจกรรมการควบคุม มีผลกระทบในเชิงลบต่อผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงิน	ยอมรับ
H3b : คุณภาพการควบคุมภายในด้านกิจกรรมการควบคุม มีผลกระทบในเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน	ยอมรับ
H4a : คุณภาพการควบคุมภายในด้านข้อมูลสารสนเทศ และการสื่อสาร มีผลกระทบในเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงิน	ปฏิเสธ
H4b : คุณภาพการควบคุมภายในด้านข้อมูลสารสนเทศ และการสื่อสารมีผลกระทบในเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน	ยอมรับ
H5a : คุณภาพการควบคุมภายในด้านการติดตามและประเมินผล มีผลกระทบในเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงิน	ปฏิเสธ
H5b : คุณภาพการควบคุมภายในด้านการติดตามและประเมินผล มีผลกระทบในเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน	ยอมรับ
H6a : สภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน มีผลกระทบในเชิงบวกต่อความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการควบคุมภายในกับผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงิน	ยอมรับ
H6b : สภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน มีผลกระทบในเชิงบวกต่อความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการควบคุมภายในกับผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน	ยอมรับ

ตารางที่ 4 - 17 ตารางสรุปผลการทดสอบการศึกษาการวิเคราะห์ความอ่อนไหวของอัตราผลตอบแทนจากผู้ถือหุ้น ROE

การวิเคราะห์ความอ่อนไหวการศึกษา	**ผลการทดสอบ**
คุณภาพการควบคุมภายในด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ส่งผลกระทบต่ออัตราผลตอบแทนจากผู้ถือหุ้น ROE	เป็นบวก
คุณภาพการควบคุมภายในด้านการประเมินความเสี่ยง มีผลกระทบต่ออัตราผลตอบแทนจากผู้ถือหุ้น ROE	เป็นลบ
คุณภาพการควบคุมภายในด้านกิจกรรมการควบคุม มีผลกระทบต่ออัตราผลตอบแทนจากผู้ถือหุ้น ROE	เป็นลบ
คุณภาพการควบคุมภายในด้านข้อมูลสารสนเทศ และการสื่อสาร มีผลกระทบต่ออัตราผลตอบแทนจากผู้ถือหุ้น ROE	เป็นลบ
คุณภาพการควบคุมภายในด้านการติดตามและประเมินผล มีผลกระทบต่ออัตราผลตอบแทนจากผู้ถือหุ้น ROE	เป็นบวก
สภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน มีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการควบคุมภายในกับผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงินอัตราผลตอบแทนจากผู้ถือหุ้น ROE	เป็นบวก

บทที่ 5
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง ผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีประเด็นสำคัญในการนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.2.1 คุณภาพการควบคุมภายใน

5.2.2 ผลการดำเนินงาน

5.2.3 สภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน

5.2.4 ผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

5.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม

5.4 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

5.5 ข้อจำกัดของงานวิจัย

5.6 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

5.1 สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และสหกรณ์สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงระบบการควบคุมภายใน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพขององค์กรต่อไป

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 289 สหกรณ์ โดยใช้แบบสอบถามซึ่งส่งให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์แต่ละจังหวัดเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม และใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย (Description Analysis) ประกอบด้วย ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในกับผลการดำเนินงานโดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) จากการเก็บข้อมูลสรุปได้ดังนี้

1. ในการส่งแบบสอบถาม จำนวน 289 สหกรณ์ มีการตอบกลับแบบสอบถามจำนวน 203 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 70.24 ของสหกรณ์ที่ส่งแบบสอบถามทั้งหมด

2. ข้อมูลจากการเก็บแบบสอบถาม เรียงจากมากไปหาน้อย

เพศ กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยเพศหญิงมีจำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 50.74 เพศชายมีจำนวน 100 คิดเป็นร้อยละ 49.26

อายุ กลุ่มตัวอย่างอยู่ในอายุมากกว่า 35 ปี มากที่สุด จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 57.64 รองลงมาคือ 25 - 35 ปี จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 42.36 ส่วนอายุต่ำกว่า 25 ปี ไม่มีผู้ตอบแบบสอบถาม

ระดับการศึกษาสูงสุด กลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับการศึกษาสูงสุดที่ ปริญญาตรี จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 81.28 รองลงมาคือ ปริญญาโท จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 12.81 และ ปวส. หรือ เทียบเท่า จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 5.91

สาขาที่จบ กลุ่มตัวอย่างจบการศึกษาในสาขาที่สูงสุดคือบริหารธุรกิจ จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 50.25 รองลงมา การบัญชี จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 28.08 เศรษฐศาสตร์ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 8.37 รัฐศาสตร์ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 7.39 การสหกรณ์ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 3.45 และลำดับสุดท้ายคือการตลาด จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.46

ประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์ในการทำงานที่สูงสุดคือ 21 ปีขึ้นไป จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 32.02 รองลงมาระหว่าง 16 - 20 ปี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 31.53 ระหว่าง 6 - 10 ปี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 21.18 ระหว่าง 11 - 15 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 8.87 ระหว่าง 1 - 5 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 5.91 และน้อยกว่า 1 ปี มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.49

3. ในการจัดลำดับของระดับคะแนนค่าเฉลี่ย จากผู้ตอบแบบสอบถามที่เกี่ยวกับคุณภาพการควบคุมภายใน ทั้ง 5 ด้าน สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

คุณภาพการควบคุมภายใน ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม พบว่าคุณภาพการควบคุมภายในที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนความเห็นด้วยมากที่สุด ในเรื่องเกี่ยวกับผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในฝ่ายจัดการมีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่ง รองลงมาคือ มีการกำหนดบุคคลากรและงบประมาณสอดคล้องกับแผนงาน และพบว่าข้อที่มีคะแนนความเห็นเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีการกำหนดเกี่ยวกับความซื่อสัตย์และจริยธรรมในการประพฤติปฏิบัติของคณะกรรมการและฝ่ายจัดการ รองลงมาคือ การตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารงานเป็นไปอย่าง

เหมาะสม มิได้ขึ้นอยู่กับบุคคลหนึ่งหรือเฉพาะกลุ่ม ส่วนค่าเฉลี่ยรวมคือ 3.84 ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.51 - 4.50

คุณภาพการควบคุมภายใน ด้านการประเมินความเสี่ยง พบว่าคุณภาพการควบคุมภายในที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนความเห็นด้วยมากที่สุด ในเรื่องเกี่ยวกับผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในมีการเผยแพร่ ชี้แจงวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ให้สมาชิก คณะกรรมการและฝ่ายจัดการรับทราบและมีความเข้าใจตรงกัน รองลงมาคือ ใช้ใบเสร็จรับเงินเรียงตามลำดับเลขที่และลงลายมือชื่อผู้รับเงิน และพบว่าข้อที่มีคะแนนความเห็นเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีการออกใบเสร็จรับเงินทุกครั้งที่มีการรับเงิน รองลงมาคือ มีการอนุมัติการจ่ายเงิน โดยผู้มีอำนาจอนุมัติส่วนค่าเฉลี่ยรวมคือ 3.85 ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.51 - 4.50

คุณภาพการควบคุมภายใน ด้านกิจกรรมการควบคุม พบว่าคุณภาพการควบคุมภายในที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนความเห็นด้วยมากที่สุด ในเรื่องเกี่ยวกับผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในมีการตรวจนับเงินสดในมือเปรียบเทียบกับบัญชีทุกวัน รองลงมาคือ การแบ่งแยกหน้าที่ระหว่างผู้ทำหน้าที่การเงิน บัญชี และอนุมัติ ออกจากกัน และพบว่าข้อที่มีคะแนนความเห็นเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ไม่มีการเซ็นชื่อผู้ถอนในใบถอนเงินฝากธนาคารไว้ล่วงหน้า รองลงมาคือ ไม่มีการซื้อสินค้าจากผู้ขายรายเดียวเป็นเวลานาน ส่วนค่าเฉลี่ยรวมคือ 3.83 ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.51 - 4.50

คุณภาพการควบคุมภายใน ด้านข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร พบว่าคุณภาพการควบคุมภายในที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนความเห็นด้วยมากที่สุด ในเรื่องเกี่ยวกับผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในมีการแจ้งข้อมูลข่าวสารการดำเนินธุรกิจ และการประชาสัมพันธ์ด้านต่างๆ แก่สมาชิกได้อย่างรวดเร็ว รองลงมาคือ ระบบข้อมูลสารสนเทศมีความครบถ้วน ถูกต้องเหมาะสมและให้บริการแก่สมาชิกอย่างรวดเร็ว และพบว่าข้อที่มีคะแนนความเห็นเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีการบำรุงรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ตามความเหมาะสมรองลงมาคือ มีการจัดทำคู่มือและเอกสารชี้แจงให้พนักงานที่เกี่ยวข้องทราบถึงวิธีการใช้ระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง ซึ่งค่าเฉลี่ยรวมคือ 3.84 ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.51 - 4.50

คุณภาพการควบคุมภายใน ด้านการติดตามและการประเมินผล พบว่าคุณภาพการควบคุมภายในที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนความเห็นด้วยมากที่สุด ในเรื่องเกี่ยวกับผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในมีการจดบันทึกรายการประชุมคณะกรรมการดำเนินการ รองลงมาคือ มีการนำข้อสังเกต / ข้อบกพร่องที่ได้รับแจ้งจากผู้สอบบัญชี / ผู้ตรวจสอบกิจการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาพิจารณาดำเนินการ และพบว่าข้อที่มีคะแนนความเห็นเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีรายงานผลการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบกิจการที่เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างสม่ำเสมอ

รองลงมาคือ มีการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขผลการดำเนินงาน ซึ่งค่าเฉลี่ยรวมคือ 3.85 ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.51 - 4.50 ซึ่งสรุปรวมระดับเฉลี่ยรวมในแต่ละด้านของคุณภาพการควบคุมภายในจากมากไปหาน้อยได้ คือ ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านการติดตามและการประเมินผล ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ด้านกิจกรรมการควบคุม และด้านข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร

4. ผลกระทบของแต่ละด้านที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (ROA) คือ ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านการติดตามและการประเมินผล ด้านข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ด้านการประเมินความเสี่ยง

ผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน พบว่าสภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงานที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนความเห็นด้วยมากที่สุด ในเรื่องเกี่ยวกับ (1) ผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน (ด้านสมาชิก) ในเรื่อง สหกรณ์มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน เพื่อง่ายต่อการรับรู้และการตรวจสอบของสมาชิก รองลงมา ให้สวัสดิการหรือการสงเคราะห์ตามสมควรแก่สมาชิกและครอบครัว ส่วนข้อที่มีคะแนนความเห็นเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ สหกรณ์มีการให้ความรู้แก่สมาชิกเกี่ยวกับสินเชื่อเพื่อการเกษตร แผนการผลิต เทคนิคการผลิตเป็นประจำ และอีกข้อที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ สหกรณ์จัดให้มีพนักงานในฝ่ายต่างๆ เพียงพอต่อการให้บริการแก่สมาชิก ส่วนค่าเฉลี่ยรวมคือ 3.84 ซึ่งอยู่ในระดับมาก (2) ผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน (การบัญชี) คะแนนความเห็นด้วยมากที่สุด ในเรื่องมีการบันทึกบัญชีขั้นต้นและบัญชีแยกประเภทเป็นปัจจุบัน และที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ ส่งงบการเงินให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบได้ภายใน 30 วันนับจากสิ้นปีบัญชี รองลงมาคือ ผลการดำเนินงานในรอบปีบัญชีสุดท้ายจัดทำงบการเงินแล้วเสร็จและส่งให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบแล้วนำเสนอเพื่ออนุมัติให้ที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ภายใน 150 วัน นับแต่วันสิ้นปีบัญชี ส่วนข้อที่มีคะแนนความเห็นเฉลี่ยน้อยที่สุดมีการจัดทำงบทดลองเป็นประจำทุกเดือน มีค่าเฉลี่ยรวมคือ 4.07 ซึ่งอยู่ในระดับมาก (3) ผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน (ด้านธุรกิจ) คะแนนความเห็นด้วยมากที่สุด ในเรื่องสหกรณ์มีการกำหนดแผนงานในการดำเนินธุรกิจ ให้ฝ่ายจัดการนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติ รองลงมาคือ กรณีลงทุนนอกเหนือจากประกาศของ คพช. ได้ผ่านการอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่และได้รับความเห็นชอบจาก คพช. ตาม พรบ.สหกรณ์กำหนด ส่วนข้อที่มีคะแนนความเห็นเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ไม่มีการรับฝากเงินจากบุคคลภายนอกตามข้อบังคับสหกรณ์ รองลงมา สหกรณ์มีการบริการธุรกิจครบวงจรแก่สมาชิก และบุคคลทั่วไป มีค่าเฉลี่ยรวมคือ 3.94 ซึ่งอยู่ในระดับมาก และสรุปค่าเฉลี่ยรวมของผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน

คือ 3.95 ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยทุกด้านมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.51 - 4.50 ซึ่งสามารถสรุปความสำคัญของผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงินในแต่ละด้าน คือ ด้านการบัญชี ด้านธุรกิจ ด้านสมาชิก ซึ่งจริงๆ แล้วสหกรณ์ควรให้ความสำคัญกับสมาชิกเป็นอันดับแรก ๆ เพราะสมาชิกเป็นเจ้าของกิจการในสหกรณ์ทั้งหมด ซึ่งขัดแย้งต่อหลักการของสหกรณ์

การวิเคราะห์ความอ่อนไหว (Senesitivity Analysis) อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) คือ ด้านการติดตามและการประเมินผล ด้านข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ด้านการประเมินความเสี่ยง

5. ในการจัดลำดับของระดับคะแนนค่าเฉลี่ย จากผู้ตอบแบบสอบถามที่เกี่ยวกับตัวแปรแทรกสภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน พบว่าสภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงานที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนความเห็นด้วยมากที่สุด ในเรื่องเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงานในด้านสหกรณ์มีความยุติธรรมในองค์การด้านกระบวนการกำหนดผลตอบแทนทั้งในด้านที่เกี่ยวกับกฎระเบียบนโยบายที่ใช้ในการตัดสินและด้านการให้ความเคารพให้เกียรติพนักงานการให้ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการกำหนดผลตอบแทนแก่พนักงาน รองลงมา สหกรณ์มีการควบคุมรายจ่ายอย่างเหมาะสมโดยกำหนดงบประมาณประจำปีไว้ และพบว่าข้อที่มีคะแนนความเห็นเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีการกำหนดระเบียบและแนวปฏิบัติในการดำเนินงานด้านต่างๆ ครอบคลุมทุกธุรกิจ รองลงมา มีการเก็บรักษาเงินสดตามวงเงินที่กำหนด ตามระเบียบรับ - จ่ายและเก็บรักษาเงินสดของสหกรณ์ โดยมีค่าเฉลี่ยรวมคือ 3.45 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง โดยคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.51 - 3.50

6. สรุปผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ภาคการเกษตรใจเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ แบ่งเป็น 4 กรณี (1) ผลกระทบในด้านของคุณภาพการควบคุมภายในที่มีต่อผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงินอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม ROA คือ ด้านกิจกรรมการควบคุม (2) ผลกระทบในด้านคุณภาพการควบคุมภายในที่มีต่อผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน คือ ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านการติดตามและประเมินผล (3) ผลกระทบในด้านของคุณภาพการควบคุมภายในที่มีต่อผลการดำเนินงานอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น ROE คือ ด้านข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร กับการติดตามและประเมินผล (4) เมื่อวิเคราะห์ผลกระทบรวมตัวแปรแทรกสภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน ในแต่ละด้านของคุณภาพการควบคุมภายในที่มีต่อผลการดำเนินงาน ได้ดังนี้ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ROA มีผลกระทบในด้านกิจกรรมการควบคุม ส่วนผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน มีผลกระทบในด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการติดตามและ

ประเมินผล และอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น ROE มีผลกระทบในด้านข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการติดตามและประเมินผล

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาการวิจัย เรื่องผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า มีตัวแปรอิสระคุณภาพการควบคุมภายใน 5 ด้าน ซึ่งแต่ละด้านจะส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานโดยรวมแตกต่างกัน สามารถสรุปและอภิปรายผลได้ ดังนี้

5.2.1 คุณภาพการควบคุมภายใน

1. คุณภาพการควบคุมภายในด้านคุณภาพการควบคุมภายใน มีผลกระทบเชิงลบกับการดำเนินงานที่เป็นตัวเงิน ROA ผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน และผลการดำเนินในอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น ROE จากสภาพแวดล้อมการควบคุมเป็นพื้นฐานและมีอิทธิพลสำคัญต่อบรรยากาศของการควบคุมภายในองค์กรทั้งหมด ผู้บริหารมีส่วนสำคัญในการเป็นแบบอย่างเพื่อให้พนักงานเกิดความเชื่อถือ ศรัทธา การสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี จึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการบริหารงานของผู้บริหารทุกองค์กร แต่อาจจะเป็นเพราะสหกรณ์ส่วนใหญ่เกิดผลขาดทุนจำนวนมาก เนื่องจากเกิดจากปัจจัยภายนอกที่สหกรณ์ไม่สามารถควบคุมได้ ทำให้ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ไม่ดีเท่าที่ควร หรืออาจจะมีการควบคุมมากเกินไป จึงทำให้มีผลกระทบที่เป็นลบ ซึ่งผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพียงฤทัย คงดำ (2557) และ ธนัชชา โยธาทัย (2549) ซึ่งพบว่า การควบคุมภายในด้านสภาพแวดล้อมการควบคุมมีความสัมพันธ์หรือผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานของสหกรณ์

2. คุณภาพการควบคุมภายใน ด้านการประเมินความเสี่ยง มีผลกระทบมีผลกระทบเชิงลบกับผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงิน ROA ผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน และผลการดำเนินในอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น ROE จากการดำเนินงานของกิจการต้องเผชิญกับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นทั้งจากปัจจัยภายในและภายนอกที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ผู้บริหารจึงต้องหามาตรการเพื่อจัดการกับความเสี่ยง ซึ่งต้องประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงตามระดับ เช่น ความเสี่ยงมากควบคุมมาก ซึ่งทำให้เกิดความมั่นใจตามสมควรว่าความเสียหายหรือความผิดพลาดจะไม่เกิดขึ้น หรือถ้าเกิดขึ้นก็ยังสามารถยอมรับได้ แต่มีผลกระทบเชิงลบกับผลการดำเนินงานของสหกรณ์นั้น อาจจะเป็นเพราะสหกรณ์ส่วนใหญ่เกิดผลขาดทุนจำนวนมาก เนื่องจากเกิดจากปัจจัยภายนอกที่สหกรณ์ไม่สามารถควบคุมได้ ทำให้ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ไม่ดีเท่าที่ควร และอาจเพราะมีการกำหนดกฎเกณฑ์มากเกินไปทำให้ผู้ปฏิบัติไม่อยากปฏิบัติตาม ซึ่งผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพียงฤทัย คงดำ (2557) และธนัชชา โยธาทัย

(2549) พบว่า การควบคุมภายในด้านการประเมินความเสี่ยง มีความสัมพันธ์หรือผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานของสหกรณ์

3. คุณภาพการควบคุมภายใน ด้านกิจกรรมการควบคุม มีผลกระทบเชิงลบกับผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงิน ROA ผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน และผลการดำเนินในอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น ROE จากกิจกรรมการควบคุมเป็นวิธีการที่จะสนับสนุนมาตรการที่จะป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น กิจกรรมการควบคุมจะต้องมีอยู่ในทุกหน้าที่ และทุกระดับการปฏิบัติงาน เพราะการดำเนินงานในแต่ละด้านจะมีผลกระทบต่อการดำเนินงานโดยรวม ในการปฏิบัติงานแต่ละส่วนหรือแต่ละด้านอาจจะมีกิจกรรมการควบคุมให้รัดกุมยิ่งกว่าเดิม เพื่อให้มีการดำเนินงานมีประสิทธิภาพและช่วยลดความเสียหายที่จะเกิดขึ้น แต่กลับมีผลกระทบเชิงลบกับผลการดำเนินงานของสหกรณ์ อาจจะเป็นเพราะสหกรณ์ส่วนใหญ่เกิดผลขาดทุนจำนวนมาก เนื่องจากเกิดจากปัจจัยภายนอกที่สหกรณ์ไม่สามารถควบคุมได้ ทำให้ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ไม่ดีเท่าที่ควร และมีการควบคุมมากเกินความจำเป็น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนัชชา โยธาทัย (2549) พบว่า การควบคุมภายในด้านกิจกรรมการควบคุม มีความสัมพันธ์หรือผลกระทบเชิงลบกับผลการดำเนินงานของสหกรณ์

4. คุณภาพการควบคุมภายใน ด้านข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร มีผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน เนื่องจากข้อมูลสารสนเทศเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการบริหารงาน หากได้ข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็ว ถูกต้อง จะสามารถช่วงชิงโอกาสได้ก่อนคนอื่น และข้อมูลสารสนเทศมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในทุกระดับ โดยผู้บริหารใช้ในการพิจารณาสั่งการและวางแผน ผู้ปฏิบัติงานก็ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติงานตามหน้าที่รับผิดชอบ ให้เสร็จสิ้นรวดเร็วตามที่ได้รับมอบหมาย และต้องมีการสื่อสารเพื่อให้เข้าใจถูกต้อง ตรงกัน ไม่เพียงแต่ใช้ข้อมูลภายในองค์กรเท่านั้น แต่ต้องมีการใช้แหล่งข้อมูลจากภายนอกด้วย หรือมีการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น เช่น มีการรายงานความเคลื่อนไหวของอัตราดอกเบี้ย ราคาสินค้าที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา องค์กรก็ได้รับรู้ทันท่วงทีก่อนการตัดสินใจ แต่มีผลกระทบเชิงลบกับผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงิน ROA และผลตอบแทนจากผู้ถือหุ้น ROE อาจจะเป็นเพราะสหกรณ์ส่วนใหญ่เกิดผลขาดทุนจำนวนมาก เนื่องจากเกิดจากปัจจัยภายนอกที่สหกรณ์ไม่สามารถควบคุมได้ และผู้บริหารสหกรณ์ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการติดต่อสื่อสารกับสมาชิก ทำให้ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ไม่ดีเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนัชชา โยธาทัย (2549) พบว่า การควบคุมภายในด้านข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสารมีความสัมพันธ์หรือผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานของสหกรณ์ ด้านลูกค้า ด้านธุรกิจ แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพียงฤทัย คงดำ (2557) พบว่า การควบคุมภายในด้านข้อมูล

สารสนเทศและการสื่อสาร มีความสัมพันธ์หรือผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงินของสหกรณ์

5. คุณภาพการควบคุมภายใน ด้านการติดตามและประเมินผล มีผลกระทบเชิงลบกับผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงิน ROA ผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน และผลการดำเนินในอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น ROE เนื่องจากการติดตามประเมินผลจะช่วยให้ผู้บริหารทราบว่า ระบบการควบคุมภายในที่กำหนดไว้มีการปฏิบัติตาม และเหมาะสมเพียงพอกับการดำเนินธุรกิจและสถานการณ์ปัจจุบันหรือไม่ การจัดให้มีระบบการรายงานผลการปฏิบัติงานและติดตามผล และการตรวจสอบรายงานแสดงให้เห็นถึงการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส มีเป้าหมายชัดเจน ตลอดจนมีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า โดยคำนึงถึงประโยชน์และความประหยัดที่จะได้รับ แต่เนื่องจากผู้บริหารสหกรณ์ ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการติดตามและประเมินผลในการดำเนินงานของสหกรณ์ จึงทำให้ผลลการดำเนินงานของสหกรณ์ไม่ดีเท่าที่ควร และผู้บริหารไม่สามารถรับรู้ได้ว่า นโยบายการปฏิบัติงานนั้นเป็นผลดีกับสหกรณ์มากน้อยเพียงใด จึงทำให้มีผลกระทบที่เป็นลบ แต่เมื่อนำตัวแปรควบคุมสภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน เข้ามากลับส่งผลให้มีผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน ซึ่งอาจจะเป็นเพราะถ้ามีการกำกับดูแลที่ถูกทางและเป็นประจำ ตามระเบียบ ข้อบังคับ พ.ร.บ. ของสหกรณ์ ก็จะทำให้สหกรณ์มีแนวทางในการดำเนินงานที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนัชชา โยธาทัย (2549) พบว่า การควบคุมภายในด้านการติดตามและประเมินผล มีความสัมพันธ์หรือผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานของสหกรณ์ ด้านลูกค้า ด้านธุรกิจ แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพียงฤทัย คงดำ (2557) พบว่า การควบคุมภายในด้านการติดตามและประเมินผล มีความสัมพันธ์หรือผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงินของสหกรณ์

5.2.2 ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานของงานที่ศึกษาวิจัยในครั้ง ผู้วิจัยได้สนใจศึกษาผลการดำเนินงาน แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ (1) ผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงิน ซึ่งมี อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม ROA และศึกษาการวิเคราะห์ความอ่อนไหว อัตราผลตอบแทนจากส่วนของ ผู้ถือหุ้น ROE (2) ผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน ซึ่งสามารถสรุปและอภิปรายผล ได้ดังนี้

อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม ROA ซึ่งอัตราผลตอบแทนนี้เป็นอัตราผลตอบแทนที่สำคัญอย่างหนึ่งในการวัดผลการดำเนินงานของสหกรณ์ ว่าสหกรณ์ใช้สินทรัพย์ที่มีในสหกรณ์ให้เกิดผลประโยชน์มากน้อยเพียงใด และคณะกรรมการสามารถนำอัตราผลตอบแทนนี้เป็นเกณฑ์ในการวัดผลการดำเนินงานเพื่อคาดคะเนและตัดสินใจว่าจะบริหารงานอย่างไรต่อไป เพื่อให้สมาชิกได้เกิดประโยชน์มากที่สุด จากการศึกษาพบว่า คุณภาพการควบคุมภายในมีเพียง 1 ด้าน

เท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนนี้ คือ ด้านกิจกรรมการควบคุม ซึ่งปัจจุบันสหกรณ์สหกรณ์ได้เกิดผลขาดทุนเป็นจำนวนมาก เพราะเกิดจากปัจจัยหลายด้านที่สหกรณ์ไม่สามารถดำเนินงานได้ตามแผนงาน ทั้งในเรื่องของเศรษฐกิจปัจจุบัน การแข่งขันกันทางธุรกิจ และที่สำคัญ ความสามารถในการบริหารงานาของคณะกรรมการสหกรณ์ ซึ่งขาดความรู้ความสามารถในการบริหารงาน ซึ่งจากการศึกษามาจะเห็นได้ชัดว่า สมาชิกและคณะกรรมการสหกรณ์ไม่มีความเข้าใจในหลักการสหกรณ์ที่แท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพียงฤทัย คงดำ (2557) และ ธนัชชา โยธาทัย (2549) พบว่า การควบคุมภายในด้านกิจกรรมการควบคุม มีความสัมพันธ์หรือผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานของสหกรณ์

ผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน ในงานวิจัยนี้ สนใจศึกษา 3 ด้าน คือ ด้านสมาชิก ด้านการบัญชี และด้านธุรกิจ ซึ่งจะศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจตามวัตถุประสงค์ในด้านต่างๆ ที่กำหนดไว้จากการปฏิบัติ การศึกษาได้พบว่า คุณภาพการควบคุมภายในทุกด้านมีความสัมพันธ์กันกับผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงินทุกตัว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนัชชา โยธาทัย (2549) พบว่า การควบคุมภายในด้านการติดตามและประเมินผล มีความสัมพันธ์หรือผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานของสหกรณ์ ด้านลูกค้า ด้านธุรกิจ

การวิเคราะห์ความอ่อนไหว ในอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น ROE กล่าวคือ อัตราผลตอบแทนนี้เป็นอัตราผลที่สำคัญอย่างหนึ่งในการวัดผลการดำเนินงานของสหกรณ์ และวัดผลกำไรของสหกรณ์ เพราะเป็นเรื่องเกี่ยวกับผลประโยชน์ของสมาชิกจากผลการดำเนินงานของสหกรณ์ ซึ่งตัวสมาชิกจะเป็นผู้มีส่วนได้เสียที่มีความสำคัญต่อกิจการ และงานวิจัยนี้พบว่าคุณภาพการควบคุมภายในที่มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น ROE นั้นมี 2 ด้าน คือ ด้านข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร และการติดตามและประเมินผล ซึ่งได้สอดคล้องกับงานของ ธนัชชา โยธาทัย (2549) พบว่า การควบคุมภายในด้านข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร และการติดตามและประเมินผล มีความสัมพันธ์หรือผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานของสหกรณ์ และงานวิจัยของ เพียงฤทัย คงดำ (2557) พบว่า การควบคุมภายในด้านข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร และการติดตามและประเมินผล มีความสัมพันธ์หรือผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงินของสหกรณ์

5.2.3 สภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน

สภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน เมื่อวัดเฉพาะตัวของมันเอง ผลประกฏว่าไม่มีผลกระทบใดๆ กับผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน ผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม ROA และผลตอบแทนจากผู้ถือหุ้น ROE แต่เมื่อนำเข้าเพิ่มการควบคุมกับคุณภาพการควบคุมภายในด้านต่างๆ ทำให้เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้น จึงเกิดความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนจาก

ส่วนของผู้ถือหุ้น ROE เนื่องจาก สภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน มีความสำคัญกับการปฏิบัติงานของสหกรณ์มาก เนื่องจากสหกรณ์ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับและระเบียบของสหกรณ์ ซึ่งสหกรณ์ทุกสหกรณ์ต้องมีการกำหนดข้อบังคับ และระเบียบที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสหกรณ์ของตนเองทุกสหกรณ์ ซึ่งถ้าไม่มีการกำหนด สหกรณ์ก็จะไม่มีหลักปฏิบัติที่ถูกต้องตรงตามหลักการ วิธีการสหกรณ์ได้

5.2.4 ผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในที่ต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ อภิปรายผลตามสมมติฐาน

ผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในด้านสภาพแวดล้อมการควบคุมที่มีต่อผลการดำเนินงานนั้น สภาพแวดล้อมของการควบคุม (Control Environment) สภาพแวดล้อมของการควบคุมเป็นแกนหลักขององค์ประกอบอื่น เน้นที่จิตสำนึกและคุณภาพของ บุคลากรหรือคน ซึ่งเป็นหัวใจของแต่ละกิจกรรม ถ้าสหกรณ์มีบุคลากรที่ดีย่อมเป็นพื้นฐานและกำลังผลักดันให้เกิดสิ่งดีๆ ขึ้นในสหกรณ์ได้ แต่ถ้าระบบทุกอย่างในสหกรณ์ดี เพียงแต่มีบุคลากรที่ไม่ดีไม่เหมาะสมระบบที่มีอยู่ ก็อาจล้มเหลวและส่งผลให้เกิดการล่มสลายของสหกรณ์ได้ในที่สุด สภาพแวดล้อมของการควบคุมภายในที่ดีจึงเป็นเรื่อง เกี่ยวกับการสร้างความตระหนักให้บุคลากรเกิดจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบ และการสร้างบรรยากาศของการควบคุมโดยผู้บริหารระดับสูง จะเห็นได้ว่าสภาพแวดล้อมของการควบคุมเน้นเรื่อง ความสำคัญของบุคลากรที่เหมาะสมกับการดำเนินงาน สภาพแวดล้อมการควบคุมขึ้นอยู่กับการให้ความสำคัญของผู้บริหารเกี่ยวกับการควบคุมภายในของสหกรณ์ เช่น ความรู้ความสามารถและคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหาร การจัดผังโครงสร้างสหกรณ์ เป็นต้น งานวิจัยของ ธนัชชา โยธาทัย (2549) พบว่า ประสิทธิผลการควบคุมภายในด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุม มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานโดยรวม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพียงฤทัย คงดำ (2557) ผลการศึกษาพบว่า การควบคุมภายในด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุมมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของสหกรณ์ และงานวิจัยของ Sabina Dineshkumar (2011) ศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง ขอบเขตในระบบของการควบคุมภายในที่มีอิทธิพลบนผลการดำเนินงานของบริษัทโทรคมนาคมในอำเภอจัฟฟนาในศรีลังกา ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การควบคุมภายในมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน

ผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในด้านการประเมินความเสี่ยงที่มีต่อผลการดำเนินงานนั้น องค์กรทุกองค์กรไม่ว่าจะประกอบธุรกิจประเภทใด เป็นธุรกิจขนาดกลาง ขนาดย่อมหรือขนาดใหญ่ก็ตาม นอกจากต้องเผชิญกับความเสี่ยงตามรูปแบบของธุรกิจแล้ว ยังต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา อาจเป็นความเปลี่ยนแปลงจากฝ่ายบริหาร

สหกรณ์เอง หรือจากฝ่ายบริหารประเทศ หรืออาจเป็นความเปลี่ยนแปลงจากสภาพเศรษฐกิจ สังคม กฎหมายระเบียบ ข้อบังคับทางราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารจึงจำเป็นที่จะต้องได้ข้อมูลความเสี่ยง ที่ถูกต้องตรงกับสภาพที่เป็นจริงในทุกขณะ เพื่อนำมากำหนดมาตรการหรือปรับเปลี่ยน เพื่อเสริมสร้างระบบการควบคุมภายในของสหกรณ์ให้สอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์ ดังนั้นสหกรณ์จึงจำเป็นต้องทำการประเมินความเสี่ยงและต้องกระทำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอจากการประเมิน ความเสี่ยงเป็นเรื่องจำเป็นที่สหกรณ์จะต้องมีเพื่อป้องกันความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นภายในสหกรณ์ ซึ่งสหกรณ์การเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีการประเมินความเสี่ยงจะทำให้สามารถระบุปัญหาได้ เมื่อธุรกิจสามารถระบุได้ว่ามาจากปัญหาอะไรก็ควรแก้ไขที่จุดนั้น ก็จะทำให้ธุรกิจลดค่าใช้จ่ายลงและเพิ่มรายได้ ได้ในอนาคตส่งผลต่อผลการการดำเนินของสหกรณ์ งานวิจัยของ เพียงฤทัย คงดำ (2557) ในการวิจัยพบว่า การควบคุมภายในด้านการประเมินความเสี่ยง มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนัชชา โยธาทัย (2549) ผลการวิจัยพบว่า การควบคุมภายในด้านการประเมินความเสี่ยง มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงินด้านลูกค้า และงานวิจัยของ Sabina Dineshkumar (2011) ศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง ขอบเขตในระบบของการควบคุมภายในที่มีอิทธิพลบนผลการดำเนินงานของบริษัทโทรคมนาคมในอำเภอจัฟฟนาในศรีลังกา ซึ่งผลการวิจัยพบว่าการควบคุมภายในมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน

ผลกระทบของคุณภาพการควบคุมในด้านกิจกรรมการควบคุมที่มีต่อผลการดำเนินงานนั้น กิจกรรมการควบคุมเป็นนโยบายมาตรการและวิธีการดำเนินงานต่างๆ ที่ฝ่ายบริหารของสหกรณ์นำมาใช้ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า มาตรการต่างๆ ที่กำหนดขึ้นเพื่อลดหรือควบคุมความเสี่ยงได้รับการตอบสนอง และปฏิบัติตามกิจกรรมการควบคุม องค์ประกอบของกิจกรรมการควบคุมประกอบด้วย 3.1 การกำหนดนโยบายและแผนงาน (Policies and Plans) 3.2 การสอบทานโดยผู้บริหาร (Management Review) 3.3 การประมวลผลข้อมูล (Information Processing) 3.4 การควบคุมทางกายภาพ (Physical Control) 3.5 การแบ่งแยกหน้าที่ (Segregation of Duties) 3.6 ดัชนีวัดผลการปฏิบัติงาน (Performance Indication) 3.7 การจัดทำเอกสารหลักฐาน (Documentation) 3.8 การตรวจสอบการปฏิบัติงานอย่างเป็นอิสระ (Independent Checks on Performance) จากกิจกรรมการควบคุมดังกล่าวข้างต้น สหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยทั่วไปมีการแบ่งแยกหน้าที่ การอนุมัติรายการ การบันทึกรายการและการเก็บรักษาทรัพย์สิน เช่น มีการแบ่งหน้าที่ระหว่างฝ่ายบัญชีและฝ่ายเหรัญญิกออกจากกัน ซึ่งฝ่ายบัญชีทำหน้าที่ในการบันทึกรายการ ส่วนฝ่ายเหรัญญิกทำหน้าที่ในการเก็บรักษาเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเป็นต้น ดังนั้นกิจกรรมการควบคุมภายในที่ดีจึงส่งผลต่อผลการดำเนินงาน

ของสหกรณ์ งานวิจัยของ ธนัชชา โยธาทัย (2549) พบว่า ประสิทธิผลการควบคุมภายในด้านกิจกรรมการควบคุมมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงลบกับผลการดำเนินงานโดยรวม ส่วนด้านงานวิจัยของ เพียงฤทัย คงดำ (2557) ผลการศึกษาพบว่า การควบคุมภายในด้านกิจกรรมการควบคุมไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของสหกรณ์แต่อย่างใด ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sabina Dineshkumar (2011) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง ขอบเขตในระบบของการควบคุมภายในที่มีอิทธิพลบนผลการดำเนินงานของบริษัทโทรคมนาคมในอำเภอจัฟฟนาในศรีลังกา ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การควบคุมภายในมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน

ผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในด้านสารสนเทศและการสื่อสารที่มีต่อผลการดำเนินงานนั้น ด้านสารสนเทศ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการบริหารงานโดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคที่ผู้ที่ได้รับสารสนเทศที่รวดเร็วและถูกต้องสามารถช่วงชิงโอกาสได้ก่อนผู้อื่น สารสนเทศหมายความรวมถึง ข้อมูลข่าวสารทางการเงินและข้อมูลที่เกี่ยวกับการดำเนินงานอื่นๆ ที่มาจากแหล่งข้อมูล ทั้งภายในและภายนอกสหกรณ์ สารสนเทศมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในทุกระดับ ด้านการสื่อสารหมายถึง การสื่อสารกับบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและ ภายนอกสหกรณ์ สารสนเทศจะมีประโยชน์เมื่อสหกรณ์มีระบบการสื่อสารที่สามารถส่งสารสองทาง คือ มีการรับและส่งข้อมูลแบบโต้ตอบกันได้ การติดต่อสื่อสารทั้งภายในและภายนอกสหกรณ์ควรมีการประเมินเป็นระยะๆ อย่างสม่ำเสมอเพื่อทราบประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบการสื่อสารที่องค์กรใช้อยู่ เนื่องจากสารสนเทศมีผลต่อการตัดสินใจ และการสื่อสารมีผลกระทบต่อความรวดเร็วรวมทั้งความ ทันต่อการตัดสินใจซึ่งจะส่งผลต่อการบริหารจัดการของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนั้น งานวิจัยของ เพียงฤทัย คงดำ (2557) ในการวิจัยพบว่า การควบคุมภายในด้านสารสนเทศและการสื่อสาร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานโดยรวม สอดคล้องกับงานวิจัยของธนัชชา โยธาทัย (2549) ผลการวิจัยพบว่า การควบคุมภายในด้านข้อมูลสารสนเทศ และการสื่อสาร มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงินด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายในและด้านการเรียนรู้และพัฒนา และงานวิจัยของ Sabina Dineshkumar (2011) ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องขอบเขตในระบบของการควบคุมภายในที่มีอิทธิพลบนผลการดำเนินงานของบริษัทโทรคมนาคมในอำเภอจัฟฟนาในศรีลังกา ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การควบคุมภายในมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน

ผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในด้านการติดตามและประเมินผลที่มีต่อผลการดำเนินงานนั้น ไม่มีการควบคุมภายในสหกรณ์ใดสหกรณ์หนึ่งจะมีความสมบูรณ์ และเหมาะสมได้ตลอด เนื่องจากสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป ทั้งในองค์กรเอง และสภาวะแวดล้อม

ภายนอก แม้แต่การควบคุมที่เพิ่งกำหนดขึ้น และใช้ถือปฏิบัติก็ตามจึงจำเป็น ต้องมีระบบการติดตามและประเมินผล เพื่อช่วยให้ผู้บริหารมีความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลอยู่ตลอดเวลาว่าการควบคุมภายในของสหกรณ์ยังมีประสิทธิภาพอยู่ 5.1 การติดตาม (Monitoring) จะใช้สำหรับมาตรการหรือระบบที่อยู่ระหว่างการออกแบบ หรืออยู่ระหว่างการปฏิบัติงาน 5.2 การประเมินผล (Evaluation) จะใช้สำหรับมาตรการหรือระบบควบคุมที่ใช้ไปแล้วเป็นระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งสามารถที่จะได้รับการประเมินว่ายังมีความเหมาะสมหรือไม่เพียงใด การติดตามและการประเมินผลของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นเรื่องติดตามความก้าวหน้าและประเมินผลคุณภาพของผลการดำเนินของสหกรณ์ ดังนั้น งานวิจัยของ ธนัชชา โยธาทัย (2549) พบว่า ประสิทธิผลการควบคุมภายในด้านการติดตามและประเมินผล มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานโดยรวม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพียงฤทัย คงดำ (2557) ผลการวิจัยพบว่า การควบคุมภายในด้านการติดตามและประเมินผลมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของสหกรณ์ และงานวิจัยของ Sabina Dineshkumar (2011) ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องขอบเขตในระบบของการควบคุมภายในที่มีอิทธิพลบนผลการดำเนินงานของบริษัทโทรคมนาคมในอำเภอจัฟฟนาในศรีลังกา ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การควบคุมภายในมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน

5.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ได้มีข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็น ดังนี้

1. ควรมีการกำหนดเนื้อหาที่เกี่ยวกับคุณภาพการควบคุมภายในอย่างชัดเจนในบางหัวข้อเพื่อไม่ให้เกิดความสับสนต่อผู้ตอบแบบสอบถาม

2. บางเรื่องที่เกี่ยวกับคุณภาพการควบคุมภายใน ถ้ามีความตึงเครียดมากเกินไป ไม่มีการหย่อนยานบ้างบางกรณี ก็จะเกิดการต่อต้านในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ได้

3. บางกรณีที่สหกรณ์มีผลการดำเนินงานที่ขาดทุน ก็มีเหตุจากปัจจัยภายนอกด้วยซึ่งสหกรณ์ไม่สามารถควบคุมได้

5.4 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ผลการวิจัยที่ได้ สามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิผลของการควบคุมภายในของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังต่อไปนี้

1. การมอบหมายงานให้แก่พนักงาน คณะกรรมการหรือฝ่ายจัดการ ควรมอบหมายงานที่ตรงตามความรู้ความสามารถ และมีการมอบหมายงานเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจนไม่คลุมเครือ

2. คณะกรรมการควรให้การสนับสนุนในด้านการควบคุมภายในอย่างจริงจัง เพื่อจะช่วยกระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติงานในสหกรณ์เห็นถึงความสำคัญของการควบคุมภายใน

3. สหกรณ์ควรมีการกำหนดนโยบาย ระเบียบวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับระบบสารสนเทศให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้เป็นแนวทางปฏิบัติให้การทำงานด้านสารสนเทศเป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งองค์กร

4. คณะกรรมการควรบริหารงานในสหกรณ์อย่างเข้าใจ และพยายามทำความเข้าใจเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ของสหกรณ์ให้เป็นไปตามระเบียบของสหกรณ์ เพื่อเป็นแบบอย่างให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานต่อไป

5.5 ข้อจำกัดของงานวิจัย

1. การศึกษางานวิจัยในครั้งนี้ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ จึงทำให้ได้เฉพาะข้อมูลในเชิงปริมาณ แต่ไม่ได้ข้อมูลในเชิงลึก

2. ตัวอย่างงานวิจัยที่ตรงกับงานวิจัยนี้มีน้อย เนื่องมีคนที่สนใจในงานวิจัยนี้ไม่มาก จึงทำให้การเปรียบเทียบมีไม่มากเท่าที่ควร

5.6 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. งานวิจัยนี้ได้เลือกกลุ่มตัวอย่างเพียงองค์กรเดียว คือสหกรณ์ภาคการเกษตร ดังนั้นเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด อาจจะมีการวิจัยในหลายๆ องค์กร เพื่อนำผลงานวิจัยที่ได้มาเปรียบเทียบกัน

2. ควรมีการศึกษาองค์กรประกอบด้านอื่นๆ เพิ่มเติมนอกเหนือจากองค์ประกอบที่ศึกษาแล้วอาจจะศึกษาข้อมูลในเชิงคุณภาพเพิ่มเติม

3. ควรทำการวิจัยจังหวัด หรือภาคอื่นๆ เพิ่มเติม เพื่อเปรียบเทียบกับสหกรณ์ที่ทำการวิจัยในครั้งนี้ ที่ทำการวิจัยแค่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

4. ควรศึกษาการบริหารความเสี่ยงของสหกรณ์ การสร้างระบบการควบคุมภายในเพื่อป้องกันจุดอ่อนและเพิ่มจุดแข็งของการควบคุมภายใน เพื่อให้การดำเนินของสหกรณ์มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและมีผลการดำเนินงานที่ดี

บรรณานุกรม

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (2559). การควบคุมภายใน. เข้าถึงเมื่อ 21 ตุลาคม 2559, http://www.cad.go.th

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2558). ความรู้ทั่วไปของสหกรณ์. เข้าถึงเมื่อ 19 ตุลาคม 2559, http://www.cpd.go.th.

กัญญาภัค ประสมศรี , ฐิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์ (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการควบคุมภายในตามแนวคิดของ COSO : กรณีศึกษากลุ่มการคลังสำนักงานศาลยุติธรรม (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ). การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา "การวิจัยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน" 3-4 กันยายน 2558. บัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

ชีวรัตน์ สระแพ. (2014). การควบคุมภายในตามแนวคิดของ COSO ส่งผลต่อรายงานการตรวจสอบของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินของเทศบาลในจังหวัดสงขลา. สาขาวิชาการบัญชี, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ธนัชชา โยธาทัย. (2549). ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลการควบคุมภายในกับผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

นิภาวรรณ สุวิมลธีระบุตร. (2541). ทัศนคติของพนักงานบัญชีที่มีต่อความสำคัญของระบบการควบคุมภายในทางการบัญชีของสหกรณ์ร้านค้าในเขตกรุงเทพมหานคร. งานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิชาการศึกษารายบุคคล (บช.7000) ตามหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.

นุสอน เทพสุวรรณ์. (2551). ปัญหาของการควบคุมภายในทางการบัญชีของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดพิษณุโลก. บัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

บุญชม ศรีสะอาด. (2543). การวิจัยเบื้องต้น . กรุงเทพฯ: สุวีรยาสาส์น.

พัชราภรณ์ ชดช้อย. (2557). การรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน : กรณีศึกษาบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. สาขาวิชาการบัญชี, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

เพียงฤทัย คงดำ . (2014). ความสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมภายในกับผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรในเขตภาคใต้. (ICMSIT) International Conference on Management Science. And Technology 2014. ภาควิชาการบัญชี, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ภรณ์ชนก บูรณะเรข. (2554). การวิเคราะห์ฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของสหกรณ์ร้านค้า : กรณีศึกษาร้านสหกรณ์วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา จำกัด. การบัญชี, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2551). วิธีวิทยาการวิจัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น

วิไลวรรณ ภานุวิศิทธิ์แสง. (2558). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออัตราผลตอบแทนของหุ้นสามัญของบริษัทจดทะเบียนในกลุ่มอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

สวรรยา พิณเนียม. (2543). การศึกษาการควบคุมภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.

สุกัญญา จันทร์ปรีชาชัย. (2553). ปัจจัยที่มีผลต่อผลอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์หมวดธุรกิจการเกษตรที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. สาขาวิชาการเงิน, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.

สุธาทิพย์ พาโพธิ์. (2551). การประเมินระบบการควบคุมภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจน่านจำกัด.บัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุปรียา มนตรี. (2557). การควบคุมภายในกับประสิทธิภาพขององค์กร :กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคใต้. วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

สุพรรณี คำวาส. (2558). การกำกับดูแลกิจการและการควบคุมภายใน ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพขององค์การ : หลักฐานเชิงประจักษ์จากธุรกิจเซรามิก จังหวัดลำปาง. วารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่ ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม - ธันวาคม 2558. สาขาการบัญชี, มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.

สุภาพร ประเสริฐสิริเจริญ. (2551). การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. สาขาวิชาการเงิน, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

สุวินชา การพัดชี. (2555). การวิเคราะห์ประสิทธิภาพระบบการควบคุมภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

อัญชลี ตติยนันตกุล. (2554). แนวทางการปรับปรุงการควบคุมภายในทางการเงินและการบัญชีของสหกรณ์ภาคการเกษตรของพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 6. บัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

Ameer, R., & Othman, R. (2012). Sustainability Practices and Corporate Financial Performance : Study Based on the Top Global Corporations. Journal of Business Ethics, 108(1), 61-79.

Eisenberger, R., Cummings, J., Armeli, S., Lynch, P. (1997). Perceived organizational support, discretionary treatment, and job satisfaction. Journal of Applied Psychology. 82.

Eisenberger, R., Huntington, R., Hutchison, S., & Sowa, D. (1986). Perceived organizational support. Journal of Applied Psychology, 71, 500– 507.

Hair and Other. (2006). Multivairate Data Analysis. New jersey: Pearson Education International.

Kopp, Lori S. and Ed O'Donnell. "The Influence of A Business Process Focus on Category Knowledge and Internal Control Evaluation," Accounting Organizations And Society, 30(5), 423- 434.

Rhoades, L., & Eisenberger, R. 2002. Perceived organizational support: A review of the literature. Journal of Applied Psychology, 87: 698-714.

Sabina Dineshkumar . (2011). Internal Control System and its impact on the Performance of the Sri Lanka Telecom limited in Jaffna District. Faculty of management studies & commerce, University of Jaffna, Sri Lanka.

Stanley B. Messer, (1972). The Relation of Internal – External Control to Academic Performance. Society for Research in Child Development, pp. 1456 - 1462

Thai E-commerce (2559). การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน. เข้าถึงเมื่อ 10 ตุลาคม 2559 , http://www.thaiecommerce.org/index.php?lay=show&ac=article&Id=538735716.

Vroom, V. H. (1964). Work and motivation. San Francisco, CA: Jossey-Bass.

Wayne, Sandy J.; Shore, Lynn M.; Bommer, William H.; Tetrick, Lois E.Journal of Applied Psychology, Vol 87(3), Jun 2002, 590-598.

Yoon, J., & Lim, J. C. (1999). Organizational support in the workplace: The case of Korean hospital employees. Human Relations, 52, 923–945.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

เรื่อง ความรู้ทั่วไปเรื่องสหกรณ์

ประโยชน์ที่จะได้รับจากสหกรณ์

- การรวมกันเป็นสหกรณ์ ทำให้มีผลในการต่อรองทั้งในด้านการซื้อและการขายสินค้าที่สมาชิกผลิตได้ และฝึกคนให้รู้จักการพึ่งตนเอง

- ทำให้ชุมชนมีความสามัคคี ปรองดอง อันจะนำความเจริญมาสู่ประเทศชาติได้ สหกรณ์ส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการอยู่ร่วมกันโดยสันติ การสหกรณ์เป็นวิธีการที่อุ้มชูผู้ที่ยากจนให้มีฐานะดีขึ้นโดยมิได้ทำลายคนมั่งมี จึงมีลักษณะเป็นสันตินิยมหรือส่งเสริมสันติภาพ

- สหกรณ์เป็นแหล่งจัดหาเงินทุนมาให้สมาชิกกู้ยืมไปลงทุนในการประกอบอาชีพหลัก

- สหกรณ์ช่วยส่งเสริมความรู้ด้านการประกอบอาชีพแก่สมาชิก เช่น แนะนำให้สมาชิกรู้จักพัฒนาการผลิตด้วยวิธีการเกษตรสมัยใหม่ จำหน่ายผลผลิตให้ได้ในราคาสูงขึ้น เป็นต้น

- ส่งเสริมความเสมอภาคกันและเป็นประชาธิปไตย โดยให้ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันในการออก เสียงแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจการสหกรณ์

- สหกรณ์ฝึกคนให้มีความรู้ ประสบการณ์ รู้จักการประหยัดทรัพย์และสนับสนุนด้านเงินทุนการผลิต ควบคุมการใช้เงินทุนให้เป็นไปตามแผน รวมกันซื้อปัจจัยการผลิตและรวมกันขายผลิตผลทำให้คนในชุมชนนั้นๆ มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

การดำเนินงานของสหกรณ์

- สหกรณ์ดำเนินกิจการภายใต้กรอบแห่งกฎหมายทั้งปวง แต่ต้องไม่ขัดกับข้อบังคับสหกรณ์และพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 ซึ่งกำหนดให้สหกรณ์มีอำนาจกระทำการตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

- ดำเนินธุรกิจการผลิต การค้า การบริการ และอุตสาหกรรม เพื่อประโยชน์ของสมาชิก

- รับฝากเงินประเภทออมทรัพย์ หรือประเภทประจำจากสมาชิก หรือสหกรณ์อื่นได้ตามระเบียบสหกรณ์

- จัดให้ได้มา หรือจำหน่ายไป ซึ่งกรรมสิทธิ์ หรือทรัพยสิทธิในทรัพย์สินโดยหลักแห่งนิติกรรมและสัญญาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

- ให้กู้ ให้สินเชื่อ ให้ยืม ให้เช่า ให้เช่าซื้อ รับจำนอง หรือรับจำนำ ซึ่งทรัพย์สินแก่สมาชิกหรือของสมาชิก

- ให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงินได้ตามระเบียบของสหกรณ์

- ให้สวัสดิการหรือการสงเคราะห์แก่สมาชิกและครอบครัว

- ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่สมาชิก

- ขอหรือรับความช่วยเหลือทางวิชาการจากทางราชการ หน่วยงานของต่างประเทศ หรือบุคคลอื่น

- ดำเนินการอย่างอื่นที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัดการให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์

โครงสร้างของสหกรณ์

สหกรณ์ตั้งอยู่บนรากฐานของประชาธิปไตย สมาชิกทุกคนเป็นเจ้าของสหกรณ์ แต่ทุกคนไม่สามารถร่วมบริหารกิจการของสหกรณ์ได้ จึงต้องมีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการเป็นผู้บริหารงานแทน ซึ่งตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 กำหนดให้มีคณะกรรมการดำเนินการไม่เกิน 15 คน มีอำนาจหน้าที่ เป็นผู้ดำเนินกิจการและเป็นผู้แทนสหกรณ์ในกิจการทั้งปวง

เพื่อให้กิจการสหกรณ์ดำเนินการอย่างกว้างขวาง และให้บริการแก่สมาชิกอย่างทั่วถึง คณะกรรมการดำเนินการควรจัดจ้างผู้จัดการที่มีความรู้ความสามารถมาดำเนินธุรกิจแทน และผู้จัดการ อาจจัดจ้างเจ้าหน้าที่โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการดำเนินการ เพื่อช่วยเหลือกิจการสหกรณ์ด้านต่างๆ ตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงปริมาณธุรกิจและการประหยัดเป็นสำคัญ

แผนภูมิแสดงโครงสร้างการดำเนินงานของสหกรณ์

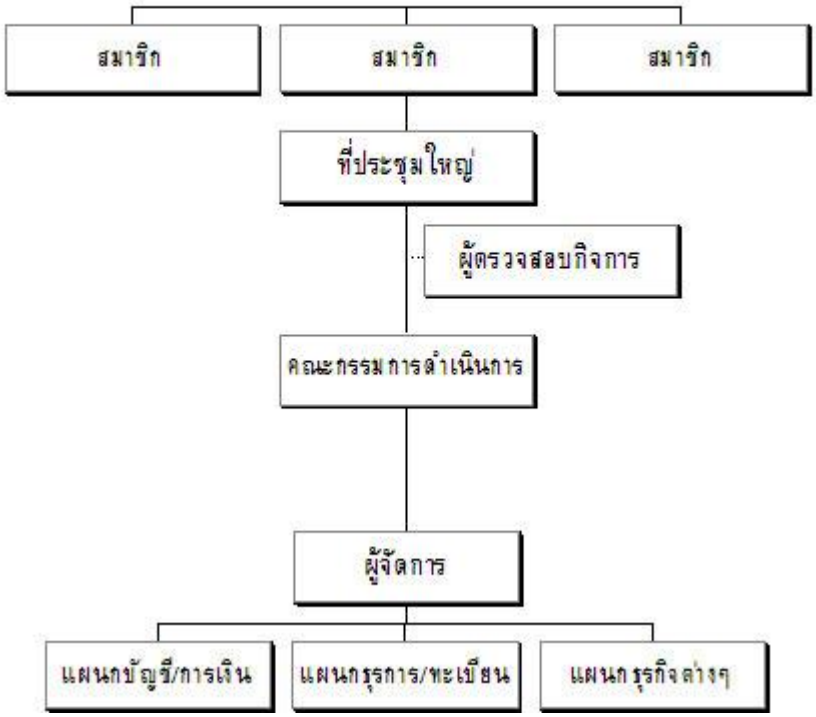

สิทธิพิเศษของสหกรณ์

- สหกรณ์ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียน สำหรับการได้มา การจำหน่าย การยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ หรือการยึดหน่วง ซึ่งกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ หรือทรัพยสิทธิอันเกี่ยวเนื่องอสังหาริมทรัพย์
- สหกรณ์ไม่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล
- เอกสารที่สหกรณ์ทำขึ้นบางอย่างได้รับการยกเว้นไม่เสียค่าอากรแสตมป์
- สมาชิกสหกรณ์ได้รับยกเว้นภาษีจากรายได้ที่เป็นเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืน
- สหกรณ์ได้รับการยกเว้นภาษีดอกเบี้ยที่ได้รับจากเงินฝากในธนาคาร

ปัจจัยที่จำเป็นสำหรับสหกรณ์

ปัจจัยจำเป็นที่จะทำให้สหกรณ์ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน คือ

1. ผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกสหกรณ์ และกรรมการดำเนินการ ต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักการสหกรณ์สหกรณ์เป็นการรวมคน ดังนั้นคนที่มารวมกันจำเป็นต้องเข้าใจถึงความมุ่งหมาย ในการรวมกัน รู้ถึงสิทธิและหน้าที่ รวมทั้งหลักและวิธีการสหกรณ์จึงจะทำให้ดำเนินกิจการได้โดยราบรื่น มีความมั่นคงและเข้มแข็ง สามารถอำนวยประโยชน์ให้สมาชิกได้สมความมุ่งหมาย ดังนั้น ควรอบรมให้บุคคลที่จะมารวมกันตั้งสหกรณ์รู้เรื่องดังกล่าวด้วย

2. ทุนดำเนินงานสหกรณ์ ทุนดำเนินงานได้มาจากค่าหุ้น เงินรับฝาก เงินกู้ยืม เงินช่วย เหลือจากบุคคลอื่นๆ และกำไรที่สะสมไว้ ผู้ริเริ่มตั้งสหกรณ์จึงควรประมาณการไว้ว่าจะได้เงินทุนเป็นจำนวนเท่าใด จะได้มาจากไหน และถ้าไม่เพียงพอจะหาเพิ่มเติมได้โดยวิธีใด

3.ปริมาณธุรกิจที่เพียงพอ สหกรณ์ต้องมีรายจ่ายจากการดำเนินธุรกิจ รายจ่ายบาง ประเภทคงที่ไม่ว่าจะทำธุรกิจมากน้อยเท่าใด เช่น เงินเดือน ค่าสึกหรอ เป็นต้น ดังนั้น สหกรณ์จะต้องทำธุรกิจให้มาก พอจนมีรายได้คุ้มกับรายจ่าย ผู้ริเริ่มตั้งสหกรณ์จึงต้องประมาณดูว่าสหกรณ์สมควรทำธุรกิจกับสมาชิกในด้านไหนมากน้อยเพียงใด ตลอดจนการโฆษณาเชิญชวนหรือชักชวนให้สมาชิกมาทำธุรกิจกับสหกรณ์ให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้

4. ผู้จัดการสหกรณ์ สหกรณ์ต้องทำธุรกิจ ต้องมีผู้รับผิดชอบการดำเนินงานและควบคุมกิจการของสหกรณ์อย่างใกล้ชิด ผู้จัดการสหกรณ์ต้องทำงานให้สหกรณ์เต็มเวลา ควรมีประสบการณ์ ในการดำเนินธุรกิจ มีความสามารถซื่อสัตย์ ขยันขันแข็ง และมีความรู้ในหลักการวิธีการสหกรณ์ ผู้ริเริ่มตั้งสหกรณ์จึงจำเป็นต้องพิจารณาคัดเลือกหาคนที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมมาปฏิบัติหน้าที่ผู้จัดการสหกรณ์

5. ความต้องการของกลุ่มบุคคลที่จะรวมกลุ่มเป็นสหกรณ์ จะต้องเป็นความต้องการที่แท้จริง ของกลุ่มบุคคลที่รวมตัวกันเป็นสหกรณ์ เพื่อแก้ไขปัญหาที่เขาเหล่านั้นไม่สามารถแก้ไขได้โดยลำพัง

สหกรณ์ที่ตั้งขึ้นโดยมีปัจจัยต่างๆ ดังที่กล่าวแล้ว จะสามารถดำเนินกิจการต่อไป ได้ถูกต้องและตั้งอยู่บนพื้นฐานอันมั่นคงสืบไป

สิทธิของสมาชิกสหกรณ์

สิทธิ คือ อำนาจของบุคคลที่กฎหมายคุ้มครองสำหรับในสหกรณ์นั้น สิทธิ คือ อำนาจของสมาชิกที่จะกระทำการใดๆ ได้ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 ข้อบังคับหรือระเบียบของสหกรณ์ ดังเช่น

1. เข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็น และความต้องการของตนต่อที่ประชุมใหญ่ ตลอดจนสามารถซักถามข้อข้องใจสงสัย ข้อเสนอแนะ และออกเสียงในที่ประชุมใหญ่ได้เท่าเทียมกัน คือ หนึ่งคนต่อหนึ่งเสียง จะมอบให้คนอื่นออกเสียงแทนไม่ได้

4. ออกเสียงเลือกตั้งกรรมการดำเนินการ และมีสิทธิได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการดำเนินการ ในที่ประชุมใหญ่ได้

3. สอบถามการดำเนินงานของสหกรณ์ จากคณะกรรมการดำเนินการหรือจากเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ได้ เสมอ รวมทั้งมีสิทธิที่จะขอตรวจดูเอกสารและรายงานการประชุมต่างๆ ที่เกี่ยวกับสหกรณ์ได้ ตามที่ข้อบังคับกำหนด

จะเห็นได้ว่า สมาชิกสหกรณ์มีความสำคัญต่อความสำเร็จ หรือความล้มเหลวของสหกรณ์เป็นอย่างมาก สมาชิกเป็นทั้งเจ้าของและลูกค้าของสหกรณ์ จึงต้องควบคุมดูแลกิจการของสหกรณ์ด้วย สมาชิกต้องสนใจใช้สิทธิของตนอย่างเต็มที่ ทั้งในด้านเข้าไปมีส่วนในการดำเนินงานของสหกรณ์และทำธุรกิจ กับสหกรณ์อย่างแข็งขันด้วยความสามัคคีสหกรณ์จึงจะเจริญก้าวหน้า มิฉะนั้นแล้วสหกรณ์จะประสบความ ล้มเหลวในที่สุด

หน้าที่ของสมาชิก

หน้าที่ คือ สิ่งที่สมาชิกสหกรณ์จะต้องปฏิบัติหรือกระทำตาม หากไม่ปฏิบัติตามหน้าที่แล้ว สมาชิกสหกรณ์ย่อมจะมีความผิด ซึ่งอาจจะถูกลงโทษหรือบางครั้งอาจจะทำให้สหกรณ์ไม่เจริญเท่าที่ควร หรือสมาชิกจะเสียประโยชน์ทั้งส่วนตัวและส่วนรวมด้วย หน้าที่ของสมาชิก มีดังนี้

1. ปฏิบัติตามข้อบังคับ ระเบียบ และมติที่ประชุมใหญ่

2. เข้าร่วมประชุมทุกๆ ครั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประชุมใหญ่ของสหกรณ์ เพราะทำให้สมาชิกได้ทราบถึงผลการดำเนินงานของสหกรณ์

3. มีความสามัคคีกลมเกลียว ซื่อสัตย์ และเสียสละเพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวม

4. ให้ความร่วมมือส่งเสริมกิจการสหกรณ์โดยถือหุ้นเพิ่มขึ้น หรือฝากเงินเพิ่ม หรือใช้บริการของสหกรณ์

5. ควบคุมดูแลกิจการของสหกรณ์ โดยเสนอข้อคิดเห็นในที่ประชุมใหญ่ เลือกสมาชิกที่ดีและเหมาะสมเป็นกรรมการของสหกรณ์

6. เลือกผู้ตรวจสอบกิจการ เพื่อตรวจสอบการดำเนินงานของสหกรณ์

7. ประพฤติตนในทางที่ถูกที่ควร เป็นต้นว่า มีใจกว้างยอมรับวิธีการใหม่ๆ ที่จะช่วยให้สหกรณ์ก้าวหน้า

8. ทำธุรกิจกับสหกรณ์ด้วยความภักดี พยายามสนใจและใช้บริการของสหกรณ์และชักชวนคนอื่นให้เข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์

จะเห็นได้ว่า การที่สหกรณ์จะเจริญรุ่งเรือง สามารถให้บริการสมาชิกได้สมความมุ่งหมายที่ตั้งไว้นั้น สมาชิกมีบทบาทที่สำคัญมาก สมาชิกจึงควรใช้สิทธิปฏิบัติหน้าที่ให้เต็มที่และถูกต้อง

แหล่งเงินทุนของสหกรณ์

โดยทั่วไปสหกรณ์มีแหล่งเงินทุนอยู่ 3 ทาง คือ

1. ทุนจากสมาชิก ได้แก่ - การถือหุ้นของสมาชิก
   - รับฝากเงินจากสมาชิกทั้งประเภทออมทรัพย์และประเภทประจำ
2. ทุนจากสหกรณ์ ได้แก่ - ทุนสำรองซึ่งได้จากการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์
   - ทุนสะสมอื่นๆ ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ
3. ทุนจากภายนอก ได้แก่ - เงินกู้จากสถาบันการเงิน
   - เงินกู้จากสหกรณ์อื่น
   - เงินรับฝากจากสหกรณ์อื่น

สหกรณ์บริหารจัดการอย่างไร

เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียนจัดตั้งสหกรณ์แล้ว สหกรณ์มีฐานะเป็นนิติบุคคลโดยสมบูรณ์ สามารถบริหารจัดการองค์กรได้ตามที่กำหนดในข้อบังคับและกฎหมาย มีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ เป็นผู้แทน สหกรณ์ใช้อำนาจหน้าที่บริหารจัดการภายในองค์กร สหกรณ์และในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก สามารถแบ่งการบริหารจัดการเป็น 2 ระยะ ดังนี้

<u>ระยะชั่วคราว</u>

- คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์มีอำนาจหน้าที่และสิทธิเสมือนเป็นคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์นั้น กล่าวคือ

เป็นผู้แทนของสหกรณ์ดำเนินกิจการได้โดยชอบ

- บุคคลที่มีรายชื่ออยู่ในบัญชีผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิก ได้สิทธิเป็นสมาชิกของสหกรณ์นั้น นับแต่วันรับจด

ทะเบียนสหกรณ์ และได้ชำระค่าหุ้นตามจำนวนที่จะถือครบถ้วน

- ภายใน 90 วัน นับแต่วันรับจดทะเบียนสหกรณ์ คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์ต้องนัดสมาชิกประชุมใหญ่สามัญ

ครั้งแรก เพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ตามที่กำหนดในข้อบังคับสหกรณ์และคณะผู้จัดตั้งสหกรณ์ต้องมอบหมายการงานทั้งปวงให้กับคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

<u>ระยะถาวร</u>

หลังจากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ได้รับมอบหมายการดำเนินงานจากคณะผู้จัดตั้งสหกรณ์แล้ว สหกรณ์ดำเนินกิจการอย่างถาวรสืบต่อไป จนกว่าจะเลิกสหกรณ์

ภาคผนวก ข
รายชื่อสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดปัตตานี

สหกรณ์การเกษตร

ลำดับ	ชื่อสหกรณ์
1	สหกรณ์การเกษตรโคกโพธิ์ จำกัด
2	สหกรณ์การเกษตรหนองจิก จำกัด
3	สหกรณ์การเกษตรเมืองปัตตานี จำกัด
4	สหกรณ์การเกษตรยะหริ่ง จำกัด
5	สหกรณ์กองทุนสวนยางทุ่งคล้า จำกัด
6	สหกรณ์กองทุนสวนยางควนพัฒนา จำกัด
7	สหกรณ์กองทุนสวนยางลานควาย จำกัด
8	สหกรณ์กองทุนสวนยางควนเปล จำกัด
9	สหกรณ์กองทุนสวนยางห้วยเงาะ จำกัด
10	สหกรณ์การเกษตรปะนาเระ จำกัด
11	สหกรณ์การเกษตรมายอ จำกัด
12	สหกรณ์กองทุนสวนยางคลองช้าง จำกัด
13	สหกรณ์การเกษตรสายบุรี จำกัด
14	สหกรณ์การเกษตรไม้แก่น จำกัด
15	สหกรณ์กองทุนสวนยางโคกพันตัน จำกัด
16	สหกรณ์กองทุนสวนยางลาคอ จำกัด
17	สหกรณ์การเกษตรทุ่งลิปะสะโง จำกัด
18	สหกรณ์การเกษตรยะรัง จำกัด
19	ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรปัตตานี จำกัด
20	สหกรณ์การเกษตรกะพ้อ จำกัด
21	สหกรณ์การเกษตรทุ่งน้ำดำ จำกัด
22	สหกรณ์การเกษตรแม่ลาน จำกัด
23	สหกรณ์การเกษตรกำปงบารู จำกัด
24	สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส.ปัตตานี จำกัด
25	สหกรณ์การเกษตร กรป.กลาง.มะปรางมัน ปัตตานี จำกัด

ลำดับ	ชื่อสหกรณ์
26	สหกรณ์การเกษตรกูแบสีราพัฒนา จำกัด
27	สหกรณ์ปาล์มน้ำมันปัตตานี จำกัด
28	สหกรณ์การเกษตรพัฒนาพื้นที่พรุแฆแฆ จำกัด
29	สหกรณ์ผลเกษตรปัตตานี จำกัด
30	สหกรณ์ผู้เลี้ยงโคปัตตานี จำกัด
31	สหกรณ์การเกษตรปิยาราตา-นทพ. จำกัด
32	สหกรณ์การเกษตรฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านโคกหมัก จำกัด

สหกรณ์ประมง

ลำดับ	ชื่อสหกรณ์
1	สหกรณ์ประมงปัตตานี จำกัด
2	สหกรณ์ผู้เลี้ยงสัตว์น้ำยะหริ่ง จำกัด
3	สหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งจังหวัดปัตตานี จำกัด

ภาคผนวก ค
รายชื่อสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดยะลา

สหกรณ์การเกษตร

ลำดับ	ชื่อสหกรณ์
1	สหกรณ์การเกษตรเมืองยะลา จำกัด
2	สหกรณ์การเกษตรบันนังสตา จำกัด
3	สหกรณ์การเกษตรยะหา จำกัด
4	สหกรณ์การเกษตรหมู่บ้านจุฬาภรณ์พัฒนา 9 จำกัด
5	สหกรณ์การเกษตรหมู่บ้านเมาะยี จำกัด
6	สหกรณ์การเกษตรธารโต จำกัด
7	สหกรณ์กองทุนสวนยางตาเนาะ จำกัด
8	สหกรณ์กองทุนสวนยางมงคลยะรม จำกัด
9	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านสุตัน จำกัด
10	สหกรณ์กองทุนสวนยางจาเราะซูซู จำกัด
11	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านบันนังบูโบ จำกัด
12	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านตาเนาะปูเต๊ะใน จำกัด
13	สหกรณ์กองทุนสวนยางปะเด็งก้าวหน้า จำกัด
14	สหกรณ์กองทุนสวนยางตะโละกลูบี จำกัด
15	สหกรณ์กองทุนสวนยางวะห์ดะห์เกะรอ จำกัด
16	สหกรณ์กองทุนสวนยางมุสลิมบือเล็ง จำกัด
17	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านบือยอง จำกัด
18	สหกรณ์กองทุนสวนยางหูหยงบาโระ จำกัด
19	สหกรณ์กองทุนสวนยางธารโต จำกัด
20	สหกรณ์กองทุนสวนยางอนุสรณ์ จำกัด
21	สหกรณ์กองทุนสวนยางความหวังใหม่ จำกัด
22	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านบ่อน้ำร้อน จำกัด
23	สหกรณ์กองทุนสวนยางสี่สิบสามัคคี จำกัด
24	สหกรณ์การเกษตรกรงปินัง จำกัด
25	สหกรณ์การเกษตรสตรีเมืองยะลา จำกัด

ลำดับ	ชื่อสหกรณ์
26	สหกรณ์การเกษตรเขื่อนบางลาง จำกัด
27	สหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรเบตง จำกัด
28	ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรยะลา จำกัด
29	สหกรณ์ผู้ผลิตยางพาราเบตง จำกัด
30	สหกรณ์การเกษตรมุสลิมบือมัง จำกัด
31	สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส.ยะลา จำกัด
32	สหกรณ์ชาวบ้านจุฬาภรณ์พัฒนา 10 จำกัด
33	สหกรณ์หมู่บ้านจุฬาภรณ์พัฒนา 11 จำกัด
34	สหกรณ์การเกษตรภาคใต้ตอนล่าง จำกัด
35	ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรเบตง จำกัด
36	สหกรณ์ผู้ปลูกปาล์มน้ำมันยะลา จำกัด
37	สหกรณ์ผู้เลี้ยงสัตว์ยะลา จำกัด
38	สหกรณ์ราษฎรอาสารักษาหมู่บ้านธารโต จำกัด
39	สหกรณ์ราษฎรอาสารักษาหมู่บ้านกองพันยะหา จำกัด
40	สหกรณ์การเกษตรราษฎรอาสารักษาหมู่บ้าน (อรบ.) รามัน จำกัด
41	สหกรณ์การเกษตรซาโห่ จำกัด

ภาคผนวก ง
รายชื่อสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดนราธิวาส

สหกรณ์การเกษตร

ลำดับ	ชื่อสหกรณ์
1	สหกรณ์การเกษตรตันหยงมัส จำกัด
2	สหกรณ์การเกษตร กรป.กลาง นพค.นราธิวาส จำกัด
3	สหกรณ์การเกษตรเมืองนราธิวาส จำกัด
4	สหกรณ์การเกษตรตากใบ จำกัด
5	สหกรณ์การเกษตรสุไหงโก-ลก จำกัด
6	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านไอร์กรอส จำกัด
7	สหกรณ์การเกษตรบาเจาะ จำกัด
8	สหกรณ์การเกษตรรือเสาะ จำกัด
9	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านบาโงดุดุง จำกัด
10	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำลุ่มน้ำบางนรา 1 จำกัด
11	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านแซะ จำกัด
12	สหกรณ์การเกษตรแว้ง จำกัด
13	สหกรณ์การเกษตรศรีสาคร จำกัด
14	ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรนราธิวาส จำกัด
15	สหกรณ์การเกษตรสะพานเหล็ก จำกัด
16	สหกรณ์การเกษตรลุโบะบือซา จำกัด
17	สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส.นราธิวาส จำกัด
18	สหกรณ์การเกษตรโรงสีข้าวพิกุลทองตากใบ จำกัด
19	สหกรณ์การเกษตรพัฒนาลุ่มน้ำบางนรา จำกัด
20	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านป่าไผ่ จำกัด
21	สหกรณ์การเกษตรบางขุนทอง จำกัด
22	สหกรณ์การเกษตรรวมมิตร จำกัด
23	สหกรณ์ปลูกปาล์มน้ำมันนราธิวาส จำกัด
24	สหกรณ์ผู้เลี้ยงแพะนราธิวาส จำกัด
25	สหกรณ์อรบ.นราธิวาสรักษ์บ้านเกิด จำกัด

ลำดับ	ชื่อสหกรณ์
26	สหกรณ์การเกษตรเชิงเขา จำกัด
27	สหกรณ์ อสม.เจาะไอร้อง จำกัด

สหกรณ์นิคม

ลำดับ	ชื่อสหกรณ์
1	สหกรณ์นิคมบาเจาะ จำกัด
2	สหกรณ์นิคมปิเหล็ง จำกัด

ภาคผนวก จ
รายชื่อสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดสงขลา

สหกรณ์การเกษตร

ลำดับ	ชื่อสหกรณ์
1	สหกรณ์การเกษตรหาดใหญ่ จำกัด
2	สหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลา จำกัด
3	สหกรณ์การเกษตรจะนะ จำกัด
4	สหกรณ์การเกษตรรัตภูมิ จำกัด
5	สหกรณ์การเกษตรสทิงพระ จำกัด
6	สหกรณ์การเกษตรระโนด จำกัด
7	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านประจ่า จำกัด
8	สหกรณ์การเกษตรเทพา จำกัด
9	สหกรณ์การเกษตรนิคมฯเทพา จำกัด
10	สหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด
11	สหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด
12	สหกรณ์การเกษตรทัพหลวง (สะบ้าย้อย 2) จำกัด
13	สหกรณ์การเกษตรคลองหอยโข่ง จำกัด
14	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านยางงาม จำกัด
15	สหกรณ์การเกษตรสะบ้าย้อย จำกัด
16	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านควนนา จำกัด
17	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหัวถนน จำกัด
18	สหกรณ์กองทุนสวนยางตำบลเกาะใหญ่ จำกัด
19	สหกรณ์กองทุนสวนยางควนเนียงใน จำกัด
20	สหกรณ์กองทุนสวนยางเขาแดง(สะบ้าย้อย 3) จำกัด
21	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านโหนด(สะบ้าย้อย4)จำกัด
22	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านคลองเขาล้อน จำกัด
23	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านทอนไม้ไผ่ จำกัด
24	สหกรณ์กองทุนสวนยางสะพานไม้แก่น จำกัด
25	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหูแร่ จำกัด

ลำดับ	ชื่อสหกรณ์
26	สหกรณ์กองทุนสวนยางท่าข้ามพัฒนายาง จำกัด
27	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านทุ่งโพธิ์ จำกัด
28	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านทรายขาว จำกัด
29	สหกรณ์กองทุนสวนยางฉลุงพัฒนา จำกัด
30	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังพา จำกัด
31	สหกรณ์กองทุนสวนยางทุ่งหรี่ จำกัด
32	สหกรณ์การเกษตรบางเหรียง จำกัด
33	สหกรณ์การเกษตรกระแสสินธุ์ จำกัด
34	สหกรณ์กองทุนสวนยางคลองช้าง จำกัด
35	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านนาหว้า จำกัด
36	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านพรุชบาพัฒนา จำกัด
37	สหกรณ์กองทุนสวนยางพิจิตร จำกัด
38	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวัดพัฒนา จำกัด
39	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านโหล๊ะหนุน จำกัด
40	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านทุ่งหลุมนก จำกัด
41	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านดอนขี้เหล็ก จำกัด
42	สหกรณ์กองทุนสวนยางน้ำเชี่ยว (สะบ้าย้อย 10)จำกัด
43	สหกรณ์กองทุนสวนยางเปียน (สะบ้าย้อย7) จำกัด
44	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ่อทอง (สะบ้าย้อย 6) จำกัด
45	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านคลองต่อ จำกัด
46	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหนำคอก จำกัด
47	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านทุ่งปรือ จำกัด
48	สหกรณ์กองทุนสวนยางยูงทอง จำกัด
49	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหนองบัวพัฒนาการยาง จำกัด
50	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านเก่าร้าง จำกัด
51	สหกรณ์กองทุนสวนยางบนควนพาราทอง จำกัด

ลำดับ	ชื่อสหกรณ์
52	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านป่ายาง จำกัด
53	สหกรณ์กองทุนสวนยางท่าแมงลัก จำกัด
54	สหกรณ์กองทุนสวนยางควนหมากพัฒนา จำกัด
55	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านใหม่ จำกัด
56	สหกรณ์กองทุนสวนยางลำไพลพัฒนา จำกัด
57	สหกรณ์กองทุนสวนยางหัวสวนพัฒนา จำกัด
58	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านไร่ตก จำกัด
59	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านยางทอง จำกัด
60	ชุมนุมสหกรณ์ชาวสวนยางแห่งประเทศไทย จำกัด
61	สหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด
62	สหกรณ์การเกษตรเกาะยอ จำกัด
63	ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรสงขลา จำกัด
64	สหกรณ์การเกษตรควนเนียง จำกัด
65	สหกรณ์การเกษตรบางกล่ำ จำกัด
66	สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส.สงขลา จำกัด
67	สหกรณ์การเกษตรสิงหนคร จำกัด
68	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านห้วยคู 49 จำกัด
69	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านท่ามะปรางค์ยางทอง จำกัด
70	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านแหลมยาง จำกัด
71	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านห้วยโอน จำกัด
72	สหกรณ์กองทุนสวนยางทุ่งลังพัฒนา จำกัด
73	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านคลองกั่ว จำกัด
74	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านเขาคลัง จำกัด
75	สหกรณ์กองทุนสวนยางอ่าวขนมโค จำกัด
76	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านควนกบ จำกัด
77	สหกรณ์กองทุนสวนยางรวมใจคูนายสังข์ จำกัด

ลำดับ	ชื่อสหกรณ์
78	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวังไทร จำกัด
79	สหกรณ์การเกษตรศุภนิมิตควนเนียง จำกัด
80	สหกรณ์กองทุนสวนยางดอนขี้เหล็กพัฒนา จำกัด
81	สหกรณ์อินทรีย์ชีวภาพเขาแดง จำกัด
82	สหกรณ์ปุ๋ยอิยทรีย์คาบสมุทรสทิงพระ จำกัด
83	สหกรณ์เกษตรอินทรีย์นาทวี จำกัด
84	สหกรณ์พันธมิตรปุ๋ยอินทรีย์จะนะ จำกัด
85	สหกรณ์ผู้ผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์อำเภอบางกล่ำ จำกัด
86	สหกรณ์วังใหญ่ปุ๋ยอินทรีย์พัฒนา จำกัด
87	สหกรณ์ผู้ผลิตและใช้ปุยอินทรีย์เกาะแต้ว จำกัด
88	สหกรณ์ผู้ผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์รัตภูมิ จำกัด
89	สหกรณ์ผู้ผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์รำแดง จำกัด
90	สหกรณ์ปุ๋ยอินทรีย์คลองหอยโข่ง จำกัด
91	สหกรณ์ผู้ผลิตและผู้ใช้ปุ๋ยอินทรีย์อำเภอกระแสสินธุ์ จำกัด
92	สหกรณ์ผู้ผลิตและผู้ใช้ปุ๋ยอินทรีย์อำเภอนาหม่อม จำกัด
93	ชุมนุมสหกรณ์กองทุนสวนยางจังหวัดสงขลา จำกัด
94	สหกรณ์การเกษตรเกาะงุน-กะทิง จำกัด

สหกรณ์ประมง

ลำดับ	ชื่อสหกรณ์
1	สหกรณ์ประมงสงขลา จำกัด
2	สหกรณ์ประมงชายฝั่งพื้นบ้านสงขลา จำกัด

ภาคผนวก ฉ
รายชื่อสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดสตูล

สหกรณ์การเกษตร

ลำดับ	ชื่อสหกรณ์
1	สหกรณ์การเกษตรท่าแพ จำกัด
2	สหกรณ์การเกษตร กรป.กลาง นพค.สตูล จำกัด
3	สหกรณ์การเกษตรเมืองสตูล จำกัด
4	สหกรณ์การเกษตรละงู จำกัด
5	สหกรณ์การเกษตรทุ่งหว้า จำกัด
6	สหกรณ์กองทุนสวนยางควนโดน จำกัด
7	สหกรณ์กองทุนสวนยางวังยางทอง จำกัด
8	สหกรณ์กองทุนสวนยางควนกาหลง 1 จำกัด
9	สหกรณ์กองทุนสวนยางน้ำผุดพัฒนา จำกัด
10	สหกรณ์กองทุนสวนยางควนโพธิ์ จำกัด
11	สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. สตูล จำกัด
12	สหกรณ์การเกษตรกองหนุนเพื่อความมั่นคงแห่งชาติตำบลท่าเรือจำกัด
13	สหกรณ์การเกษตรควนโดน จำกัด
14	สหกรณ์การเกษตรควนกาหลง จำกัด
15	สหกรณ์กองทุนสวนยางอุไดเจริญ 1 จำกัด
16	สหกรณ์กองทุนสวนยางควนกาหลง 2 จำกัด
17	สหกรณ์กองทุนสวนยางนิคมพัฒนา 1 จำกัด
18	สหกรณ์กองทุนสวนยางท่าน้ำเค็มพัฒนา จำกัด
19	สหกรณ์กองทุนสวนยางวังใหม่พัฒนา จำกัด
20	สหกรณ์กองทุนสวนยางตำบลสาคร จำกัด
21	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านนาทอน จำกัด
22	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านควนพัฒนา จำกัด
23	สหกรณ์กองทุนสวนยางนาน้อย-ปาเต๊ะพัฒนา จำกัด
24	สหกรณ์กองทุนสวนยางอุไดเจริญ 2 จำกัด
25	ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรสตูล จำกัด

ลำดับ	ชื่อสหกรณ์
26	ชุมนุมสหกรณ์กองทุนสวนยางสตูล จำกัด
27	สหกรณ์กองทุนน้ำยางสดท่าแพ จำกัด
28	สหกรณ์ผู้เลี้ยงโคจังหวัดสตูล จำกัด
29	สหกรณ์การเกษตรรักษ์ฉลุง จำกัด
30	สหกรณ์การเกษตรตันหยงโป-ฉลุงร่วมใจ จำกัด

ภาคผนวก ช

แบบสอบถาม

แบบสอบถามการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรื่อง ผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

<u>คำชี้แจง</u>

แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นหนึ่งของการค้นคว้าอิสระตามหลักสูตรปริญญาโท บัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา หมายเลขโทรศัพท์ 074-287861 ผู้จัดทำใคร่ขอความกรุณาจากท่านโปรดให้ข้อมูลในแบบสอบถามในความคิดเห็นของท่าน และข้อมูลที่ได้รับจะไม่ถูกนำไปเปิดเผยเจาะจงว่าเป็นของผู้ใด ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะนำไปใช้ประโยชน์ทางการศึกษาเท่านั้น

แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 6 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการควบคุมภายในทั้ง 5 ด้าน

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน

ส่วนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงิน

ส่วนที่ 6 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

ผู้วิจัยขอขอบคุณที่ท่านได้สละเวลาในการตอบแบบสอบถามชุดนี้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าข้อมูลที่ได้รับจากท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งกับการวิจัยในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ หากท่านมีข้อสงสัยประการใดเกี่ยวกับแบบสอบถามโดยติดต่อผู้วิจัย นางสาวศิรินธิรา สาแมหาดี โทรศัพท์ 087-2920896 หรือ E-mail : jeblaewjum@hotmail.com

(นางสาวศิรินธิรา สาแมหาดี)
นักศึกษาปริญญาโท บัญชีมหาบัณฑิต
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

<u>คำชี้แจง</u> โปรดทำเครื่องหมาย /ในช่อง ☐ หน้าคำตอบที่ตรงกับท่านมากที่สุด

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. อายุ ☐ ต่ำกว่า 25 ปี ☐ 25 - 35 ปี ☐ มากกว่า 35 ปี
3. ระดับการศึกษาสูงสุด
   - ☐ ปวส. หรือ อนุปริญญา
   - ☐ ปริญญาตรี
   - ☐ ปริญญาโท
   - ☐ อื่นๆ.....
4. สาขาที่จบ.....
5. ประสบการณ์ในการทำงาน
   - ☐ น้อยกว่า 1 ปี ☐ 1 - 5 ปี ☐ 6 - 10 ปี
   - ☐ 11 - 15 ปี ☐ 16 - 20 ปี ☐ 21 ปีขึ้นไป

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการควบคุมภายในทั้ง 5 ด้าน

<u>คำชี้แจง</u> โปรดทำเครื่องหมาย /ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นในการปฏิบัติตามของสหกรณ์ของท่านที่ตรงความเป็นจริงมากที่สุดโดย

ระดับความคิดเห็น **มากที่สุด** กำหนดให้มีค่าน้ำหนักของตัวเลือกเท่ากับ **5**
ระดับความคิดเห็น **มาก** กำหนดให้มีค่าน้ำหนักของตัวเลือกเท่ากับ **4**
ระดับความคิดเห็น **ปานกลาง** กำหนดให้มีค่าน้ำหนักของตัวเลือกเท่ากับ **3**
ระดับความคิดเห็น **น้อย** กำหนดให้มีค่าน้ำหนักของตัวเลือกเท่ากับ **2**
ระดับความคิดเห็น **น้อยที่สุด** กำหนดให้มีค่าน้ำหนักของตัวเลือกเท่ากับ **1**

สภาพแวดล้อมการควบคุม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. มีการกำหนดเกี่ยวกับความซื่อสัตย์และจริยธรรมในการประพฤติปฏิบัติของคณะกรรมการและฝ่ายจัดการ					
2. มีการสื่อสารทำความเข้าใจกับทุกฝ่ายให้ทราบถึงบทลงโทษเกี่ยวกับความซื่อสัตย์และจริยธรรม					
3. การตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารงานเป็นไปอย่างเหมาะสม มิได้ขึ้นอยู่กับบุคคลหนึ่งหรือเฉพาะกลุ่ม					
4. กรรมการเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการดำเนินการโดยสม่ำเสมอ					
5. ฝ่ายจัดการมีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่ง					
6. มีหลักประกันการทำงานที่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน					
7. มีการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบชัดเจนและปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย					
8. ผู้ตรวจสอบกิจการได้ปฏิบัติงานตรวจสอบอย่างเหมาะสมตามหน้าที่ที่กำหนดไว้					
9. ผู้ตรวจสอบกิจการมีอิสระในการปฏิบัติงานทั้งจากคณะกรรมการและฝ่ายจัดการ					
10. มีการกำหนดบุคคลากรและงบประมาณสอดคล้องกับแผนงาน					
11. มีการแบ่งส่วนงานที่ชัดเจน เหมาะสมกับขนาด และลักษณะการดำเนินธุรกิจ					

การประเมินความเสี่ยง	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. มีการออกใบเสร็จรับเงินทุกครั้งที่มีการรับเงิน					
2. ใช้ใบเสร็จรับเงินเรียงตามลำดับเลขที่และลงลายมือชื่อผู้รับเงิน					
3. มีการอนุมัติการจ่ายเงิน โดยผู้มีอำนาจอนุมัติ					
4. มีการยืนยันยอดเจ้าหนี้ ลูกหนี้ เงินรับฝาก การลงทุนต่างๆ					
5. มีการเผยแพร่ ชี้แจงวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ให้สมาชิก คณะกรรมการและฝ่ายจัดการรับทราบและมีความเข้าใจตรงกัน					
6. มีการรับฟังข้อร้องเรียนจากสมาชิก และบุคคลภายนอก					
7. การกู้เงินของสหกรณ์อยู่ภายในวงเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์					

กิจกรรมการควบคุม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การแบ่งแยกหน้าที่ระหว่างผู้ทำหน้าที่การเงิน บัญชี และอนุมัติออกจากกัน					
2. มีการตรวจนับเงินสดในมือเปรียบเทียบกับบัญชีทุกวัน					
3. มีการจัดทำงบทดลองอย่างน้อยเดือนละครั้ง					
4. มีการซื้อสินค้าจากผู้ขายรายเดียวเป็นเวลานาน					
5. มีการซื้อสินค้าเกินความต้องการมีการสำรวจความต้องการของสมาชิก					
6. มีการเซ็นชื่อผู้ถอนในใบถอนเงินฝากธนาคารไว้ล่วงหน้า					
7. มีการแต่งตั้งกรรมการในการจัดซื้อ/จัดจ้าง					
8. มีการตรวจสอบภาระผูกพันของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์ก่อนอนุมัติให้ลาออก					
9. มีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายดำเนินงานอย่างชัดเจน และวัดผลได้ เช่น นโยบายและแผนปฏิบัติงานประจำปี					

ข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. มีการแจ้งข้อมูลข่าวสารการดำเนินธุรกิจ และการประชาสัมพันธ์ด้านต่างๆ แก่สมาชิกได้อย่างรวดเร็ว					
2. ระบบข้อมูลสารสนเทศมีความครบถ้วน ถูกต้องเหมาะสมและให้บริการแก่สมาชิกอย่างรวดเร็ว					
3. มีการบำรุงรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ตามความเหมาะสม					
4. มีการจัดทำคู่มือและเอกสารชี้แจงให้พนักงานที่เกี่ยวข้องทราบถึงวิธีการใช้ระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง					
5. มีระบบป้องกันและเตือนภัยที่จำเป็นสำหรับระบบคอมพิวเตอร์รวมถึงเครื่องสำรองไฟฟ้ารับเหตุสุดวิสัย					
6. มีการปรับปรุงข้อมูลในระบบสารสนเทศให้ทันสมัย สม่ำเสมอ					

การติดตามและประเมินผล	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. มีรายงานผลการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบกิจการที่เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างสม่ำเสมอ					
2. มีการจดบันทึกรายการประชุมคณะกรรมการดำเนินการ					
3. มีการรายปัญหาการดำเนินงานแต่ละด้านและติดตามความคืบหน้าของการแก้ไขปัญหาทันเหตุการณ์					
4. มีการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับแผนงานและงบประมาณที่กำหนดไว้					
5. มีการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขผลการดำเนินงาน หากไม่เป็นไปตามแผนงานและงบประมาณที่กำหนด					
6. มีการนำข้อสังเกต / ข้อบกพร่องที่ได้รับแจ้งจากผู้สอบบัญชี / ผู้ตรวจสอบกิจการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาพิจารณาดำเนินการ					
7. มีการติดตามผลการปฏิบัติงานของบุคลากรตามที่กำหนดไว้					

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน

<u>คำชี้แจง</u> โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นในการปฏิบัติตามของสหกรณ์ของท่านที่ตรงความเป็นจริงมากที่สุดโดย

สภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. มีการเก็บรักษาเงินสดตามวงเงินที่กำหนด ตามระเบียบรับ – จ่าย และเก็บรักษาเงินสดของสหกรณ์					
2. มีการกำหนดระเบียบและแนวปฏิบัติในการดำเนินงานด้านต่างๆ ครอบคลุมทุกธุรกิจ					
3. มีการจัดทำบัญชีเรียบร้อยเป็นปัจจุบันตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด					
4. มีแผนพัฒนาบุคลากรประจำปี เพื่อให้มีความรู้ความชำนาญและทักษะในการปฏิบัติงาน ในการเพิ่มผลตอบแทน					
5. มีการรายงานการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบกิจการเสนอที่ประชุมคณะกรรมการทุกเดือน					
6. สหกรณ์มีการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และมติต่างๆ ตามที่ประชุมกำหนดไว้					
7. สหกรณ์มีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส มีเป้าหมายที่ชัดเจน					
8. สหกรณ์มีการควบคุมรายจ่ายอย่างเหมาะสมโดยกำหนดงบประมาณประจำปีไว้					
9. มีความยุติธรรมในองค์การด้านกระบวนการกำหนดผลตอบแทนทั้งในด้านที่เกี่ยวกับกฎระเบียบนโยบายที่ใช้ในการตัดสินและด้านการให้ความเคารพให้เกียรติพนักงานการให้ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการกำหนดผลตอบแทนแก่พนักงาน					

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน

<u>คำชี้แจง</u> โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นในการปฏิบัติตามของสหกรณ์ของท่านที่ตรงความเป็นจริงมากที่สุดโดย

ด้านสมาชิก	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. สหกรณ์มีการให้ความรู้แก่สมาชิกเกี่ยวกับสินเชื่อเพื่อการเกษตร แผนการผลิต เทคนิคการผลิตเป็นประจำ					
2. สหกรณ์จัดให้มีพนักงานในฝ่ายต่างๆ เพียงพอต่อการให้บริการแก่สมาชิก					
3. มีการมอบรางวัลสำหรับสมาชิกชั้นดี และให้การสนับสนุนในเรื่องต่างๆ					
4. สหกรณ์มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน เพื่อง่ายต่อการรับรู้และการตรวจสอบของสมาชิก					
5. สหกรณ์มีการสำรวจความคิดเห็นความพึงพอใจของสมาชิกประจำทุกปี					
6. ให้สวัสดิการหรือการสงเคราะห์ตามสมควรแก่สมาชิกและครอบครัว					

ด้านการบัญชี	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. มีการบันทึกบัญชีขั้นต้นและบัญชีแยกประเภทเป็นปัจจุบัน					
2. มีการจัดทำงบทดลองเป็นประจำทุกเดือน					
3. ส่งงบการเงินให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบได้ภายใน 30 วันนับจากสิ้นปีบัญชี					
4. ผลการดำเนินงานในรอบปีบัญชีสุดท้ายจัดทำงบการเงินแล้วเสร็จและส่งให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบแล้วนำเสนอเพื่ออนุมัติให้ที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ภายใน 150 วัน นับแต่วันสิ้นปีบัญชี					
5. มีการนำเสนองบทดลองให้ที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการพิจารณาเป็นประจำครบทุกเดือนทุกครั้งที่มีการประชุมคณะกรรมการดำเนินการ					

ด้านธุรกิจ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. กรณีลงทุนนอกเหนือจากประกาศของ คพช.ได้ผ่านการอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่และได้รับความเห็นชอบจาก คพช. ตาม พรบ.สหกรณ์กำหนด					
2. มีการจัดทำแผนงานรายเดือนทุกเดือน					
3. ไม่มีการรับฝากเงินจากบุคคลภายนอกตามข้อบังคับสหกรณ์					
4. สหกรณ์มีการกำหนดแผนงานในการดำเนินธุรกิจ ให้ฝ่ายจัดการนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติ					
5. สหกรณ์มีการบริการธุรกิจครบวงจรแก่สมาชิก และบุคคลทั่วไป					
6. สหกรณ์มีสมาชิกส่วนใหญ่มาใช้บริการด้านสินค้าและบริการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง					
7. สหกรณ์มียอดขายสินค้า/บริการ เปรียบเทียบต่อจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นทุกปี					

ส่วนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงิน

1. กำไรสุทธิ.....บาท

2. สินทรัพย์ทั้งสิ้น..... บาท

3. ทุนของสหกรณ์..... บาท

ส่วนที่ 6 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

……

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ สกุล ศิรินธิรา สาแมหาดี

รหัสประจำตัวนักศึกษา 5810521733

วุฒิการศึกษา

วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
การบัญชี	มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา	2551

ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน

นักวิชาการสหกรณ์ปฏิบัติการ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดปัตตานี 187/31 ถนนปากน้ำ ตำบลรูสะมิแล อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี 94000

การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน

ศิรินธิรา สาแมหาดี. (2560, 1 กรกฎาคม). ผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ภาคการเกษตรในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้. (การประชุมวิชาการระดับชาติด้านการบริหารจัดการ ครั้งที่ 9, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์)